

Όμιλος ΕΤΕπ

Οικονομική έκθεση 2002

Βασικά μεγέθη του Ομίλου ΕΤΕπ

(σε εκατομ. ευρώ)

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Δραστηριότητα το 2002

Υπογραφείσες χρηματοδοτικές συμβάσεις _____	39 618
Ευρωπαϊκή Ένωση	33 443
Χώρες υποψήφιας προς ένταξη	3 641
Χώρες εταίροι	2 534
Εγκριθείσες χρηματοδοτήσεις _____	52 824
Ευρωπαϊκή Ένωση	42 891
Χώρες υποψήφιας προς ένταξη	6 589
Χώρες εταίροι	3 344
Εκταμιευθέντα δάνεια _____	35 214
Από πόρους της Τράπεζας	35 007
Από δημοσιονομικούς πόρους	206
Αντληθέντες πόροι (μετά τις πράξεις ανταλλαγής) _____	38 016
Σε κοινοτικά νομίσματα	29 165
Σε μη κοινοτικά νομίσματα	8 851

Κατάσταση της 31.12.2002

Υπόλοιπο	
Δανείων από πόρους της Τράπεζας	233 561
Χορηγηθεισών εγγυήσεων	466
Χορηγήσεων από δημοσιονομικούς πόρους	2 590
Μακροπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου δανεισμού	181 167
Ίδια κεφάλαια	24 615
Σύνολο ενεργητικού	220 769
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	1 294
Αναληφθέν κεφάλαιο	100 000
εκ του οποίου καταβεβλημένο	6 000

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

1 707
472
1 236

Δραστηριότητα το 2002

Υπογραφείσες συμβάσεις	6 954
Επιχειρηματικά κεφάλαια (36 εταιρείες)	2 450
Εγγυήσεις (32 πράξεις)	4 504
	2 000
	400
	19
	162

Περιεχόμενα

	Σελ.
Μήνυμα του Προέδρου	4
Διοικητική διάρθρωση της ΕΤΕπ	6
Χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ	8
Δανειοληπτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ	10
Διοικητική διάρθρωση του ΕΤΑΕ	14
Δραστηριότητα του ΕΤΑΕ	15
Όμιλος ΕΤΕπ	
Οικονομικές καταστάσεις	18
Αποτελέσματα χρήσης	41
Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών	42
Δήλωση της Ελεγκτικής Επιτροπής	43
ΕΤΕπ	
Οικονομικές καταστάσεις	46
Διαχείριση ρευστών διαθεσίμων	70
Αποτελέσματα της διαχείρισης ρευστών διαθεσίμων	71
Διαχείριση κινδύνων	72
Αποτελέσματα χρήσης	74
Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών	75
Δήλωση της Ελεγκτικής Επιτροπής	76
Οικονομικές καταστάσεις της 1 ^{ης} Ιανουαρίου 2003	77
ΕΤΑΕ	
Οικονομικές καταστάσεις	82
Αποτελέσματα χρήσης	90
Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών	91
Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής	92
Έλεγχος και αξιολόγηση	93
Διευθύνσεις	96

Μήνυμα του Προέδρου

Το 2002, ο Όμιλος ΕΤΕπ εργάστηκε δυναμικά για την υποστήριξη των οικονομικών και κοινωνικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε πολυάριθμους τομείς. Η δραστηριότητα αυτή, η οποία μεταφράστηκε σε χορηγήσεις συνολικού ύψους σχεδόν 40 δισεκατομμυρίων ευρώ και δανεισμό 38 δισεκατομμυρίων ευρώ, αντικατοπτρίζει τους κατευθυντήριους άξονες που καθορίστηκαν από τα διαδοχικά Ευρωπαϊκά Συμβούλια και το Συμβούλιο των Διοικήτων μας, και οι οποίοι εμπεριέχονται στο πολυετές «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα» της Τράπεζας.

Έχοντας υπόψη αυτό το στρατηγικό υπόβαθρο, το οποίο καθιστά την ΕΤΕπ μία δημόσια τράπεζα που λειτουργεί με βάση πολιτικές (policy driven public bank), οι Διοικήτές μας αποφάσισαν την αύξηση του αναληφθέντος κεφαλαίου της Τράπεζας από 100 σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ από 1ης Ιανουαρίου 2003. Η αύξηση αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε μέσω της μετατροπής των αποθεματικών μας σε καταβεβλημένο κεφάλαιο - και, συνεπώς, χωρίς επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών της Ένωσης ή των κρατών μελών - συνεπάγεται την αύξηση του ορίου που θέτει το καταστατικό της Τράπεζας για τις χορηγήσεις της, σε 375 δισεκατομμύρια. Ενισχυμένη από την ανανέωση της υποστήριξης των μετόχων της, η Τράπεζα έχει πλέον τα απαραίτητα μέσα για να συνεχίσει τις δραστηριότητές της και, ιδίως, για να διευκολύνει την ένταξη των δέκα νέων κρατών μελών, που θα προσχωρήσουν στην Ένωση την άνοιξη του 2004.

Πράγματι, η ιστορική απόφαση του Συμβουλίου της Κοπεγχάγης θα έχει καθοριστικές συνέπειες, τόσο για τα θεσμικά όργανα όσο και για τις πολιτικές της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών. Η ΕΤΕπ είναι έτοιμη να συνεισφέρει όλες τις δυνάμεις της για να βοηθήσει την Ένωση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές. Προς το σκοπό αυτό, θα συμμετάσχει ενεργά στις αναλύσεις που διεξάγει η Επιτροπή σχετικά με τις πολιτικές συνοχής μετά τη διεύρυνση και στις εργασίες σχετικά με τα μελλοντικά διευρωπαϊκά δίκτυα.

Η Τράπεζα έχει επίσης καθήκον να συμβάλει ώστε να αναπτυχθούν, στην Ευρώπη, η κοινωνία των πληροφοριών και μία οικονομία βασιζόμενη στη γνώση, σύμφωνα με τη στρατηγική που καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, το Μάρτιο 2000. Εκτιμώντας ότι το 2010 αποτελεί ορίζοντα συμβατό με τους στόχους που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης το Μάρτιο 2002, η Τράπεζα θέσπισε τη νέα «Πρωτοβουλία Καινοτομία 2010». Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής υιοθετείται μία σφαιρική προσέγγιση, η οποία λαμβάνει υπόψη τις σχέσεις μεταξύ της δημιουργίας γνώσεων και της αγοράς και καλύπτει όλα τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής καινοτομίας: από την εκπαίδευση έως την έρευνα και ανάπτυξη και τη μετατροπή της σε αύξηση της παραγωγικότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Την περίοδο 2003-2006, ένα νέο χρηματοδοτικό πακέτο ενδεικτικού ύψους 20 δισεκατομμυρίων ευρώ θα διατεθεί για την επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισσαβώνας και της Βαρκελώνης, ιδίως στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και των εφαρμογών του για τη δημιουργία και τη διάδοση των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Η προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος παραμένουν πρωταρχική προτεραιότητα σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Τράπεζας. Εκτός από τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών επενδύσεων - οι οποίες, το 2002, αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 40% των συνολικών χορηγήσεων υπερβαίνοντας κατά πολύ το στόχο του 25-33% που είχαμε θέσει - η Τράπεζα συμβάλλει ενεργά στην εφαρμογή των πολιτικών

της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, και ιδίως αυτών που αφορούν τον περιορισμό των εκπομπών αερίου που προκαλούν το φαινόμενο θερμοκηπίου, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την πρωτοβουλία της Ένωσης στον τομέα του νερού, η οποία θεσπίστηκε το 2002 κατά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ.

Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τράπεζα θα εξακολουθήσει να παρέχει την υποστήριξη της στις τρεις χώρες που είναι ακόμη υποψήφιες προς ένταξη, στο πλαίσιο της ενισχυμένης συνεργασίας που αποφασίστηκε από το Συμβούλιο για την επιτάχυνση της ένταξής τους.

Όσον αφορά τη λεκάνη της Μεσογείου, ο νέος Μηχανισμός για τις Επενδύσεις και την Εταιρική Σχέση Ευρώπης-Μεσογείου («FEMIP») θεσπίστηκε επίσημα το φθινόπωρο του 2002, σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης. Το μέσο αυτό έχει κυρίως στόχο να βοηθήσει τις χώρες εταίρους της Ένωσης να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του οικονομικού και κοινωνικού εκσυγχρονισμού τους και της περιφερειακής ολοκλήρωσής τους, εν όψει της δημιουργίας τελωνειακής ένωσης, που προβλέπεται για το 2010. Έμφαση θα δοθεί κυρίως στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, στα σχέδια περιφερειακής συνεργασίας και στις επενδύσεις στους τομείς της υγείας και της παιδείας. Παράλληλα, οι χώρες εταίροι έχουν ενεργό συμμετοχή στο FEMIP, μέσω μίας νεοσυσταθείσας Επιτροπής οικονομικού συντονισμού και διαλόγου.

Στις χώρες ΑΚΕ (Αφρική, Καραϊβική, Ειρηνικός) η Τράπεζα προετοίμασε δυναμικά, με την αρωγή των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ιδίων των χωρών ΑΚΕ, τη δημιουργία της Επενδυτικής Διευκόλυνσης, ύψους 2,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία θεσπίστηκε από τη Συμφωνία της Κοτονού. Σε συνδυασμό με τα δάνεια ύψους 1,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, τα οποία προβλέπει να χορηγήσει η Τράπεζα από ιδίους πόρους της κατά την ερχόμενη πενταετία, ο ανακυκλούμενος αυτός χρηματοδοτικός μηχανισμός θα συμβάλει στην επίτευξη του καίριου στόχου που είναι η καταπολέμηση της φτώχειας στις χώρες αυτές, κυρίως μέσω της στήριξης των ιδιωτικών επενδύσεων μικρού μεγέθους και των επενδύσεων στους τομείς της υγείας και της παιδείας.

Η μέριμνα για επιχειρηματική αποτελεσματικότητα πρέπει να εντάσσεται σε ένα πλαίσιο διαφάνειας και υπευθυνότητας, ώστε ο οργανισμός μας να προσεγγίζει τους ευρωπαίους πολίτες, που είναι οι τελικοί ωφελούμενοι από τις δραστηριότητές μας. Για το λόγο αυτό, το 2002 η ΕΤΕπ εμβάθυνε τον πολιτικό διάλογό της με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ένωσης. Επιπλέον, καθόρισε μία νέα πολιτική πληροφόρησης και πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα της, σύμφωνα με την πιο προηγμένη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Τέλος, η Τράπεζα συνέχισε το διάλογό της με την κοινωνία των πολιτών, ιδίως μέσω των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Είναι γνωστό ότι ο Όμιλος ΕΤΕπ χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του μέσω της προσφυγής του στις κεφαλαιαγορές σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ποιότητα των μετόχων και του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων της ΕΤΕπ, καθώς και η ισορροπία μεταξύ σύνεσης και καινοτομίας που χαρακτηρίζει τη δανειοδοτική και δανειοληπτική της πολιτική, της επιτρέπουν να αποτελεί δανειολήπτη αναφοράς σχεδόν ισότιμο με το Δημόσιο και να βαθμολογείται ομόφωνα με «AAA» σε όλες τις κεφαλαιαγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αμερικής και της Ασίας.

Philippe Maystadt
Πρόεδρος του Ομίλου ΕΤΕπ

Διοικητική διάρθρωση της ΕΤΕπ

Συμβούλιο των Διοικητών

Πρόεδρος

Hans EICHEL (Γερμανία)

ΒΕΛΓΙΟ	Didier REYNDERS, Ministre des Finances
ΔΑΝΙΑ	Bendt BENDTSEN, økonomi- og erhvervsminister
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Hans EICHEL, Bundesminister der Finanzen
ΕΛΛΑΣ	Νικόλαος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ, Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
ΙΣΠΑΝΙΑ	Rodrigo DE RATO Y FIGAREDO, Vicepresidente Segundo del Gobierno y Ministro de Economía
ΓΑΛΛΙΑ	Francis MER, Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Charles McCREEVY, Minister for Finance
ΙΤΑΛΙΑ	Giulio TREMONTI, Ministro dell'Economia e delle Finanze
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	Jean-Claude JUNCKER, Premier Ministre, Ministre d'État, Ministre des Finances
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	Hans HOOGERVORST, Minister van Financiën
ΑΥΣΤΡΙΑ	Karl-Heinz GRASSER, Bundesminister für Finanzen
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	Manuela FERREIRA LEITE, Ministra de Estado e das Finanças
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	Suvi-Anne SIIMES, Ministeri, Valtiovarainministeriö
ΣΟΥΗΔΙΑ	Bosse RINGHOLM, Finansminister
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	Gordon BROWN, Chancellor of the Exchequer

Ελεγκτική Επιτροπή

Πρόεδρος

Μιχαήλ Π. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, Ειδικός Συνεργάτης, Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Τραπεζής και Ομίλου, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα

Μέλη

Caj NACKSTAD, Partner, KPMG, Στοκχόλμη

Emídio MARIA, Subinspector-Geral de Finanças, Inspeção-Geral de Finanças, Λισσαβόνα

Παρατηρητής

Marc COLAS, Premier Conseiller de Gouvernement, Λουξεμβούργο

Διευθύνουσα Επιτροπή

Πρόεδρος:

Philippe MAYSTADT

Αντιπρόεδροι:

Wolfgang ROTH

Ewald NOWOTNY

Peter SEDGWICK

Isabel MARTÍN CASTELLÁ

Michael G. TUTTY

Gerlando GENUARDI

Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ

Ο Πρόεδρος της ΕΤΕπ προεδρεύει του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Κατάσταση της 25ης Μαρτίου 2003

Διοικητικό Συμβούλιο

Τακτικά μέλη:

Jean-Pierre ARNOLDI Lorenzo BINI SMAGHI	Administrateur général de la Trésorerie, Service Public Fédéral Finances, Βρυξέλλες Dirigente Generale, Capo della Direzione III, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Ρώμη
Sinbad J.D. COLERIDGE Isabel CORREIA BARATA	Ret. Chief Executive, BZW Structured Finance Department, Λονδίνο Consultora da Direcção, Departamento de Relações Internacionais, Banco de Portugal, Λισσαβώνα
Wedige Hanns von DEWITZ Iñigo FERNÁNDEZ DE MESA	Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕπ, Βόννη Subdirector General para Asuntos de la Unión Económica y Monetaria, Ministerio de Economía, Μαδρίτη
Kurt A. HALL Barrie IRETON	Finansråd Internationella avdelningen, Finansdepartementet, Στοκχόλμη Director, International Division, Department for International Development, Λονδίνο
Jan Willem van der KAAIJ John KINGMAN Rainer MASERA	Plaatsvervangend Directeur van de Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen, Χάγη Enterprise and Growth Unit Director, H.M. Treasury, Λονδίνο
Κωνσταντίνος ΜΑΣΟΥΡΑΣ	Presidente, Sanpaolo IMI, Τορίνο Διευθυντής Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Αθήνα
Ingrid MATTHÄUS-MAIER Noel Thomas O'GORMAN	Mitglied des Vorstandes der Kreditanstalt für Wiederaufbau, Φραγκφούρτη/Μάιν Second Secretary-General, Banking, Finance and International Division, Department of Finance, Δουβλίνο
Stéphane-Emmanuelle PALLEZ	Chef du Service des Affaires européennes et internationales, Direction du Trésor, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Παρίσι
María PÉREZ RIBES	Coordinadora de Instituciones Financieras Europeas, Dirección General de Financiación Internacional, Ministerio de Economía, Μαδρίτη
Vincenzo PONTOLILLO Per Bremer RASMUSSEN	Direttore Centrale, Banca d'Italia, Ρώμη Deputy Permanent Secretary, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Κοπεγχάγη
Kaarina RAUTALA Klaus REGLING	Hallitusneuvos, Valtiovarainministeriö, Ελσίνκι Γενικός Διευθυντής Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες
Gaston REINESCH Pierre RICHARD Walter RILL	Directeur général, Ministère des Finances, Λουξεμβούργο Administrateur délégué, DEXIA, Παρίσι Abteilungsleiter für internationale Finanzinstitutionen, Bundesministerium für Finanzen, Βιέννη
Gerd SAUPE Jean-Michel SEVERINO	Ministerialdirigent, Bundesministerium der Finanzen, Βερολίνο Directeur général, Groupe Agence Française de Développement, Παρίσι

Αναπληρωτές:

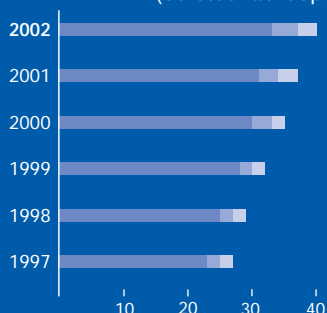
Marc AUBERGER	Directeur général délégué de la Société française de garantie des financements des PME (SOFARIS-groupe BDPME), Παρίσι
Stefania BAZZONI	Dirigente, Direzione Rapporti Finanziari Internazionali, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Ρώμη
Gerhard BOEHMER Giampaolo BOLOGNA	Ministerialdirigent a.D., Βόννη Dirigente, Direzione del Contenzioso Comunitario, Dipartimento del Tesoro, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Ρώμη
Anne-Laure de COINCY	Chef du Bureau des Affaires Européennes, Direction du Trésor, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, Παρίσι
Guy CRAUSER	Σύμβουλος εκτός κατάταξης, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής πολιτικής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες
Michael CROSS Björn FRITJOFSSON Niels FUGMANN	Chief Manager, Reserves Management, Foreign Exchange Division, Bank of England, Λονδίνο Departementsråd, Internationella avdelningen, Finansdepartementet, Στοκχόλμη Chief Special Adviser, Ministry of Economic and Business Affairs, Κοπεγχάγη
Rudolf de KORTE Rebecca LAWRENCE Ralph MÜLLER Luis ORGAZ GARCÍA	Αναπληρωματικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕπ, Wassenaar European Union Coordination and Strategy Team Leader, H.M. Treasury, Λονδίνο Leiter des Referats Haushalt der Europäischen Union, Bundesministerium der Finanzen, Βερολίνο Subdirector General de Análisis Financiero y Estratégico, Ministerio de Economía, Μαδρίτη

Κατάσταση της 25ης Μαρτίου 2003

Χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ

Χρηματοδοτική δραστηριότητα 1997 - 2002: 199 δισεκατομμύρια

(σε δισεκατ. ευρώ)

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Υπό ένταξη χώρες
- Χώρες εταίροι

Το 2002, οι χορηγήσεις ανήλθαν συνολικά σε 39,6 δισεκατομμύρια ευρώ ⁽¹⁾ (έναντι 36,8 δισεκατομμυρίων το 2001). Οι χορηγήσεις για επενδύσεις στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήλθαν σε 33,4 δισεκατομμύρια, ενώ η Τράπεζα χορήγησε επίσης 3,6 δισεκατομμύρια στις υπό ένταξη χώρες, για επενδύσεις που συμβάλλουν στην προετοιμασία της διεύρυνσης της Ένωσης, καθώς και 2,5 δισεκατομμύρια για την υποστήριξη των πολιτικών που εφαρμόζει η Ένωση έναντι των χωρών εταίρων της.

Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου των Διοικητών τον Ιούνιο 2002, τα κράτη μέλη επικρότησαν τους στρατηγικούς προσανατολισμούς της ΕΤΕπ εγκρίνοντας αύξηση του κεφαλαίου της κατά 50% με ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2003.

Κατά τη διάρκεια του 2002 η ΕΤΕπ εξακολούθησε να εφαρμόζει τις επιχειρησιακές προτεραιότητες που έχουν καθοριστεί στο Επιχειρησιακό της Πρόγραμμα για την περίοδο 2002-2004.

- Από τα ατομικά δάνεια που χορήγησε η Τράπεζα, το 59% (12,5 δισεκατομμύρια) αφορούσε την **ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση**, που αποτελεί την κύρια αποστολή της ΕΤΕπ. Εκτιμάται επίσης ότι το 60% των συνολικών δανείων της Τράπεζας αφορούσε υστερούσες περιοχές. Εάν ληφθούν επιπλέον υπόψη οι χρηματοδοτήσεις στις υπό ένταξη χώρες, το σύνολο των χορηγήσεων της ΕΤΕπ υπέρ της περιφερειακής ανάπτυξης το 2002 υπερβαίνει τα 23 δισεκατομμύρια.
- Οι χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο της **Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000»** ανήλθαν το 2002 σε 3,6 δισεκατομμύρια (3,3 δισεκατομμύρια στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 212 εκατομμύρια στις υπό ένταξη χώρες). Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η οποία θεσπίστηκε με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης μίας κοινωνίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία, η ΕΤΕπ υποστηρίζει την προαγωγή του ανθρώπινου κεφαλαίου, την έρευνα και ανάπτυξη, τη διάδοση της καινοτομίας και τα δίκτυα τεχνολογίας των πληροφοριών και της επικοινωνίας. Από τη έναρξη της πρωτοβουλίας, το Μάιο 2000, η Τράπεζα έχει εγκρίνει δάνεια συνολικού ύψους άνω 14,4 δισεκατομμυρίων, εκ των οποίων έχουν ήδη υπογραφεί συμβάσεις για 10,8 δισεκατομμύρια. Η ΕΤΕπ επέτυχε συνεπώς το στόχο που της είχε θέσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, για χορηγήσεις ύψους 12-15 δισεκατομμυρίων εντός μίας τριετίας. Ο Όμιλος ΕΤΕπ, του οποίου ο ρόλος υπογραμμίστηκε και πάλι κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, θα συνεχίσει τη δράση του στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού μέχρι το 2010.
- Τα ατομικά δάνεια υπέρ της βελτίωσης του **περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής** ανήλθαν σε 10,7 δισεκατομμύρια σημειώνοντας αύξηση κατά 52% έναντι του προηγούμενου έτους. Από το ποσό αυτό, 9,3 δισεκατομμύρια χορηγήθηκαν στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 1,3 δισεκατομμύριο στις υπό ένταξη χώρες και 190 εκατομμύρια στις χώρες εταίρους. Τα δάνεια αυτά αντιπροσώπευαν το 41% του συνόλου των ατομικών δανείων που χορήγησε η Τράπεζα στη διάρκεια του έτους. Στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι χρηματοδοτήσεις αφορούσαν κυρίως το αστικό περιβάλλον (5,3 δισεκατομμύρια), ενώ τα δάνεια για επενδύσεις που προωθούν την εξοικονόμηση ενέργειας ή τη χρήση ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών καταλαμβάνουν διαρκώς μεγαλύτερο μερίδιο (2,4 δισεκατομμύρια). Οι υπόλοιπες χρηματοδοτήσεις αφορούσαν έργα επεξεργασίας του νερού και βελτίωσης της ποιότητας της ατμόσφαιρας (1,5 δισεκατομμύρια) και το φυσικό περιβάλλον (538 εκατομμύρια).

(1) Στην παρούσα έκθεση όλα τα ποσά είναι εκφρασμένα σε ευρώ, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη ένδειξη.

- Στις **υπό ένταξη χώρες** (Βουλγαρία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λεττονία, Λιθουανία, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Κύπρος και Μάλτα) χορηγήθηκαν συνολικά 3,6 δισεκατομμύρια. Ο τομέας των μεταφορών παραμένει στην πρώτη θέση: το 47% των χρηματοδοτήσεων αφορούσε επενδύσεις με στόχο τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού δικτύου μεταφορών, το οποίο είναι απαραίτητο για την οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών και την ενσωμάτωσή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, το μερίδιο των περιβαλλοντικών επενδύσεων αυξάνεται διαρκώς (1,3 δισεκατομμύριο ή 36% των χρηματοδοτήσεων), ενώ ανοδική πορεία ακολουθούν επίσης οι χρηματοδοτήσεις στους τομείς της παιδείας και της υγείας (230 εκατομμύρια).
- Για την υποστήριξη της κοινοτικής πολιτικής παροχής αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας με τις **χώρες εταίρους** της Ένωσης, η ΕΤΕπ χορήγησε 2,5 δισεκατομμύρια το 2002.

Η ΕΤΕπ αποτελεί την κυριότερη πηγή τραπεζικής χρηματοδότησης επενδύσεων στις *μεσογειακές χώρες εταίρους* της ΕΕ, στις οποίες χορήγησε συνολικά 1,6 δισεκατομμύριο το 2002. Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης (Μάρτιος 2002), η ΕΤΕπ δημιούργησε το «Μηχανισμό για τις επενδύσεις και την εταιρική σχέση Ευρώπης-Μεσογείου» (FEMIP), του οποίου κύριος στόχος είναι η διάθεση περισσότερων πόρων για την υποστήριξη του ιδιωτικού τομέα και η δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις επενδύσεις. Ο μηχανισμός αυτός θα επιτρέψει τη χορήγηση χρηματοδοτήσεων συνολικού ύψους σχεδόν 7,5 δισεκατομμυρίων στην περιοχή κατά την περίοδο 2003-2006.

Παράλληλα, η Τράπεζα συνεχίζει τη δράση της υπέρ της ανασυγκρότησης των υποδομών στα *Βαλκάνια*, όπου οι χορηγήσεις ανήλθαν σε 425 εκατομμύρια.

Όσον αφορά τις *λοιπές χώρες εταίρους*, η Τράπεζα χορήγησε 298 εκατομμύρια στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), 50 εκατομμύρια στη Νότια Αφρική και 174 εκατομμύρια στις χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής.

Άλλοι τομείς στους οποίους το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Τράπεζας δίδει προτεραιότητα, είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), τα διευρωπαϊκά δίκτυα (ΔΕΔ), η παιδεία και η υγεία.

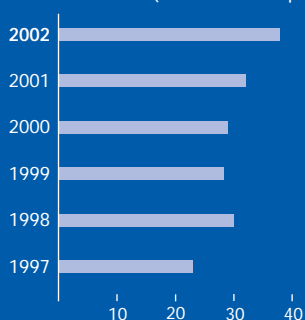
- Για την υποστήριξη των **μικρομεσαίων επιχειρήσεων**, το 2002 χορηγήθηκαν μέσω συνολικών δανείων της ΕΤΕπ 6,2 δισεκατομμύρια. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΑΕ) επένδυσε 472 εκατομμύρια σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, ενώ συνήψε επίσης 32 πράξεις εγγύησης χαρτοφυλακίων δανείων ΜΜΕ συνολικού ύψους 1,2 δισεκατομμυρίου.
- Οι χρηματοδοτήσεις **διευρωπαϊκών δικτύων** και μεγάλων έργων υποδομής που ενδιαφέρουν το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήλθαν σε 7,5 δισεκατομμύρια, για έργα στο εσωτερικό της Ένωσης. Το 1/3 αυτών των χρηματοδοτήσεων αφορούσε συμπράξεις μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η Τράπεζα χορήγησε 1 δισεκατομμύριο για οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες στις υπό ένταξη χώρες.
- Στους **τομείς της παιδείας και της υγείας** η ΕΤΕπ χορήγησε συνολικά 1,7 δισεκατομμύριο στο εσωτερικό της Ένωσης και στις υπό ένταξη χώρες. Επιπλέον, διενέργησε τις πρώτες της πράξεις στους τομείς αυτούς στις μεσογειακές χώρες (150 εκατομμύρια).

Την τελευταία εξαετία, η κατανομή των χορηγήσεων κατά τομέα παραμένει σταθερή: το 2002, οι χρηματοδοτήσεις έργων υποδομής στους τομείς των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών αντιπροσώπευαν το 34% του συνόλου, και οι χρηματοδοτήσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων και μικρών έργων υποδομής τοπικής κλίμακας το 33%. Οι χορηγήσεις στους τομείς της παιδείας και της υγείας ακολουθούν σταθερά ανοδική πορεία.

Δανειοληπτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ

Δανειοληπτική δραστηριότητα 1997-2002: 181 δισεκατομμύρια

(σε δισεκατ. ευρώ)

Το 2002 ήταν επιτυχημένη χρονιά για τις δανειοληπτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ, η οποία επιβεβαίωσε για μία ακόμη φορά τη θέση της ως κορυφαίου, μετά το Δημόσιο, εκδότη τίτλων αναφοράς με βαθμολογία «AAA». Η Τράπεζα άντλησε συνολικά από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές, μέσω 219 συναλλαγών, το ισότιμο 38 δισεκατομμυρίων ευρώ, σε 14 νομίσματα πριν από τις πράξεις ανταλλαγής (10 νομίσματα μετά τις ανταλλαγές). Λόγω ευνοϊκών συνθηκών της αγοράς, το δολάριο ΗΠΑ ήταν το κύριο νόμισμα δανεισμού της Τράπεζας, ακολουθούμενο, με μικρή διαφορά, από το ευρώ.

Πριν από τις πράξεις ανταλλαγής, οι πόροι που αντλήθηκαν στα τρία κύρια νομίσματα αντιπροσώπευαν το 89% του συνόλου, με την εξής κατανομή: δολάριο ΗΠΑ 38%, ευρώ 35% και λίρα στερλίνα 16%. Μετά τις ανταλλαγές, οι πόροι στα εν λόγω νομίσματα ανέρχονταν στο 97% του συνόλου, με την ακόλουθη κατανομή: ευρώ 59%, δολάριο ΗΠΑ 22% και λίρα στερλίνα 16%. Η Τράπεζα εξέδωσε συμβατικά δάνεια που απέφεραν το ισότιμο 34,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (91% του συνόλου των αντληθέντων πόρων) μέσω 90 συναλλαγών, και δάνεια με σύνθετη διάρθρωση, που απέφεραν 3,4 δισεκατομμύρια ευρώ (9% του συνόλου) μέσω 129 συναλλαγών.

Για την επίτευξη του χαμηλότερου δυνατού κόστους δανεισμού σε διαρκή βάση, η ΕΤΕπ εφαρμόζει δανειοληπτική πολιτική, που συνδυάζει εύστοχα μία στρατηγική προσέγγιση με μία προσέγγιση που βασίζεται στην αγορά. Αυτό της επιτρέπει να χορηγεί δάνεια με τους καλύτερους δυνατούς όρους και να εξακολουθεί έτσι να προάγει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακρογωνιαίος λίθος της δανειοληπτικής αυτής πολιτικής παραμένει η έκδοση μεγάλων ομολογιακών δανείων αναφοράς, με υψηλή ρευστότητα, σε ευρώ, δολάρια ΗΠΑ και λίρες στερλίνες, τα οποία επιτρέπουν στην ΕΤΕπ να εξακολουθεί να διευρύνει τη βάση των επενδυτών της, να αυξάνει τη διείσδυση της στην αγορά και να εδραιώνει τη θέση της ως δανειολήπτη με ποιότητα κρατικού εκδότη.

Το 2002 η ΕΤΕπ διενέργησε τρεις συναλλαγές στο πλαίσιο του προγράμματος EARN (Euro Area Reference Notes), μεταξύ των οποίων τη μεγαλύτερης διάρκειας ομολογιακή έκδοση σε ευρώ που έχει πραγματοποιήσει έως σήμερα - συγκεκριμένα, μία έκδοση «global bond» EARN, ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ και με λήξη το 2012. Στο τέλος του 2002 η καμπύλη EARN περιλάμβανε 11 ομολογιακά δάνεια αναφοράς με λήξεις από το 2003 έως το 2012 και με κυκλοφορούντες τίτλους συνολικής αξίας άνω των 50 δισεκατομμυρίων ευρώ, που αποτέλεσαν το αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο δίκτυο ηλεκτρονικών συναλλαγών MTS.

Η Τράπεζα εξακολούθησε να εφαρμόζει τη στρατηγική της που συνίσταται στην πραγματοποίηση τακτικών εκδόσεων ομολογιακών δανείων μεγάλου μεγέθους υπό μορφή «global bonds». Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποίησε τρεις τέτοιες εκδόσεις, ύψους 3 δισεκατομμυρίων USD η καθμία, οι οποίες τοποθετήθηκαν κατά μεγάλο μέρος σε επενδυτές των ΗΠΑ. Όλα τα εν κυκλοφορία «global bonds» αναφοράς (συνολικού ύψους 18 δισεκατομμυρίων ευρώ) ήταν εισηγμένα στο Χρηματιστήριο αξιών της Νέας Υόρκης κατά τη διάρκεια του έτους.

Η ΕΤΕπ πραγματοποίησε την πρώτη της έκδοση σε λίρες στερλίνες (GBP) πριν από 25 χρόνια. Το συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο των ομολόγων της στο νόμισμα αυτό ανερχόταν σε 33 δισεκατομμύρια GBP στο τέλος του 2002, αντιπροσωπεύοντας περισσότερο από το 11% του δείκτη μη κρατικών τίτλων σε στερλίνες (non-gilt sterling index). Η ΕΤΕπ διατήρησε τη θέση της ως του μεγαλύτερου μετά το Δημόσιο εκδότη στην αγορά της στερλίνας, κατέχοντας μερίδιο περίπου 6% του συνολικού όγκου των εκδόσεων στην αγορά αυτή κατά το 2002.

Η Τράπεζα εξακολούθησε επίσης να επιδεικνύει ευελιξία και πνεύμα καινοτομίας χρησιμοποιώντας εξατομικευμένα προϊόντα, ειδικά σχεδιασμένα για να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες επενδυτικές ανάγκες, σε μεγάλη ποικιλία νομισμάτων. Οι σχετικές εκδόσεις καλύπτουν όλο το φάσμα, από τα απλά ομόλογα («plain vanilla bonds») έως τίτλους με πολύπλοκη σύνθεση προσαρμοσμένους στις ανάγκες συγκεκριμένων επενδυτών. Τα σύνθετα ομόλογα συχνά εμπεριέχουν διάφορους τύπους δικαιωμάτων προαίρεσης (options) ή τη σύνδεση των τοκομεριδίων και των ποσών εξόφλησης με διάφορους δείκτες και νομίσματα. Τα προϊόντα αυτά έχουν ως αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση των αποδόσεων για τους επενδυτές, σε μία βάση που χαρακτηρίζεται από την υψηλότερη δυνατή πιστοληπτική ικανότητα. Παρά την πολυπλοκότητα αυτών των προϊόντων, η πολιτική διαχείρισης των κινδύνων που εφαρμόζει η ΕΤΕπ εξασφαλίζει σχολαστική ανάλυση και επαρκή κάλυψη κατά των διαφόρων τύπων κινδύνου που εμπεριέχονται στις εκδόσεις αυτές.

Η ΕΤΕπ έχει έντονη παρουσία στις αγορές της Ιαπωνίας, της ζώνης Ασίας-Ειρηνικού (κυρίως Ταϊβάν και Αυστραλία) και της Νότιας Αφρικής. Ο δανεισμός της από τις αγορές αυτές ανήλθε συνολικά στο ισότιμο 3,3 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2002, αντιπροσωπεύοντας το ήμισυ των συναλλαγών της στη διάρκεια του έτους και το 9% του συνόλου των πόρων που άντλησε.

Η ΕΤΕπ διαδραματίζει πρωτοποριακό ρόλο όσον αφορά την ανάπτυξη των εγχώριων κεφαλαιαγορών, ιδίως στις ένταξη χώρες, οργανώνοντας εγχώρια προγράμματα έκδοσης τίτλων και δημιουργώντας αποθέματα διαθέσιμων που της επιτρέπουν να χορηγεί δάνεια στα εγχώρια νομίσματα. Χάρη στις προσπάθειες αυτές, η ΕΤΕπ κατέστη ο κυριότερος εξωτερικός δανειολήπτης στις υπό ένταξη χώρες το 2002. Επί του παρόντος, η Τράπεζα εστιάζει τις προσπάθειές της στην αύξηση του μεγέθους υφιστάμενων εκδόσεών της, ώστε να αποκτήσουν υψηλή ρευστότητα και να καταστούν εκδόσεις αναφοράς, στην επιμήκυνση των διαρκειών και στην προσφορά νέων προϊόντων, τόσο στους εγχώριους όσο και στους διεθνείς επενδυτές στα νομίσματα των χωρών αυτών.

Δανειοληπτικές πράξεις που υπεγράφησαν το 2002 (ποσά σε εκατομμύρια ευρώ)

	Πριν από τις ανταλλαγές		Μετά τις ανταλλαγές	
EUR	13 305	35,0%	22 441	59,0%
DKK	54	0,1%	135	0,4%
GBP	6 180	16,3%	6 227	16,4%
SEK	0	0,0%	362	1,0%
Σύνολο ΕΕ	19 539	51,4%	29 165	76,7%
AUD	1 284	3,4%	0	0,0%
CZK	232	0,6%	407	1,1%
HKD	161	0,4%	0	0,0%
HUF	139	0,4%	105	0,3%
JPY	1 245	3,3%	0	0,0%
NOK	250	0,7%	65	0,2%
NZD	50	0,1%	0	0,0%
PLN	162	0,4%	13	0,0%
TWD	458	1,2%	0	0,0%
USD	14 383	37,8%	8 231	21,7%
ZAR	109	0,3%	30	0,1%
Σύνολο εκτός ΕΕ	18 473	48,6%	8 851	23,3%
ΣΥΝΟΛΟ	38 012	100,0%	38 016	100,0%

Διοικητική διάρθρωση του ΕΤΑΕ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων διευθύνεται και διοικείται από τις ακόλουθες τρεις αρχές:

- Τη Γενική Συνέλευση των μετόχων (ΕΤΕπ, Ευρωπαϊκή Ένωση και 28 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα)
- το Διοικητικό Συμβούλιο
- τον Γενικό Διευθυντή, κ. Francis CARPENTER.

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Giovanni RAVASIO Πρώην Γενικός Διευθυντής, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες

Τακτικά μέλη

Mauro CICCHINÈ Πρόεδρος, DEXIA CREDIOP, Ρώμη
Guy CRAUSER Σύμβουλος εκτός κατάταξης, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής πολιτικής, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες
Iñigo FERNÁNDEZ DE MESA Subdirector General para Asuntos de la Unión Económica y Monetaria, Ministerio de Economía, Μαδρίτη
Peter SEDGWICK Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Λουξεμβούργο
Lars TYBJERG Fhv. direktør, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Κοπεγχάγη
... ..

Αναπληρωτές

Jean-Pierre ARNOLDI Administrateur général de la Trésorerie, Ministère des Finances, Βρυξέλλες
Terence BROWN Γενικός Διευθυντής, Διεύθυνση Χορηγήσεων στην Ευρώπη, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Λουξεμβούργο
Isabel CORREIA BARATA Consultora da Direção, Departamento de Relações Internacionais, Banco de Portugal, Λισσαβώνα
Rémy JACOB Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας, Υπηρεσία Γενικής Διοίκησης, Γενική Γραμματεία, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Λουξεμβούργο
Detlef LEINBERGER Mitglied des Vorstandes, Kreditanstalt für Wiederaufbau, Φραγκφούρτη
David MCGLUE Διευθυντής, Διεύθυνση «Χρηματοδοτικές δραστηριότητες, Διαχείριση προγραμμάτων και σύνδεσμος με τον Όμιλο ΕΤΕπ», Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Λουξεμβούργο
Timo SUMMA Διευθυντής, Διεύθυνση «Πρώιμη προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων», Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες

Ελεγκτική Επιτροπή

Πρόεδρος

Sylvain SIMONETTI Προϊστάμενος μονάδας, Μονάδα Ανθρώπινου δυναμικού και Διοίκησης, Διεύθυνση Πόρων, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Λουξεμβούργο

Μέλη

Μιχαήλ Π. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Ειδικός Συνεργάτης, Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Τραπεζικής και Ομίλου, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα
Henk KROEZE Ορκωτός ελεγκτής λογιστής, Group Controller Holding, NIB Capital N.V., Χάγη

Κατάσταση της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2003

Δραστηριότητα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ETAΕ) είναι το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του Ομίλου ΕΤΕπ που έχει ως ειδικότητα την υποστήριξη της δημιουργίας και της ανάπτυξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην Ευρώπη. Το ETAΕ αναπτύσσει δραστηριότητες στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, μετά τη μεταρρύθμισή του, το 2000, στις υπό ένταξη χώρες. Το Ταμείο χορηγεί επιχειρηματικά κεφάλαια και εγγυήσεις σε ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς λειτουργώντας ως οργανισμός που επενδύει σε άλλους οργανισμούς (fund-of-funds). Η μετοχική του σύνθεση είναι τριμερής, με συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (κύριος μέτοχος, με 60,75%), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (30%) και 28 ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (9,25%).

Δραστηριότητες στον τομέα των επιχειρηματικών κεφαλαίων

Το χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών κεφαλαίων του ETAΕ - δεσμευμένα κεφάλαια - ανέρχεται σήμερα σε 2,45 δισεκατομμύρια κατανεμημένα σε 184 εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών. Κατά τη διάρκεια του 2002, το Ταμείο διενήργησε 36 πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου συνολικού ύψους 471,5 εκατομμυρίων. Το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του ETAΕ προέρχεται από την ΕΤΕπ, στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000». Συμπληρωματικά κονδύλια τίθενται στη διάθεσή του από την Επιτροπή, στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος για τις Επιχειρήσεις (MAP) 2001-2005. Η επενδυτική στρατηγική του ETAΕ αναπτύσσεται γύρω από 3 άξονες:

- υποστήριξη της υψηλής τεχνολογίας στην Ευρώπη, κυρίως μέσω πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του σταδίου της έρευνας και του σταδίου της εμπορίας των προϊόντων.
- προαγωγή της χωροταξικής ισορροπίας, κυρίως μέσω επενδύσεων στις νότιες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις υπό ένταξη χώρες.
- επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών που λειτουργούν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Εγγυήσεις για την κάλυψη χαρτοφυλακίων δανείων

Το χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων του ETAΕ ανέρχεται σήμερα σε 4,5 δισεκατομμύρια και αφορά 109 εγγυητικές πράξεις. Το 2002, το ETAΕ αύξησε τις εγγυοδοτικές του δραστηριότητες συνάπτοντας 32 πράξεις συνολικού ύψους 1 235,6 εκατομμυρίων (έναντι 958 εκατομμυρίων με 39 πράξεις το 2001). Από τις 32 πράξεις που υπεγράφησαν το 2002, οι 8 αποτελούσαν παρατάσεις υφιστάμενων συμφωνιών, κατόπιν αιτήματος των ενδιαμέσων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η εξέλιξη αυτή αποδεικνύει τη σημασία των εγγυητικών μέσων του ETAΕ για τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ.

Για την εγγυητική κάλυψη χαρτοφυλακίων δανείων, το ETAΕ προσφέρει τρία προϊόντα: ασφάλιση πιστώσεων, ενίσχυση φερεγγυότητας και διαρθρωμένες συναλλαγές. Αυτά τα εγγυητικά προϊόντα παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη στις ΜΜΕ, λόγω του πολλαπλασιαστικού τους αποτελέσματος επί του όγκου των δανείων. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα ελκυστικά για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διότι τους επιτρέπουν την εξοικονόμηση κεφαλαίου.

Το 2002, το ETAΕ άρχισε να διαθέτει τους κοινοτικούς πόρους τους οποίους διαχειρίζεται βάσει της εντολής που του έχει ανατεθεί στο πλαίσιο του «Μηχανισμού Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ», συνομολογώντας 10 πράξεις συνολικού ύψους 295,4 εκατομμυρίων ευρώ. Σημαντικό μέρος του ποσού αυτού αφορούσε εγγυήσεις μικροπιστώσεων στο Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Ισπανία.

Οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΕΤΕπ

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2002	31.12.2001
1. Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειυτήρια	16 100	22 180
2. Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες (Σημείωση Β)	1 530 847	1 519 727
3. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		
α) όψεως	118 433	181 292
β) λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση Γ)	9 947 089	9 917 933
γ) χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	92 414 790	84 654 699
	<u>102 480 312</u>	<u>94 753 924</u>
4. Απαιτήσεις κατά πελατών		
Χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	103 506 204	101 118 463
Ειδικές προβλέψεις (Σημείωση Α.7.1)	- 175 000	- 175 000
	<u>103 331 204</u>	<u>100 943 463</u>
5. Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης (Σημείωση Β)		
α) του Δημοσίου	3 376 557	3 262 786
β) άλλων εκδοτών	6 057 698	3 418 539
	<u>9 434 255</u>	<u>6 681 325</u>
6. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης (Σημείωση Ε)	888 286	844 172
7. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση ΣΤ)	9 848	7 788
8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (Σημείωση ΣΤ)	117 645	84 528
9. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		
α) απαιτήσεις από επιδοτήσεις επιτοκίου που έχουν προκαταβληθεί στο πλαίσιο του ΕΝΣ (Σημείωση Ζ) ..	282	3 528
β) χρεώστες διάφοροι (Σημείωση Η)	1 088 401	538 779
γ) θετικές αξίες αντικατάστασης (Σημείωση Φ)	13 594 484	8 184 813
	<u>14 683 167</u>	<u>8 727 120</u>
10. Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα (Σημείωση Θ)	2 185 440	2 378 477
	<u>234 677 104</u>	<u>215 962 704</u>

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	31.12.2002	31.12.2001
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις		
- Κεφάλαιο ΕΤΑΑ (Σημείωση Ε)		
. Μη απαιτητό	442 500	442 500
. Καταβλητέο	25 313	33 750
- Δάνεια μη εκταμειωθέντα (Σημείωση Δ)		
. Πιστωτικά ιδρύματα	7 412 732	8 523 766
. Πελάτες	29 109 614	25 729 446
	<u>36 522 346</u>	<u>34 253 212</u>
- Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου μη εκταμειωθείσες ...	1 241 625	1 067 531
Εγγυήσεις		
. για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους	1 914 976	1 562 167
. για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου	64 810	57 946
Καταπιστευματικές πράξεις (Σημείωση Α)	2 945 786	2 070 512
Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων (Σημείωση Α)		
- Ανάπτυξη και περιβάλλον	6 714	16 091
- Μηχανισμός Εγγυήσεων υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	105 795	54 762
- Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για τις Τεχνολογίες	89 740	59 892
- Παροχή ιδίων κεφαλαίων και εγγυήσεων στο πλαίσιο του Πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα (MAP)	24 832	0
- Δράση κεφαλαίου αρχικής ώθησης	100	0
	<u>227 181</u>	<u>130 745</u>
Διαχείριση διαθεσίμων του Ταμείου Εγγυήσεων	1 646 292	1 775 229
Τίτλοι ληφθέντες ως ασφάλεια για την κάλυψη ανοιγμάτων σε παράγωγα μέσα (Σημείωση Φ)	4 458 616	5 124 892

Οι σημειώσεις σε παρένθεση παραπέμπουν στις αντίστοιχες σημειώσεις του Προσαρτήματος των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

31.12.2002

31.12.2001

1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (Σημείωση Ι)			
α) όψεως	0	0	
β) προθεσμίας ή με προειδοποίηση	1 182 667	607 622	
			1 182 667
2. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους (Σημείωση Κ)			607 622
α) χρεόγραφα και ομολογίες σε κυκλοφορία	193 210 101	183 052 603	
β) λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	898 071	857 103	
			194 108 172
3. Λοιπά στοιχεία παθητικού			183 909 706
α) προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου (Σημείωση Ζ)	289 954	324 956	
β) πιστωτές διάφοροι (Σημείωση Η)	1 036 001	989 394	
γ) λοιπές υποχρεώσεις	46 994	44 245	
δ) λογαριασμός αναπροσαρμογής συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	3 549 176	0	
ε) αρνητικές αξίες αντικατάστασης (Σημείωση Φ)	5 446 623	2 414 809	
			10 368 748
4. Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα (Σημείωση Θ)			3 773 404
			3 896 429
5. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη			
- Ταμείο συντάξεων προσωπικού (Σημείωση Λ)	517 755	474 951	
- Πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις (Σημείωση Μ)	42 357	24 312	
			560 112
6. Δικαιώματα μειοψηφίας			217 732
7. Κεφάλαιο			
αναληφθέν	100 000 000	100 000 000	
μη απαιτητό	- 94 000 000	- 94 000 000	
			6 000 000
8. Ενοποιημένα αποθεματικά			
α) τακτικό αποθεματικό	10 000 000	10 000 000	
β) συμπληρωματικό αποθεματικό	3 571 323	3 067 368	
γ) ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό	750 000	0	
			14 321 323
9. Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης			250 000
			1 499 091
10. Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου			1 500 000
11. Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους μετά τη διάθεση των αποτελεσμάτων (Σημείωση Μ)			1 105 000
12. Αποτελέσματα χρήσης			
προ διάθεσης	1 192 830	1 424 021	
ποσό διατεθέν εντός της χρήσης στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (Σημείωση Μ)	- 25 000	- 145 000	
αποτελέσματα προς διάθεση			1 167 830
			234 677 104
			1 279 021
			215 962 704

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

31.12.2002

31.12.2001

Ειδικές καταθέσεις προς εξυπηρέτηση δανεισμού (Σημείωση Σ)	284 367	640 526
Χαρτοφυλάκιο τίτλων		
. Απαιτήσεις από τίτλους	17 776	9 327
. Υποχρεώσεις από τίτλους	18 132	12 673
Ονομαστική αξία των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων και των deferred rate-setting contracts (Σημείωση Φ)	128 418 546	109 868 600
Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων		
. Αγορά	0	25 000 000
. Πώληση	0	25 000 000
Ονομαστική αξία των υποχρεώσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων	42 046 481	39 356 131
Ονομαστική αξία των απαιτήσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων	40 793 728	40 592 794
Δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που προσφέρθηκε στους μειοψηφικούς μετόχους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (Σημείωση Α)	247 275	247 275
Δανειοληπτικές πράξεις που συμφωνήθηκαν αλλά δεν έχουν ακόμη υπογραφεί	889 175	0

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ⁽¹⁾ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

(τα ποσά που ήταν εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα μετατράπηκαν με τις τιμές συναλλάγματος της 31.12.2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2002	31.12.2001
Χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας</i>		
<i>(Νέο Κοινοτικό Μέσο σύναψης και χορήγησης δανείων)</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων ⁽²⁾	68 599	80 959
Τουρκία		
<i>Από πόρους των κρατών μελών</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων ⁽³⁾	43 792	58 953
Μεσογειακές χώρες		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων	201 606	211 121
Πράξεις με επιχειρηματικά κεφάλαια		
- ποσά προς εκταμίευση	117 182	96 582
- ποσά εκταμιευθέντα	201 576	192 572
	318 758	289 154
Σύνολο ⁽⁴⁾	520 364	500 275
Χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και υπερπόντιες χώρες και εδάφη		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας</i>		
Συμβάσεις της Γαουντέ		
Εκταμιευθέντα δάνεια	41 564	44 810
Συμμετοχή σε επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων		
Ποσά εκταμιευθέντα	419	419
Σύνολο ⁽⁵⁾	41 983	45 229
Συμβάσεις της Λομέ		
<i>Πράξεις από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων:</i>		
- ποσά προς εκταμίευση	633 407	666 171
- ποσά εκταμιευθέντα	1 274 134	1 198 479
	1 907 541	1 864 650
<i>Πράξεις από άλλους πόρους:</i>		
- ποσά προς εκταμίευση	8 000	8 000
Σύνολο ⁽⁶⁾	1 915 541	1 872 650
Γενικό σύνολο	2 590 279	2 558 066

Προς υπόμνηση:

Εκταμιευθέντα και μη εξοφληθέντα ποσά από δάνεια που χορηγήθηκαν με ειδικούς όρους από την Επιτροπή και για τα οποία η Τράπεζα έκανε αποδεκτή εντολή της ΕΚ για είσπραξη των τοκοχρεολυσίων:

α) στο πλαίσιο των Συμβάσεων της Λομέ I, II και III: στις 31.12.2002: 1 332 075, στις 31.12.2001: 1 402 697

β) στο πλαίσιο των Πρωτοκόλλων που έχουν υπογραφεί με τις μεσογειακές χώρες: στις 31.12.2002: 152 326, στις 31.12.2001: 158 245

(1) Το Ειδικό Τμήμα δημιουργήθηκε από το Συμβούλιο των Διοικητών στις 27 Μαΐου 1963. Με απόφαση της 4ης Αυγούστου 1977, με την οποία επανακαθορίστηκε το αντικείμενό του, στο Ειδικό Τμήμα καταχωρούνται οι πράξεις που διενεργεί η Τράπεζα για λογαριασμό και με εντολή τρίτων.

(2) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν στα πλαίσια των αποφάσεων του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (78/870/ΕΟΚ) της 16ης Οκτωβρίου 1978 (Νέο Κοινοτικό Μέσο), (82/169/ΕΟΚ) της 15ης Μαρτίου 1982, (83/200/ΕΟΚ) της 19ης Απριλίου 1983 και (87/182/ΕΟΚ) της 9ης Μαρτίου 1987 για την προώθηση των επενδύσεων στην Κοινότητα, καθώς και (81/19/ΕΟΚ) της 20ής Ιανουαρίου 1981 για την ανασυγκρότηση των περιοχών στην Καμπανία και τη Βασιλικάτα (Ιταλία) τις οποίες έπληξαν οι σεισμοί της 23ης Νοεμβρίου 1980, και (81/1013/ΕΟΚ) της 14ης Δεκεμβρίου 1981 για την ανασυγκρότηση των περιοχών της Ελλάδας τις οποίες έπληξαν οι σεισμοί του Φεβρουαρίου/Μαρτίου 1981, με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας: 6 399 145
 Πλέον: συναλλαγματικές προσαρμογές + 123 203
 Μείον: ακυρώσεις 201 991
 αποπληρωμές 6 251 758 - 6 453 749

68 599

(3) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στην Τουρκία, με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο των κρατών μελών: 405 899

Πλέον: συναλλαγματικές προσαρμογές + 23 564

Μείον: ακυρώσεις 215

 αποπληρωμές 385 456 - 385 671

43 792

(4) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στις χώρες του Μαγκρέμπ και του Μασράκ, καθώς και στη Μάλτα, Κύπρο, Τουρκία και Ελλάδα (10 000 χορηγήθηκαν πριν από την προσχώρησή της στην ΕΚ την 1η Ιανουαρίου 1981), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας: 672 007

Μείον: συναλλαγματικές προσαρμογές 59

 ακυρώσεις 35 800

 αποπληρωμές 115 784 - 151 643

520 364

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

31.12.2002

31.12.2001

Κεφάλαια καταπιστευθέντα προς διαχείριση

Με εντολή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

- Νέο Κοινοτικό Μέσο	68 599	80 959
- Χρηματοδοτικά πρωτόκολλα με τις μεσογειακές χώρες	403 182	403 693
- Συμβάσεις της Γιαουντέ	41 983	45 229
- Συμβάσεις της Λομέ	1 274 134	1 198 479

	<u>1 787 898</u>	<u>1 728 360</u>
--	------------------	------------------

Με εντολή των κρατών μελών

	<u>43 792</u>	<u>58 953</u>
--	---------------	---------------

Σύνολο	1 831 690	1 787 313
--------	------------------	------------------

Κεφάλαια προς εκταμίευση

Για δάνεια και πράξεις με επιχειρηματικά κεφάλαια στις μεσογειακές χώρες

117 182 96 582

Για πράξεις από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων βάσει των Συμβάσεων της Λομέ

633 407 666 171

Για πράξεις από άλλους πόρους βάσει των Συμβάσεων της Λομέ

8 000 8 000

Σύνολο	<u>758 589</u>	<u>770 753</u>
--------	----------------	----------------

Γενικό σύνολο	2 590 279	2 558 066
----------------------	------------------	------------------

(5) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στα συνδεδεμένα αφρικανικά κράτη, τη Μαδαγασκάρη και το Μαυρίκιο και στις υπερπόντιες χώρες, εδάφη και διαμερίσματα (ΣΑΚΜΜ-ΥΧΕΔ), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

- δάνεια με ειδικούς όρους	139 483	
- συμμετοχή σε επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων	<u>2 503</u>	141 986

Πλέον:

- κεφαλαιοποιημένοι τόκοι	1 178	
- συναλλαγματικές προσαρμογές	<u>9 839</u>	+ 11 017

Μείον:

- ακυρώσεις	1 574	
- αποπληρωμές	<u>109 446</u>	- 111 020
		<u>41 983</u>

(6) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού καθώς και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΑΚΕ-ΥΧΕ), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Δάνεια από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων:

- δάνεια υπό αίρεση και εξαρτημένα δάνεια	2 906 350	
- συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο	<u>109 131</u>	3 015 481

Πλέον:

- κεφαλαιοποιημένοι τόκοι		+ 1 802
---------------------------	--	---------

Μείον:

- ακυρώσεις	375 937	
- αποπληρωμές	704 190	
- συναλλαγματικές προσαρμογές	<u>29 615</u>	- 1 109 742
		<u>1 907 541</u>

Δάνεια από άλλους πόρους:

8 000

1 915 541

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002
Σε χιλιάδες ευρώ

	31.12.2002		31.12.2001
1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα (Σημείωση Ν)	9 799 939		10 757 180
2. Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	- 8 129 050		- 9 072 365
3. Έσοδα προμηθειών (Σημείωση Ο)	34 066		32 529
4. Έξοδα προμηθειών	- 652		- 1 771
5. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων (Σημείωση Ξ)	- 108 919		- 47 739
6. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	10 270		26 357
7. Γενικά έξοδα διοίκησης (Σημείωση Π)	- 232 923		- 211 538
α) δαπάνες προσωπικού	169 452	158 669	
β) λοιπά έξοδα διοίκησης	63 471	52 869	
8. Διαφορές προσαρμογής αξίας (Σημείωση ΣΤ)	- 18 445		- 15 737
α) άυλων στοιχείων ενεργητικού	4 787	4 951	
β) ενσώματων στοιχείων ενεργητικού	13 658	10 786	
9. Διαφορές προσαρμογής αξίας πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου (Σημείωση Ε)	- 117 594		- 22 137
10. Διαφορές προσαρμογής αξίας μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	- 10 189		0
11. Μεταφορά στην πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις (Σημείωση Μ)	- 26 427		- 19 665
12. Καθαρά αποτελέσματα από συνήθεις δραστηριότητες	1 200 076		1 425 114
13. Έκτακτα έσοδα (Σημείωση Ρ)	0		40 000
14. Έκτακτα έξοδα (Σημείωση Ρ)	0		- 11 364
15. Δικαιώματα μειοψηφίας	- 7 246		- 29 729
16. Αποτελέσματα χρήσης	1 192 830		1 424 021
17. Μεταφορά στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (Σημείωση Μ)	- 25 000		- 145 000
18. Αποτελέσματα προς διάθεση	1 167 830		1 279 021

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Σε χιλιάδες ευρώ

	31.12.2002	31.12.2001
Μετοχικό κεφάλαιο		
αναληφθέν	100 000 000	100 000 000
μη απαιτητό	- 94 000 000	- 94 000 000
καταβεβλημένο	6 000 000	6 000 000
Ενοποιημένα αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης		
Τακτικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	10 000 000	10 000 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	0	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	10 000 000	10 000 000
Συμπληρωματικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης χωρίς τις αναπροσαρμογές βάσει IAS	3 181 985	2 124 244
Σωρευμένες αναπροσαρμογές εκ της εφαρμογής του IAS 39	- 114 617	- 117 883
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης με τις αναπροσαρμογές IAS	3 067 368	2 006 361
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	529 930	1 057 741
Μεταβολές εύλογης αξίας κατά τη διάρκεια της χρήσης	- 25 975	3 266
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	3 571 323	3 067 368
Ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	0	0
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	750 000	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	750 000	0
Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	935 000	870 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	145 000	65 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης (Σημειώσεις Α 13 (α) και Μ)	1 080 000	935 000
Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	250 000	0
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	0	250 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	250 000	250 000
Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	1 500 000	1 500 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	- 909	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1 499 091	1 500 000
Αποτελέσματα χρήσης	1 192 830	1 424 021
Ενοποιημένα αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης	18 343 244	17 176 389
Σύνολο ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων	24 343 244	23 176 389

Κατά την ετήσια σύνοδο της 4ης Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο των Διοικητών της Τράπεζας έλαβε ομόφωνα τις ακόλουθες αποφάσεις:

(1) Δημιουργήθηκε ένα νέο, Ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό, στο οποίο διατέθηκε ποσό 750 000 000 ευρώ από τα αποτελέσματα της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2001.

(2) Το Συμβούλιο των Διοικητών της ΕΤΕπ αποφάσισε την αύξηση του αναληφθέντος κεφαλαίου της Τράπεζας από 100 δισεκατομμύρια ευρώ σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ, με ισχύ από 1^{ης} Ιανουαρίου 2003.

(3) Από 1ης Ιανουαρίου 2003 το καταβεβλημένο κεφάλαιο θα αυξηθεί σε 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ήτοι στο 5% του αναληφθέντος κεφαλαίου ύψους 150 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η αύξηση αυτή θα πραγματοποιηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2003 μέσω της μεταφοράς 1 500 000 000 ευρώ από το Συμπληρωματικό αποθεματικό της Τράπεζας.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

	31.12.2002	31.12.2001
A. Ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες:		
Αποτελέσματα χρήσης	1 192 830	1 424 021
Προσαρμογές:		
Μεταφορά στην πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις	18 045	- 20 693
Διαφορές προσαρμογής αξίας ενσώματων και άυλων στοιχείων ενεργητικού	18 445	15 737
Διαφορές προσαρμογής αξίας μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	10 189	0
Διαφορές προσαρμογής αξίας πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου	117 594	22 137
Συναλλαγματική προσαρμογή που δεν υπόκειται στο άρθρο 7	- 1 096	905
Μεταβολή δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών πληρωτέων και προεισπραχθέντων τόκων	116 457	- 995 403
Μεταβολή δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών εισπρακτέων	193 037	1 065 640
Απόσβεση διαφοράς υπό το άρθρο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	- 763	- 2 711
Μεταβολή αξιών αντικατάστασης που καταλογίζονται στην καθαρή θέση	- 25 975	- 114 617
Μεταβολές αξιών αντικατάστασης	- 3 614 520	- 4 533 341
Αποτελέσματα που προκύπτουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες:	- 1 975 756	- 3 138 325
Μεταβολή των χορηγηθέντων δανείων	- 17 529 806	- 14 746 316
Καθαρό υπόλοιπο των πράξεων στο πλαίσιο του ΝΚΜ (Σημείωση Η)	49 336	16 298
Μεταβολή του λειτουργικού χαρτοφυλακίου	- 493 289	- 1 526 000
Μεταβολή των πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου	- 171 102	- 219 046
Μεταβολή των τιτλοποιημένων δανείων	- 717 661	- 1 003 287
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες	- 20 838 279	- 20 616 676
B. Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες:		
Μετοχές της ΕΤΑΑ ολοσχερώς εξοφλημένες (Σημείωση Ε)	- 8 438	- 8 437
Πωλήσεις τίτλων	367 992	316 149
Αγορές τίτλων	- 340 125	- 356 768
Μεταβολή των ενσώματων ακινητοποιήσεων (Σημείωση ΣΤ)	- 46 675	- 11 855
Μεταβολή των άυλων στοιχείων ενεργητικού	- 6 947	- 2 721
Λοιπές μεταβολές στοιχείων του ενεργητικού	- 139 007	118 394
Ανακατάταξη του χαρτοφυλακίου του ΕΤΑΕ		66 526
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από επενδυτικές δραστηριότητες	- 173 200	121 288
Γ. Ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες:		
Εκδόσεις ομολογιακών δανείων	37 563 210	32 531 378
Αποπληρωμές ληφθέντων δανείων	- 20 396 612	- 19 000 043
Μεταβολή των ανταλλαγών νομισμάτων	278 192	- 233 439
Διαφορές προσαρμογής αξίας ληφθέντων δανείων κατά IAS 39	4 431 648	4 759 190
Καθαρή μεταβολή των εμπορικών χρεογράφων (commercial paper)	626 203	670 303
Καθαρή μεταβολή των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	575 045	99 720
Λοιπές μεταβολές στοιχείων του παθητικού	58 541	155 656
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	23 136 227	18 982 765
Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών		
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	12 373 408	13 302 774
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν:		
(1) από επιχειρηματικές δραστηριότητες	- 20 838 279	- 20 616 676
(2) από επενδυτικές δραστηριότητες	- 173 200	121 288
(3) από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	23 136 227	18 982 765
Επίδραση των μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών επί των ταμειακών		
διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων	- 584 327	583 257
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	13 913 829	12 373 408
Ανάλυση των διαθεσίμων (πλην επενδυτικού χαρτοφυλακίου και χαρτοφυλακίου		
αντιστάθμισης κινδύνων)		
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειούτγρια	16 100	22 180
Αξιόγραφα με προθεσμία λήξης μέχρι τρεις μήνες από την έκδοσή τους	3 832 207	2 252 003
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:		
- λογαριασμοί όψεως	118 433	181 292
- λογαριασμοί καταθέσεων προθεσμίας	9 947 089	9 917 933
	13 913 829	12 373 408

ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σημείωση Α — Κύριες λογιστικές αρχές

1. Αρχές ενοποίησης και λογιστικά πρότυπα

α) Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS).

Για τα στοιχεία ουσιαστικής σημασίας, οι εφαρμοζόμενες λογιστικές αρχές είναι σύμφωνες με τις γενικές αρχές της Οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Δεκεμβρίου 1986 (όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2001/65/ΕΚ της 27ης Σεπτεμβρίου 2001) για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων («Οδηγία»), πλην όσων αναφέρονται στις σημειώσεις σχετικά με τις λογιστικές αρχές.

β) Οι ενοποιημένοι λογαριασμοί του Ομίλου περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων («Τράπεζα») και, από 1ης Ιουλίου 2000, τους λογαριασμούς της θυγατρικής της, δηλαδή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων («ΕΤΑΕ»), το οποίο έχει την καταστατική έδρα του στη διεύθυνση: 43, avenue J.F. Kennedy, Λουξεμβούργο.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν τις συμμετοχές στο ΕΤΑΕ που δεν κατέχονται από τον Όμιλο.

γ) Αναμόρφωση λογαριασμών και διεταιρικές συναλλαγές.

Πριν από την ενοποίηση, οι λογαριασμοί του ΕΤΑΕ αναμορφώθηκαν, προκειμένου να συμμορφωθούν προς τις λογιστικές αρχές που παρουσιάζονται κατωτέρω. Ύστερα από τη συνάθροιση των ισολογισμών και των λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσης, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα κέρδη ή ζημίες που προέκυπταν από τις διεταιρικές συναλλαγές, απαλείφθηκαν.

δ) Κατόπιν πρότασης της Διευθύνουσας Επιτροπής το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 25 Φεβρουαρίου 2003, να υποβάλει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στο Συμβούλιο των Διοικήτων για έγκριση κατά τη σύνοδο της 3ης Ιουνίου 2003.

2. Μετατροπή ξένων νομισμάτων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί, ως μονάδα έκφρασης των λογαριασμών κεφαλαίου και για την παρουσίαση των οικονομικών του καταστάσεων, το ευρώ, το οποίο είναι το ενιαίο νόμισμα των κρατών μελών που συμμετέχουν στην τρίτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Ο Όμιλος διεξάγει τις εργασίες του στα νομίσματα των κρατών μελών του, σε ευρώ και σε μη κοινοτικά νομίσματα.

Οι πόροι του προέρχονται από το κεφάλαιό του, τα δάνεια που συνάπτει και τα σωρευμένα έσοδά του στα διάφορα νομίσματα, και κατέχονται, επενδύονται ή χορηγούνται στα ίδια νομίσματα.

Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού του Ομίλου που είναι εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ, με βάση τις τιμές μετατροπής που ισχύουν την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τη μετατροπή αυτή εγγράφονται σε πίστωση ή σε χρέωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι λογαριασμοί κερδών και ζημιών μετατρέπονται σε ευρώ κάθε μήνα, με βάση τις τιμές μετατροπής που ισχύουν στο τέλος του μήνα.

3. Παράγωγα μέσα

Όλα τα παράγωγα μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος καταχωρούνται στον ισολογισμό στην εύλογη αξία τους και εμφανίζονται ως θετικές ή αρνητικές αξίες αντικατάστασης. Οι εύλογες αξίες προκύπτουν από επίσημες χρηματιστηριακές τιμές, υποδείγματα προεξόφλησης ταμειακών ροών και υποδείγματα καθορισμού της αξίας δικαιωμάτων προαίρεσης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες αγοραίες και συμβατικές τιμές για το υποκείμενο χρηματοπιστωτικό μέσο, καθώς και τη χρονική αξία του χρήματος, την καμπύλη αποδόσεων και τη μεταβλητότητα του υποκείμενου μέσου.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα μέσα στο πλαίσιο της διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού του. Ο Όμιλος εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμιση είτε με βάση την εύλογη αξία είτε με βάση τις ταμειακές ροές, όταν πληρούνται τα κριτήρια για την εφαρμογή αντισταθμιστικής λογιστικής.

Στην περίπτωση αντιστάθμισης των κινδύνων από μεταβολές της εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του παράγωγου μέσου αντιστάθμισης καταλογίζεται στα καθαρά αποτελέσματα. Η μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που είναι αποδοτό στους αντισταθμιζόμενους κινδύνους, αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και καταλογίζεται επίσης στα καθαρά αποτελέσματα.

Στην περίπτωση αντιστάθμισης ταμειακών ροών, το τμήμα του κέρδους ή της ζημίας επί του αντισταθμιζόμενου παράγωγου μέσου, που θεωρείται ενεργός αντιστάθμιση, καταλογίζεται στην καθαρή θέση, ενώ το μη ενεργό τμήμα καταλογίζεται στα καθαρά αποτελέσματα.

Η πλειονότητα των πράξεων ανταλλαγής που συνάπτει ο Όμιλος, έχει σκοπό την αντιστάθμιση συγκεκριμένων εκδοθέντων ομολογιακών δανείων.

Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από ανταλλαγές νομισμάτων εγγράφονται στον ισολογισμό στην εύλογη αξία τους (επίσημες χρηματιστηριακές τιμές). Τα ονομαστικά ποσά εγγράφονται στα στοιχεία εκτός ισολογισμού.

Οι πράξεις ανταλλαγής για συνολική αντιστάθμιση κινδύνων, που διενεργούνται στο πλαίσιο της διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού, αποτιμώνται καθημερινά στην αγοραία αξία τους (εύλογη αξία), με χρήση εσωτερικών εργαλείων αποτίμησης.

4. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού λογιστικοποιούνται με βάση την ημερομηνία διακανονισμού.

5. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Ο Όμιλος ορίζει ως ταμειακά ισοδύναμα τους βραχυπρόθεσμους, υψηλής ρευστότητας τίτλους και τις τοκοφόρους καταθέσεις με αρχική διάρκεια 90 ημερών ή μικρότερη.

6. Κρατικά αξιόγραφα και άλλα αξιόγραφα που γίνονται δεκτά από τις κεντρικές τράπεζες για επαναχρηματοδότηση και ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής και μεταβλητής απόδοσης

6.1. Χαρτοφυλάκιο κατεχόμενο για συναλλακτικούς σκοπούς

Το χαρτοφυλάκιο αυτό (βλ. Λειτουργικό χαρτοφυλάκιο Β3, Σημείωση Β) αποτελείται από τίτλους εισηγμένους στο χρηματιστήριο, οι οποίοι έχουν εκδοθεί και είναι εγγυημένοι από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι τίτλοι του χαρτοφυλακίου αυτού καταχωρούνται στον ισολογισμό στην τρέχουσα τιμή τους και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει, εγγράφεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης την περίοδο κατά την οποία προέκυψε.

6.2. Χαρτοφυλάκιο τίτλων διατηρούμενων έως τη λήξη τους

Το χαρτοφυλάκιο αυτό περιλαμβάνει το Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου και τα Λειτουργικά χαρτοφυλάκια Α1 και Α2 (βλ. Σημείωση Β).

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο συντίθεται από τίτλους που αγοράστηκαν με την πρόθεση να διατηρηθούν μέχρι τη λήξη τους, για τη διαφύλαξη της φερεγγυότητας του Ομίλου. Οι τίτλοι αυτοί εκδίδονται ή είναι εγγυημένοι από:

- κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κράτη της ομάδας G10 ή δημόσιους οργανισμούς των κρατών αυτών,
- υπερεθνικούς δημόσιους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων πολυεθνικών τραπεζών ανάπτυξης.

Το κόστος εισόδου των τίτλων αυτών στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο είναι ίσο με την τιμή αγοράς τους ή, κατ' εξαίρεση, με το κόστος μεταφοράς τους. Η διαφορά μεταξύ της τιμής εισόδου και της τιμής εξόφλησης κατανέμεται *pro rata temporis* κατά την εναπομένουσα διάρκεια ζωής των τίτλων.

Τα λειτουργικά χαρτοφυλάκια Α1 και Α2 έχουν σκοπό να εξασφαλίζουν επαρκή ρευστότητα στον Όμιλο και συντίθενται από προϊόντα της χρηματογοράς, και κυρίως έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου και διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τίτλοι διατηρούνται μέχρι τη λήξη τους και λογιστικοποιούνται στην ονομαστική τους αξία.

6.3. Χαρτοφυλάκιο τίτλων διαθέσιμων προς πώληση

Το χαρτοφυλάκιο αυτό περιλαμβάνει το λειτουργικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων Β1 (βλ. Σημείωση Β), μετοχές, άλλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης και συμμετοχές (βλ. Σημείωση Ε). Οι τίτλοι ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, εάν δεν ανήκουν ακριβώς σε μία από τις δύο άλλες κατηγορίες χαρτοφυλακίου. Οι διαθέσιμες προς πώληση χρηματοοικονομικές επενδύσεις απεικονίζονται στην εύλογη αξία τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες καταλογίζονται στην καθαρή θέση έως ότου οι τίτλοι αυτοί πωληθούν ή άλλως διατεθούν ή έως ότου η εν λόγω επένδυση χαρακτηριστεί απομειωμένη. Εάν μία διαθέσιμη προς πώληση επένδυση χαρακτηριστεί απομειωμένη, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που προηγούμενως καταλογίζονταν στην καθαρή θέση, καταλογίζονται στα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης. Μία χρηματοοικονομική επένδυση θεωρείται απομειωμένη εάν η λογιστική της αξία υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία. Οι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο τίτλοι θεωρούνται απομειωμένοι εάν η πτώση της αγοραίας αξίας τους κάτω του κόστους είναι τέτοιου μεγέθους, ώστε η ανάκτηση του κόστους δεν μπορεί λογικά να αναμένεται μέσα σε προβλέψιμα χρονικά περιθώρια.

Κατά τη διάθεση μίας διαθέσιμης προς πώληση επένδυσης, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που είχαν καταλογιστεί στην καθαρή θέση, μεταφέρονται στα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης.

Η εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών επενδύσεων υπολογίζεται γενικά με βάση τις επίσημες χρηματιστηριακές τιμές.

Οι πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και οι κατεχόμενες συμμετοχές αντιπροσωπεύουν μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις και λογιστικοποιούνται στο κόστος τους, σύμφωνα με το πρότυπο IAS 39, το οποίο ορίζει ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύλογη αξία, πρέπει να αποτιμώνται με αυτό τον τρόπο. Οι εκτιμήσεις όσον αφορά την εύλογη αξία μίας επένδυσης επιχειρηματικού κεφαλαίου μπορεί να ποικίλουν σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου

κατοχής της επένδυσης, και η φύση αυτών των επενδύσεων είναι τέτοια που δεν επιτρέπει τον καθορισμό της εύλογης αξίας, παρά μόνο κατά τη ρευστοποίηση της επένδυσης. Ως εκ τούτου, η εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου δεν θεωρείται ορθή από τον Όμιλο, εάν δεν είναι καθορισμένες η μέθοδος και η στιγμή ρευστοποίησης. Οι απομεινόμενες αξίες λογιστικοποιούνται μόνον εφόσον δεν είναι προσωρινές.

7. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και κατά πελατών

7.1. Τα χορηγηθέντα δάνεια (συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιημένων δανείων) εμφανίζονται στο Ενεργητικό του ισολογισμού του Ομίλου κατά το καθαρά εκταμειωθέν τμήμα τους. Τα δάνεια που αντισταθμίζονται με παράγωγα προϊόντα, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους (επίσημες χρηματιστηριακές τιμές).

Ειδικές προβλέψεις γίνονται για τα δάνεια και τις προκαταβολές που εκκρεμούν στο τέλος της οικονομικής χρήσης και παρουσιάζουν κινδύνους μη αποπληρωμής μέρους ή του συνόλου του ποσού τους. Οι προβλέψεις αυτές καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης ως «διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων».

Οι αναπροσαρμογές αξίας που αφορούν τους τόκους των δανείων αυτών καθορίζονται χωριστά για κάθε περίπτωση από τη διοίκηση της Τράπεζας.

7.2. Τόκοι δανείων

Στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης καταχωρούνται οι δεδουλευμένοι τόκοι των δανείων, επιμεριζόμενοι επί της διάρκειας ζωής των δανείων.

7.3. Ανάστροφες πράξεις επαναγοράς (reverse repos) και πράξεις επαναγοράς (repos)

Ανάστροφη πράξη επαναγοράς (πράξη επαναγοράς) είναι μια πράξη με την οποία ο Όμιλος δανείζει (δανείζεται) μετρητά σε (από) ένα πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο παρέχει (λαμβάνει) μία εξασφάλιση υπό μορφή τίτλων. Τα δύο μέρη δεσμεύονται αμετάκλητα να περατώσουν την πράξη σε ημερομηνία και τιμή που έχουν καθοριστεί εξαρχής.

Η πράξη γίνεται με βάση την αρχή της παράδοσης έναντι πληρωμής: το μέρος που δανείζεται (δανείζει) τα μετρητά μεταβιβάζει τους τίτλους στο θεματοφύλακα του Ομίλου (του αντισυμβαλλόμενου), με αντάλλαγμα το διακανονισμό στη συμφωνηθείσα τιμή, πράγμα που συνεπάγεται για τον Όμιλο μια απόδοση (ένα κόστος) συνδεδεμένη (-ο) με τη χρηματοαγορά.

Μια πράξη αυτού του τύπου θεωρείται για τον Όμιλο ως πράξη χορήγησης δανείου (λήψης δανείου) με εγγυημένο επιτόκιο και καταχωρείται στο Ενεργητικό του ισολογισμού, στο λογαριασμό 3) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων - β) λοιπές απαιτήσεις (στο Παθητικό του ισολογισμού, στο λογαριασμό 1) Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα - β) προθεσμίας ή με προεξοφλήση. Οι τίτλοι που λαμβάνονται (παρέχονται) ως εγγύηση καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (διατηρούνται στους λογαριασμούς του ισολογισμού).

8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα γήπεδα και τα κτίρια απεικονίζονται στο κόστος τους, αφού αφαιρεθεί η αρχική υποτίμηση του κεντρικού κτιρίου του Kirchberg και οι σωρευμένες αποσβέσεις. Η αξία του κτιρίου των κεντρικών γραφείων στο Λουξεμβούργο-Kirchberg, των γραφείων στο Λουξεμβούργο-Hamm και του γραφείου της Λισαβώνας αποτελεί αντικείμενο σταθερής απόσβεσης σε περίοδο 30 ετών, για τα δύο πρώτα, και 25 έτη για το τελευταίο.

Η απόσβεση των επίπλων και των εξοπλισμού γραφείων γίνεται έως το τέλος του 1997 στο έτος κτήσης τους. Από το 1998, οι μόνιμες εγκαταστάσεις, τα έπιπλα, ο εξοπλισμός γραφείων και τα οχήματα καταχωρούνται στον ισολογισμό στο κόστος κτήσης τους, μείον τη σωρευμένη απόσβεση.

Η απόσβεση υπολογίζεται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης επί της εκτιμώμενης διάρκειας ζωής κάθε αποκτώμενου στοιχείου, ως εξής:

- μόνιμες εγκαταστάσεις	10 έτη
- έπιπλα	5 έτη
- εξοπλισμός γραφείου και οχήματα	3 έτη

Τα έργα τέχνης αποσβέννεται πλήρως στο έτος κτήσης τους.

9. Άυλα στοιχεία ενεργητικού

α) Στα άυλα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνεται το λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι δαπάνες ανάπτυξης λογισμικού κεφαλαιοποιούνται, εφόσον πληρούν ορισμένα κριτήρια, όσον αφορά την αναγνωριστικότητα, πιθανολογείται ότι τα εξ αυτών μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισέρχονται στην επιχείρηση και το κόστος μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Το λογισμικό που αναπτύσσεται στο εσωτερικό του Ομίλου και το οποίο πληροί αυτά τα κριτήρια, απεικονίζεται στο κόστος μείον τη σωρευμένη απόσβεση (σταθερή απόσβεση εντός τριών ετών από την ολοκλήρωσή του).

β) Οι αγορές λογισμικού αποτελούν αντικείμενο σταθερής απόσβεσης επί της εκτιμώμενης διάρκειας ζωής του λογισμικού (2 έως 5 έτη).

10. Ταμείο συντάξεων και Ταμείο υγείας προσωπικού

α) Ταμείο συντάξεων

1- Το κύριο συνταξιοδοτικό καθεστώς της Τράπεζας είναι ένα καθεστώς καθορισμένων παροχών, το οποίο τροφοδοτείται από εισφορές και καλύπτει το σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας. Όλες οι εισφορές

που καταβάλλονται από την Τράπεζα και το προσωπικό της, επενδύονται στα στοιχεία ενεργητικού της Τράπεζας. Οι ετήσιες αυτές εισφορές συσσωρεύονται και καταχωρούνται, μαζί με τους ετήσιους τόκους, σε ένα ειδικό λογαριασμό πρόβλεψης που εγγράφεται στο Παθητικό του ισολογισμού της Τράπεζας.

Οι υποχρεώσεις όσον αφορά τις συνταξιοδοτικές παροχές, αποτιμώνται τουλάχιστον μια φορά κάθε τριετία, σύμφωνα με το πρότυπο IAS 19, χρησιμοποιώντας τη «Μέθοδο των Εκτιμώμενων Μονάδων Υποχρεώσεως» («projected unit credit method»), προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η λογιστικοποιημένη πρόβλεψη είναι επαρκής. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον αναλογιστή, παρουσιάζονται στη Σημείωση Α. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές επιμερίζονται με βάση την προσδοκώμενη μέση υπολειπόμενη υπηρεσιακή ζωή των ενεργών υπαλλήλων.

2- Το συνταξιοδοτικό καθεστώς του ΕΤΑΕ είναι ένα καθεστώς καθορισμένων εισφορών, του οποίου η διαχείριση έχει ανατεθεί σε εξωτερικό φορέα.

β) Ταμείο υγείας

1- Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει για τους υπαλλήλους της δικό της Ταμείο ασφάλισης υγείας, το οποίο χρηματοδοτείται από εισφορές της Τράπεζας και του προσωπικού της. Η διαχείριση του Ταμείου υγείας γίνεται σήμερα με βάση την αρχή της ισορροπίας μεταξύ παροχών και εισφορών.

2- Το Ταμείο ασφάλισης υγείας του προσωπικού του ΕΤΑΕ τελεί υπό εξωτερική διαχείριση.

11. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους αποτιμώνται αρχικά στο κόστος τους, που είναι η εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής. Τα έσοδα συναλλαγής και οι διαφορές υπέρ (υπό) το άρτιο περιλαμβάνονται στην αρχική αποτίμηση. Στη συνέχεια η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος με σταθερή απόσβεση της διαφοράς μεταξύ κόστους κτήσης και αξίας εξόφλησης επί της διάρκειας ζωής της υποχρέωσης από πιστωτικούς τίτλους.

Πολιτική του Ομίλου είναι να αντισταθμίζει τους κινδύνους σταθερού επιτόκιου των εκδόσεων χρεωστικών τίτλων του και να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμιση με βάση την εύλογη αξία. Ως αποτέλεσμα, όταν μία τέτοια λογιστική αντιστάθμιση εφαρμόζεται σε χρεωστικούς τίτλους σταθερού επιτόκιου, η λογιστική αξία των εκδοθέντων τίτλων δεν αντιστοιχεί στο κόστος, αλλά αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις μεταβολές της εύλογης αξίας των αντισταθμισμένων ανοιγμάτων.

12. Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους και πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις

α) Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά που ο Όμιλος αποφασίζει να διαθέσει για την κάλυψη κατά των κινδύνων που συνδέονται με τις δανειοδοτικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές πράξεις, λόγω των ιδιαίτερων κινδύνων που είναι εγγενείς στις πράξεις αυτές.

Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα απαιτούν, τα ποσά που διατίθενται στο λογαριασμό αυτό, να αποτελούν μέρος της διάθεσης των αποτελεσμάτων χρήσης.

Η Οδηγία απαιτεί, τα ποσά αυτά να εμφανίζονται ξεχωριστά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, στη θέση «Μεταφορά στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους».

β) Πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις

Η πρόβλεψη αυτή προορίζεται για την κάλυψη των κινδύνων που ενέχει η δραστηριότητα του Ομίλου ως εκδότη εγγυήσεων υπέρ ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

13. Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης

α) Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά τα οποία διατίθενται από τα ετήσια αποτελέσματα της Τράπεζας και τα οποία καθορίζονται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο των Διοικητών, για τη διευκόλυνση των μηχανισμών παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ψηφίσματος για την ανάπτυξη και την απασχόληση, που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

β) Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά τα οποία διατίθενται από τα ετήσια αποτελέσματα της Τράπεζας και τα οποία καθορίζονται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο των Διοικητών, για τη διευκόλυνση της διενέργειας πράξεων που ενέχουν αυξημένο κίνδυνο μέσω αυτού του μηχανισμού νέου τύπου.

Οι διαφορές προσαρμογής αξίας που είναι σχετικές με τις ανωτέρω πράξεις, θα αφαιρούνται από τους λογαριασμούς αυτούς κατά τη διάθεση των μελλοντικών αποτελεσμάτων.

14. Φορολογία

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη για την ίδρυση ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Απριλίου 1965, τα στοιχεία ενεργητικού, τα έσοδα και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου απαλλάσσονται από όλους τους άμεσους φόρους.

15. Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (swaps)

Ο Όμιλος συνάπτει, κυρίως στο πλαίσιο του δανεισμού του, πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, μέσω των οποίων το προϊόν ενός δανείου που έχει λάβει σε ένα νόμισμα, μπορεί να μετατραπεί σε άλλο νόμισμα. Ταυτόχρονα, συνάπτει μια προθεσμιακή πράξη συναλλάγματος, προκειμένου να αντλήσει τα αναγκαία ποσά για την εξυπηρέτηση του δανείου στο αρχικό νόμισμα. Τα ποσά των πράξεων αυτών καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (βλ. Σημείωση Υ).

Ο Όμιλος συνάπτει επίσης πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνων. Οι σχετικοί τόκοι λογιστικοποιούνται «pro rata temporis». Τα ονομαστικά ποσά των πράξεων ανταλλαγής επιτοκίων καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού.

16. Μεταβατικοί λογαριασμοί

Οι λογαριασμοί αυτοί περιλαμβάνουν:

- στο ενεργητικό: (προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα): έξοδα που έγιναν κατά την οικονομική χρήση αλλά αφορούν επόμενη χρήση, καθώς και οποιαδήποτε έσοδα τα οποία, αν και αφορούν τη χρήση, δεν θα είναι απαιτητά πριν από τη λήξη της (κυρίως τόκοι από χορηγηθέντα δάνεια),
- στο παθητικό: (προειπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα): έσοδα που εισπράχθηκαν μέσα στη χρήση αλλά αφορούν επόμενη χρήση, μαζί με έξοδα τα οποία, αν και αφορούν την κλειόμενη χρήση, θα πληρωθούν σε επόμενη χρήση (κυρίως τόκοι ληφθέντων δανείων).

17. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Εκτός από τους τόκους και τις προμήθειες επί χορηγηθέντων δανείων και τοποθετήσεων, και τα λοιπά έσοδα του χαρτοφυλακίου τίτλων, στο λογαριασμό αυτό αναγράφονται επίσης οι αποζημιώσεις που εισπράττει η Τράπεζα για πρόωρες αποπληρωμές δανείων, στις οποίες προβαίνουν οι δανειολήπτες της. Η Τράπεζα, μεριμνώντας να διατηρήσει στη λογιστική καταχώριση αντιστοιχία μεταξύ των εσόδων από χορηγηθέντα δάνεια και του κόστους δανεισμού της, επιμερίζει τις αποζημιώσεις που εισπράττει για πρόωρες αποπληρωμές, επί της εναπομένουσας διάρκειας των αντίστοιχων δανείων.

18. Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων

Τα στοιχεία ενεργητικού που φυλάσσονται για λογαριασμό τρίτων, όπως περιγράφονται κατωτέρω, αντιπροσωπεύουν καταπιστευματικούς λογαριασμούς διαχείρισης που έχουν ανοιχθεί και τηρούνται στο όνομα του ΕΤΑΕ, αλλά προς όφελος της Επιτροπής. Τα ποσά που εγγράφονται στους λογαριασμούς αυτούς παραμένουν ιδιοκτησία της Επιτροπής, έως ότου εκταμιευθούν για τους σκοπούς του εκάστοτε προγράμματος.

Στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Ανάπτυξη και Περιβάλλον», το ΕΤΑΕ παρέχει δωρεάν εγγύηση στους ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς φορείς για τα δάνεια που χορηγούν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις με

σκοπό τη χρηματοδότηση φιλικών προς το περιβάλλον επενδύσεων. Ο τελικός κίνδυνος από την εγγύηση αναλαμβάνεται από το ΕΤΑΕ και η προμήθεια εγγύησης πληρώνεται από πόρους του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο του «Μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ» και του Μηχανισμού εγγυήσεων του «Πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα» (ΜΑΡ), το ΕΤΑΕ είναι εξουσιοδοτημένο να εκδίδει εγγυήσεις επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Επιτροπής.

Στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για τις Τεχνολογίες (EMT) - Κεφάλαια εκκίνησης» και του Μηχανισμού συμμετοχών του ΜΑΡ, το ΕΤΑΕ είναι εξουσιοδοτημένο να αποκτά, να διαχειρίζεται και να διαθέτει συμμετοχές σε νεοσύστατες επιχειρήσεις, επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Επιτροπής.

Η υποστήριξη που παρέχεται μέσω της «Δράσης κεφαλαίου αρχικής ώθησης» αποσκοπεί στη μακροπρόθεσμη πρόσληψη πρόσθετων διαχειριστών από τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των εξειδικευμένων στελεχών και να ενισχυθεί η ικανότητα του κλάδου επιχειρηματικού κεφαλαίου και των επωαστηρίων επιχειρήσεων να καλύπτουν τις ανάγκες σε κεφάλαια αρχικής ώθησης.

Η Επιτροπή ανέθεσε τη χρηματοοικονομική διαχείριση του Ταμείου Εγγυήσεων στην ΕΤΕπ, στο πλαίσιο σύμβασης που είχαν υπογράψει μεταξύ τους τα δύο μέρη το Νοέμβριο 1994.

19. Καταπιστευματικές πράξεις

Το ΕΤΑΕ, σύμφωνα με το άρθρο 28 του καταστατικού του, αποκτά, διαχειρίζεται και διαθέτει συμμετοχές σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με βάση καταπιστευματικές και διαχειριστικές συμφωνίες που έχει συνάψει με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («EMT-Κεφάλαια εκκίνησης»).

Το ΕΤΑΕ είναι επίσης εξουσιοδοτημένο να εκδίδει εγγυήσεις επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, βάσει συμφωνίας καταπίστευσης και διαχείρισης που έχει συνάψει με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («Μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ»).

20. Δέσμευση αγοράς μετοχών του ΕΤΑΕ

Στο πλαίσιο δέσμευσης που ανέλαβε για την αγορά των υπολειπόμενων 785 μετοχών του ΕΤΑΕ, η ΕΤΕπ προσφέρει να αγοράσει τις μετοχές αυτές από τους λοιπούς μετόχους του ΕΤΑΕ εντός εναπομένουσας προθεσμίας τριών ετών, στην τιμή των 315 000 ευρώ ανά μετοχή. Αυτή η τιμή αγοράς αντιπροσωπεύει ετήσια ανατίμηση κατά 3% σε σχέση με την προσφορά εξαγοράς που είχε γίνει το 2000.

21. Μεγέθη της προηγούμενης χρήσης

Ορισμένα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν αναμορφωθεί, προκειμένου να καταστούν ομοειδή και συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα κονδύλια της κλειόμενης χρήσης.

Σημείωση Β — Χαρτοφυλάκιο τίτλων (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες (εκ των οποίων 12 671 μη εισηγμένα το 2002 και 12 661 το 2001):	1 530 847	1 519 727
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης (εισηγμένοι στο χρηματιστήριο):	9 434 255	6 681 325
	10 965 102	8 201 052

	Κόστος κτήσης	Απόσβεση περιόδου της διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	Λογιστική αξία	Διαφορά υπέρ/υπό το άρτιο προς απόσβεση	Αξία στη λήξη	Αγοραία αξία
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	2 845 846	27 626	2 873 473	- 45 531	2 827 942	3 001 315
Χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων στη χρηματαγορά:						
- Τίτλοι χρηματαγοράς με προθεσμία λήξης μέχρι 3 μήνες A1	3 832 207	—	3 832 207	—	3 832 207	3 832 207
- Τίτλοι χρηματαγοράς με προθεσμία λήξης μέχρι 18 μήνες A2	1 263 984	—	1 263 984	—	1 263 984	1 263 984
Χαρτοφυλάκιο ομολόγων B1 «Credit Spread»	696 768	- 50	699 030	- 103	696 615	699 030
Λειτουργικό χαρτοφυλάκιο B3 «Global Fixed Income»	397 962	—	402 515 *	—	386 099	402 515
Λειτουργικό χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	52 945	—	52 945 **	—	53 000	52 945
Τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Δ)	1 840 948	—	1 840 948	—	1 840 948	1 840 948
	10 930 660	27 576	10 965 102		10 900 795	

* Συμπεριλαμβάνεται αύξηση αγοραίας αξίας 2 312 ευρώ. ** Συμπεριλαμβάνεται αύξηση αγοραίας αξίας 207 ευρώ.

Σημείωση Γ — Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (λοιπές απαιτήσεις) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Καταθέσεις προθεσμίας	5 318 298	6 588 593
Ανάστροφες πράξεις επαναγοράς (reverse repos) (*)	4 628 791	3 329 340
	9 947 089	9 917 933

(*) Οι πράξεις αυτές περιλαμβάνουν πράξεις διενεργούμενες με ένα τρίτο θεματοφύλακα, ο οποίος δεσμεύεται, βάσει σύμβασης-πλαίσου, να εγγυηθεί την τήρηση των συμβατικών όρων, ιδίως όσον αφορά:

- την παράδοση έναντι πληρωμής,
- την επαλήθευση της ασφάλειας,
- το περιθώριο ασφάλειας που απαιτεί ο δανειστής και το οποίο πρέπει πάντοτε να υφίσταται και να είναι επαρκές. Αυτό προϋποθέτει καθημερινή παρακολούθηση της αξίας των τίτλων στην αγορά,
- την οργάνωση της υποκατάστασης της ασφάλειας, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί όλες τις απαιτήσεις που θέτει η σύμβαση.

Ανάλυση του συνολικού υπολοίπου χορηγηθέντων δανείων:

- Εκταμιευθέν τμήμα
- Μη εκταμιευθέν τμήμα
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων

(*) Το συνολικό υπόλοιπο των χορηγηθέντων δανείων περιλαμβάνει τόσο το εκταμιευθέν τμήμα των δανείων, όσο και το τμήμα που απομένει προς εκταμίευση.

	31.12.2002	31.12.2001
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων	232 443 340	219 993 195
Τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Β)	1 840 948	1 123 215
Σύνολο δανείων (ΣημείωσηΧ)	234 284 288	221 116 410

Σημείωση Ε — Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης

Το κονδύλι αυτό περιλαμβάνει (σε χιλιάδες ευρώ):

	2002	2001
Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου - ύστερα από μείωση αξίας 139 731 ευρώ (2001: 22 137)	737 317	683 809
Μετοχές ΕΤΑΑ	132 188	123 750
Μετοχές που αποκτήθηκαν για την εγγύηση της είσπραξης απαιτήσεων	18 781	36 613
	888 286	844 172

Σημείωση Δ — Συνοπτική κατάσταση χορηγηθέντων δανείων και εγγυήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (σε χιλιάδες ευρώ)

Συνολικό ύψος χορηγηθέντων δανείων (*)

Συνολικό ιστορικό ύψος των χορηγηθέντων δανείων, υπολογιζόμενο με βάση τις ιστομίες που εφαρμόστηκαν κατά τις ημερομηνίες υπογραφής τους: 403 858 622

Πλέον:	αναπροσαρμογή της απαίτησης συναλλαγματικές προσαρμογές θετική αναπροσαρμογή εύλογης αξίας (IAS 39)	913 355 5 509 777 723 277	7 146 409
Μείον:	καταγγελίες και ακυρώσεις καταβληθέντα χρεολύσια	11 109 578 167 452 113	- 178 561 691
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων			232 443 340

Δάνεια χορηγηθέντα

σε πιστωτικά ιδρύματα ως διαμέσου	απευθείας στον τελικό δικαιούχο	Σύνολο 2002	Σύνολο 2001
92 414 790	103 506 204	195 197 717	185 739 983
7 412 732	29 109 614	36 522 346	34 253 212
99 827 522	132 615 819	232 443 340	219 993 195

Το ποσό των 132 187 500 ευρώ (2001: 123 750 500) αντιστοιχεί στο κεφάλαιο που έχει καταβάλει ο Όμιλος στις 31 Δεκεμβρίου 2002, στο πλαίσιο της συμμετοχής του, συνολικού ύψους 600 000 000 ευρώ, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ).

Ο Όμιλος κατέχει το 3,03% του αναληφθέντος κεφαλαίου.

Εάν οι τίτλοι αυτοί είχαν λογιστικοποιηθεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αυτό δεν θα είχε ουσιαστική επίπτωση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

Σε χιλιάδες ευρώ	Ποσοστό συμμετοχής (%)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	Σύνολο καθαρών αποτελεσμάτων	Σύνολο ισολογισμού
ΕΤΑΑ (31.12.2001)	3,03	4 183 595	157 182	20 947 293

Σημείωση ΣΤ — Ενσώματες ακινητοποιήσεις και ύλα στοιχεία ενεργητικού (σε χιλιάδες ευρώ)

	Γήπεδα	Κτίρια Λουξεμβούργου	Κτίριο Λισαβώνας	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο ενσώματων ακινητοποιήσεων	Σύνολο ύλων στοιχείων ενεργητικού
Ιστορικό κόστος						
Την 1η Ιανουαρίου 2002	3 688	119 535	349	22 358	145 930	13 604
Προσθήκες	6 727	28 150	0	11 798	46 675	6 947
Μεταφορά	0	0	0	331	331	- 331
Διαθέσεις	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	10 415	147 685	349	29 067	187 516	14 836
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Την 1η Ιανουαρίου 2002	0	52 693	224	8 485	61 402	5 816
Απόσβεση	0	4 901	14	8 743	13 658	4 787
Μεταφορά	0	0	0	231	231	- 231
Διαθέσεις	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	0	57 594	238	12 039	69 871	4 988
Καθαρή λογιστική αξία						
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	10 415	90 091	111	17 028	117 645	9 848
Την 31η Δεκεμβρίου 2001	3 688	66 842	125	13 873	84 528	7 788

Όλα τα γήπεδα και κτίρια χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις ίδιες δραστηριότητές του. Στα κονδύλια που αφορούν τα κτίρια του Λουξεμβούργου περιλαμβάνονται έξοδα (851 000 ευρώ) σχετικά με την οικοδόμηση του νέου κτιρίου, που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2007.

Σημείωση Ζ — Προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου

α) Ένα μέρος των ποσών που εισπράχθηκαν από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του ΕΝΣ (Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος), χορηγήθηκε ως μακροπρόθεσμη προκαταβολή, η οποία καταχωρείται στο Ενεργητικό, στο λογαριασμό 9. α) «Απαιτήσεις από επιδοτήσεις επιτοκίου που έχουν προκαταβληθεί στα πλαίσια του ΕΝΣ».

β) Οι «Προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου» (λογαριασμός 3.α) στο Παθητικό περιλαμβάνουν:

- τα ποσά των επιδοτήσεων επιτοκίου των δανείων που χορηγούνται για επενδυτικά σχέδια έξω από την Ένωση στα πλαίσια των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί με τα κράτη ΑΚΕ και των πρωτοκόλλων που έχουν συναφθεί με τις μεσογειακές χώρες
- τις επιδοτήσεις επιτοκίου ορισμένων δανείων που χορηγεί η Τρά-

πεζα από τους ίδιους πόρους της στο εσωτερικό της Ένωσης, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή της στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1736/79 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3ης Αυγούστου 1979, και στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μηχανισμού που θέσπισαν τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ βάσει της Συμφωνίας ΕΖΕΣ που υπεγράφη την 2α Μαΐου 1992:

- τα ποσά που λαμβάνονται ως επιδοτήσεις επιτοκίου των δανείων που χορηγούνται από πόρους της ΕΚ στα πλαίσια των αποφάσεων του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 78/870/ΕΟΚ της 16ης Οκτωβρίου 1978 (Νέο Κοινοτικό Μέσο), 82/169/ΕΟΚ της 15ης Μαρτίου 1982 και 83/200/ΕΟΚ της 19ης Απριλίου 1983 και σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1736/79 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3ης Αυγούστου 1979, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2790/82 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 18ης Οκτωβρίου 1982.

Σημείωση Η — Λογαριασμοί ισολογισμού Διάφορα (σε χιλιάδες ευρώ)

Χρεώστες διάφοροι:	31.12.2002	31.12.2001
- Στεγαστικά δάνεια και προκαταβολές στο προσωπικό	70 238	82 173
- Καθαρό υπόλοιπο των ποσών που εκταμιεύθηκαν για ληφθέντα δάνεια και των ποσών που εισπράχθηκαν έναντι χορηγηθέντων δανείων στο πλαίσιο των πράξεων ΝΚΜ που διαχειρίζεται η ΕΤΕπ για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ειδικό Τμήμα)	57 779	107 116
- Προϊόν δανεισμού προς είσπραξη	449 063	0
- Απαιτήσεις από πράξεις ανταλλαγής	304 467	0
- Εισπρακτέες δόσεις δανείων . . .	49 461	299 010
- Λοιπά	157 393	50 480
	1 088 401	538 779

Πιστωτές διάφοροι:

- Λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

. για πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Τμήματος και διάφορα άλλα συναφή υπό εκκαθάριση ποσά	233 364	167 241
. λογαριασμοί καταθέσεων	269 420	296 053
- Υποχρεώσεις από πράξεις ανταλλαγής	301 625	0
- Πληρωτέες δόσεις δανείων	0	172 066
- Προαιρετικό Επικουρικό Σύστημα Πρόνοιας (Σημείωση Λ)	144 264	133 689
- Λοιπά	87 328	220 345
	1 036 001	989 394

Σημείωση Θ — Μεταβατικοί λογαριασμοί (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Στο ενεργητικό (προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα):		
Τόκοι και προμήθειες προς είσπραξη	2 181 711	2 377 198
Λοιπά	3 729	1 279
	2 185 440	2 378 477
Στο παθητικό (προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα):		
Τόκοι και προμήθειες προς καταβολή	3 209 683	3 181 619
Έσοδα χορηγήσεων προς απόσβεση	585 952	461 868
Πρωτοβουλία υπέρ των υπερχρεωμένων πτωχών χωρών (ΥΠΧ)	62 251	67 912
Πληρωτέες δαπάνες προσωπικού	7 278	7 100
Δαπάνες για εξωτερική κινητικότητα	7 500	7 500 (*)
Λοιπά	23 765	53 973
	3 896 429	3 779 972

(*) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό 14 των αποτελεσμάτων χρήσης: έκτακτα έξοδα (Σημείωση Ρ).

Σημείωση Ι — Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (προθεσμίας ή με προειδοποίηση) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
- Βραχυπρόθεσμος δανεισμός . . .	1 172 542	597 497
- Υποσχετικές εκδοθείσες έναντι της καταβολής του κεφαλαίου της ΕΤΑΑ	10 125	10 125
	1 182 667	607 622

Σημείωση Κ — Συνοπτική κατάσταση των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (σε χιλιάδες ευρώ)

Πληρωτέα σε	Ληφθέντα δάνεια					Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων					Καθαρό ποσό	
	Υπόλοιπο στις 31.12.2001	Μέσο επιτόκιο	Υπόλοιπο στις 31.12.2002	Μέσο επιτόκιο	Περίοδος εξόφλησης	Ποσά προς καταβολή (+) ή προς είσπραξη (-)			Υπόλοιπο στις 31.12.2001	Υπόλοιπο στις 31.12.2002		
						31.12.2001	Μέσο επιτόκιο	31.12.2002			Μέσο επιτόκιο	
EUR	72 131 851	5,48	77 303 117	5,13	2003/2030	24 174 809 +	5,50	31 127 088 +	3,12	96 306 660	108 430 205	
GBP	48 004 134	6,34	48 068 756	6,17	2003/2040	4 046 143 -	6,35	4 008 082 -	3,79	43 957 991	44 060 674	
DKK	484 099	5,17	363 451	5,26	2003/2010	141 865 +	5,17	90 928 +	2,80	625 964	454 379	
SEK	200 512	5,70	203 763	5,70	2003/2007	864 306 +	5,70	1 178 448 +	3,70	1 064 818	1 382 211	
USD	45 145 774	5,50	44 451 612	5,09	2003/2026	15 983 627 -	5,56	17 553 055 -	1,94	29 162 147	26 898 557	
CHF	3 213 298	3,99	3 199 532	3,61	2003/2014	54 960 -	4,00	56 114 -	5,85	3 158 338	3 143 418	
JPY	3 429 706	3,04	4 052 721	3,56	2003/2032	944 455 -	3,04	1 749 289 -	-0,16	2 485 251	2 303 432	
NOK	314 406	5,67	604 761	5,99	2004/2008	213 796 -	5,67	426 082 -	6,55	100 610	178 679	
CAD	1 474 036	7,98	619 336	7,71	2003/2008	1 402 998 -	7,98	558 912 -	0,00	71 038	60 424	
AUD	462 963	6,28	1 533 196	5,03	2005/2005	462 963 -	6,28	1 533 196 -	0,00			
CZK	247 891	7,55	477 808	6,02	2005/2022	101 167 +	7,55	298 800 +	2,36	349 058	776 608	
HKD	1 767 967	7,12	1 179 981	6,97	2003/2010	1 767 967 -	7,12	1 179 981 -	0,00			
NZD	94 273	6,50	100 125	6,50	2004/2007	94 273 -	6,50	100 125 -	0,00			
ZAR	609 566	12,88	727 895	12,20	2003/2018	371 124 -	12,88	429 651 -	12,91	238 442	298 244	
HUF	161 106	10,02	311 059	9,09	2003/2012	81 573 -	10,02	120 166 -	8,39	79 533	190 893	
PLN	326 416	12,52	430 714	10,93	2003/2017	118 105 -	12,52	261 225 -	0,00	208 311	169 489	
TWD	1 035 766	5,00	1 289 507	4,51	2003/2013	1 035 766 -	5,00	1 289 507 -	0,00			
SKK	46 752	15,63				63 114 +	15,63	113 245 +	8,29	109 866	113 245	
Αρνητική αναπροσαρμογή εύλογης αξίας (IAS 39)	4 759 190		9 190 838									
ΣΥΝΟΛΟ	183 909 706		194 108 172									

Η αποπληρωμή ορισμένων ληφθέντων δανείων είναι συναρτημένη με χρηματιστηριακούς δείκτες (ιστορική αξία: 1 580 εκατομμύρια). Όλα αυτά τα δάνεια αντισταθμίζονται πλήρως με πράξεις ανταλλαγής.

Σημείωση Λ — Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη (ταμείο συντάξεων προσωπικού) (σε χιλιάδες ευρώ)

Οι υποχρεώσεις σε όρους συνταξιοδοτικών παροχών αποτιμήθηκαν στις 30 Ιουνίου 2000 με τη «μέθοδο των εκτιμώμενων μονάδων υποχρεώσεως» («projected unit credit method»), από ένα ανεξάρτητο αναλογιστή. Ο υπολογισμός βασίστηκε στις ακόλουθες παραδοχές:

- προεξοφλητικό επιτόκιο 7% για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας των κεκτημένων παροχών,
- ηλικία συνταξιοδότησης τα 62 έτη,
- μέση συνδυασμένη επίπτωση της αύξησης του κόστους διαβίωσης και της εξέλιξης της σταδιοδρομίας εκτιμώμενη σε 4%,
- συντελεστής αναπροσαρμογής των συντάξεων 1,5%,
- πιθανότητα παραίτησης 3% έως την ηλικία των 55 ετών,
- χρήση των αναλογιστικών πινάκων EVK/PRASA 90.

Ύστερα από αυτή την αποτίμηση, διαπιστώθηκε ότι οι υποχρεώσεις του Ομίλου είναι καλυμμένες.

Η πρόβλεψη για το Ταμείο συντάξεων εξελίχθηκε ως εξής:

- Πρόβλεψη στις 31 Δεκεμβρίου 2001	474 951
- Πληρωμές κατά τη διάρκεια του έτους	- 19 037
- Ετήσιο κόστος	61 841
- Πρόβλεψη στις 31 Δεκεμβρίου 2002	517 755

Στα ανωτέρω ποσά δεν συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση προς τα μέλη του προσωπικού όσον αφορά το προαιρετικό επικουρικό σύστημα πρόνοιας (σύστημα καθορισμένων παροχών τροφοδοτούμενο από τις εισφορές των μελών). Η υποχρέωση αυτή ανέρχεται σε 144,3 εκατομμύρια ευρώ (2001: 133,7 εκατομμύρια) και περιλαμβάνεται στο λογαριασμό Πιστωτές διάφοροι/Λοιπά (Σημείωση Η).

Το συνταξιοδοτικό καθεστώς του ΕΤΑΕ είναι ένα καθεστώς καθορισμένων εισφορών, του οποίου η διαχείριση έχει ανατεθεί σε εξωτερικό φορέα.

Σημείωση Μ — Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους και πρόβλεψη για χορηγήθεισες εγγυήσεις (σε χιλιάδες ευρώ)

α) Η εξέλιξη των Κεφαλαίων για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους ήταν η εξής:

	31.12.2002	31.12.2001
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	1 080 000	935 000
Κρατήσεις εντός της χρήσης	25 000	145 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1 105 000	1 080 000

Από τα αποτελέσματα της χρήσης 2002 διατέθηκε ποσό 25 εκατομμυρίων (βλ. Σημείωση Α.13.α).

β) Η εξέλιξη της πρόβλεψης για χορηγήθεισες εγγυήσεις ήταν η εξής:

	31.12.2002	31.12.2001
Πρόβλεψη στην αρχή της χρήσης	24 312	45 005
Κρατήσεις εντός της χρήσης	26 427	19 665
Αντιλογισμός της πρόβλεψης για εγγυήσεις ΔΕΔ (Σημείωση Ρ)	0	- 40 000
Χρήση πρόβλεψης	- 8 382	- 358
	42 357	24 312

Σημείωση Ν — Γεωγραφική κατανομή των τόκων και εξομοιούμενων εσόδων (λογαριασμός 1 των αποτελεσμάτων χρήσης) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Γερμανία	1 454 812	1 552 900
Γαλλία	1 146 295	1 227 998
Ιταλία	1 145 673	1 369 824
Ηνωμένο Βασίλειο	1 205 993	1 377 507
Ισπανία	1 017 252	1 219 248
Βέλγιο	172 412	213 288
Κάτω Χώρες	119 671	149 850
Σουηδία	147 968	177 804
Δανία	186 848	247 954
Αυστρία	136 309	152 647
Φινλανδία	124 832	115 649
Ελλάς	414 251	389 539
Πορτογαλία	496 335	525 726
Ιρλανδία	93 772	113 859
Λουξεμβούργο	28 597	26 829

7 891 020 8 860 622

Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης 1 009 465 1 061 294

8 900 485 9 921 916

Μη αναλυθέντα έσοδα (1) 899 454 835 264

(1) Μη αναλυθέντα έσοδα: **9 799 939 10 757 180**

Έσοδα επενδυτικού χαρτοφυλακίου 229 350 180 039

Έσοδα βραχυπρόθεσμων τίτλων 170 647 87 931

Έσοδα χρηματαγοράς 487 134 556 761

Προμήθειες εγγυήσεων ΕΤΑΕ (αντεγγύηση από την ΕΤΕπ) 12 323 10 533

899 454 835 264

Σημείωση Ξ — Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων (λογαριασμός 5 των αποτελεσμάτων χρήσης)

Στα αποτελέσματα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία (σε χιλιάδες ευρώ):

	2002	2001
Καθαρά αποτελέσματα των πράξεων ανταλλαγής ΔΕΠ	- 132 342	- 60 756
Καθαρά αποτελέσματα των αντισταθμίσεων βάσει εύλογης αξίας λειτουργικό χαρτοφυλάκιο	3 211	6 124
	0	133
	- 129 131	54 499
Άλλες χρηματοοικονομικές πράξεις	20 212	6 760
	- 108 919	- 47 739

Σημείωση Ο — Γεωγραφική κατανομή των εσόδων προμηθειών (λογαριασμός 3 των αποτελεσμάτων χρήσης) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Ιταλία	1	2
Ηνωμένο Βασίλειο	50	59
Δανία	0	1
Ιρλανδία	17	20
	68	82
Κοινοτικά όργανα	20 447	22 506
Μη αναλυθέντα έσοδα (ΕΤΑΕ)	13 815	9 941
	34 066	32 529

Σημείωση Π — Γενικά έξοδα διοίκησης (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Μισθοί και επιδόματα	115 356	106 813
Κοινωνικές εισφορές και λοιπές κοινωνικές δαπάνες	54 096	51 856
Δαπάνες προσωπικού	169 943	158 669
Γενικά και διοικητικά έξοδα	63 471	52 869
	232 923	211 538

Το απασχολούμενο στον Όμιλο προσωπικό αριθμούσε 1 171 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (1 132 στις 31 Δεκεμβρίου 2001).

Σημείωση Ρ — Έκτακτα έσοδα και έξοδα

α) Έκτακτα έσοδα

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει:

Στις 31.12.2001:

• Ένα ποσό 40 εκατομμυρίων ευρώ, που αντιστοιχεί στον αντιλογισμό της πρόβλεψης για τις εγγυήσεις ΔΕΔ του ΕΤΑΕ, ύστερα από την αντεγγύηση που παρέσχε η Τράπεζα.

β) Έκτακτα έξοδα (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Πρόβλεψη για εξωτερική κινητικότητα	0	7 500
Ειδικές τιμές μετατροπής	0	3 864
	0	11 364

Σημείωση Σ — Ειδικές καταθέσεις προς εξυπηρέτηση δανεισμού

Η θέση αυτή αφορά το ποσό των ληξάντων τοκομεριδίων και ομολόγων, τα οποία πληρώθηκαν από την Τράπεζα στους πράκτορες πληρωμής αλλά δεν έχουν ακόμη προσκομιστεί προς είσπραξη από τους κατόχους ομολόγων που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Σημείωση Τ — Εκτίμηση της εύλογης αξίας των χρηματοπιστωτικών μέσων

Ο Όμιλος καταχωρεί τα χρηματοπιστωτικά μέσα του Ισολογισμού με βάση το ιστορικό τους κόστος σε συνάλλαγμα (πλην του λειτουργικού χαρτοφυλακίου), το οποίο ισούται με το εισπραχθέν ποσό, όταν πρόκειται για στοιχείο του παθητικού, ή με το καταβληθέν ποσό, για την απόκτηση στοιχείου του ενεργητικού. Η εύλογη αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων (κυρίως των χορηγηθέντων δανείων, των ρευστών διαθεσίμων, των τίτλων και των αντληθέντων πόρων μετά από μακροπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων), τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο ενεργητικό και στο παθητικό, παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα, σε αντιπαραβολή προς τη λογιστική τους αξία:

	Ενεργητικό		Παθητικό	
	Λογιστική αξία	Εκτιμώμενη εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εκτιμώμενη εύλογη αξία
(σε εκατομ. ευρώ) 31 Δεκεμβρίου 2002				
- Χορηγήσεις				
- Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	197 762	205 960	—	—
- Διαθέσιμα	2 873	3 077	—	—
- Δανεισμός μετά τις πράξεις ανταλλαγής	11 140	11 140	—	—
	—	—	199 348	191 846
Σύνολο	211 775	219 454	199 348	191 846

Η μέθοδος υπολογισμού της εύλογης αξίας των χρηματοπιστωτικών μέσων που συνθέτουν το ενεργητικό και παθητικό βασίζεται στις ταμειακές ροές των μέσων αυτών και της καμπίλης δανεισμού της Τράπεζας. Η καμπίλη αντικατοπτρίζει το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας στο τέλος της χρήσης.

Σημείωση Υ — Διαχείριση κινδύνων

Οι σημαντικοί κίνδυνοι που πρέπει να αντιμετωπίζει ο Όμιλος είναι οι εξής:

- * πιστωτικός κίνδυνος
- * κίνδυνος επιτοκίων
- * κίνδυνος ρευστότητας
- * συναλλαγματικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά κυρίως τη δανειοδοτική δραστηριότητα του Ομίλου και, σε μικρότερο βαθμό, τα μέσα διαχείρισης των διαθεσίμων του, όπως τους τίτλους σταθερής απόδοσης που κατέχει στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, στο χαρτοφυλάκιο αντιστάθμισης κινδύνων και στο λειτουργικό χαρτοφυλάκιο του, τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τις προθεσμιακές διαπραγματικές καταθέσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τη χρήση παράγωγων μέσων αναλύεται επίσης κατωτέρω (Σημείωση Φ).

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου γίνεται με βάση, αφενός, τη μέτρηση του μεγέθους του πιστωτικού κινδύνου που συνδέεται με τα εκάστοτε αντισυμβαλλόμενα μέρη, και, αφετέρου, την ανάλυση της φερεγγυότητας των αντισυμβαλλομένων.

Όσον αφορά τη δανειοδοτική δραστηριότητα, τη διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων και τις πράξεις με παράγωγα μέσα, τον πιστωτικό κίνδυνο διαχειρίζεται μια ανεξάρτητη Υπηρεσία Πιστωτικών Κινδύνων, που υπάγεται άμεσα στη Διευθύνουσα Επιτροπή. Κατά τον τρόπο αυτό, ο Όμιλος έχει δημιουργήσει μια ανεξάρτητη δομή για τον προσδιορισμό και την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου.

Χορηγήσεις

Ο Όμιλος, για να περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεών του, δεν χορηγεί δάνεια παρά μόνο σε αντισυμβαλλομένους των οποίων έχει αποδειχθεί η φερεγγυότητα σε μακροπρόθεσμη βάση και οι οποίοι είναι σε θέση να προσφέρουν επαρκώς ισχυρές εγγυήσεις.

Εξάλλου, ο Όμιλος, για να εξασφαλίσει αποτελεσματική μέτρηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου όσον αφορά τις χορηγήσεις του, έχει κατατάξει τις πιστώσεις του σύμφωνα με γενικώς αναγνωρισμένα κριτήρια, βασιζόμενα στην ποιότητα του δανειολήπτη, την εγγύηση και, ενδεχομένως, τον εγγυητή.

Η διάρθρωση των εγγυήσεων επί του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2002 ήταν η εξής (σε εκατομμύρια ευρώ):

- στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

		Εγγυητής				Χωρίς επίσημη εγγύηση ⁽²⁾	Σύνολο
		Κράτη μέλη	Δημόσιοι οργανισμοί ⁽¹⁾	Τράπεζες της «ζώνης Α»	Εταιρείες ⁽¹⁾		
Δανειολήπτης	Κράτη μέλη					13 006	13 006
	Δημόσιοι οργανισμοί	18 117	14 489	1 675	810	1 396	36 487
	Τράπεζες της «ζώνης Α»	13 448	31 943	10 834	16 109	14 528	86 862
	Εταιρείες	9 398	1 520	19 762	27 066	6 317	64 063
	Σύνολο 2002	40 963	47 952	32 271	43 985	35 247	200 418
	Σύνολο 2001	41 545	36 968	32 589	45 030	34 809	190 941

(1) Τα δάνεια που είναι εγγυημένα με εκχωρήσεις απαιτήσεων κατατάσσονται σύμφωνα με τη φύση του τελικού αποδέκτη.

(2) Δάνεια για τα οποία δεν απαιτήθηκε καμία επίσημη εγγύηση, λόγω της φερεγγυότητας του δανειολήπτη, που αποτελεί αυτή καθαυτή επαρκή εγγύηση. Κατάλληλες συμβατικές ρήτρες εξασφαλίζουν το δικαίωμα της Τράπεζας να έχει πρόσβαση σε ανεξάρτητες εξασφαλίσεις σε περίπτωση που συντρέξουν ορισμένες περιστάσεις.

- έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση:

	2002	2001
Εγγυητική κάλυψη από:		
Κράτη μέλη	1 677	1 881
Κοινοτικός προϋπολογισμός	21 661 (*)	21 530 (*)
Προενταξιακός Μηχανισμός	9 805	6 765
	33 143	30 176

(*) εκ των οποίων 2 546 εκατομμύρια αντιπροσωπεύουν πράξεις με καταμερισμό των κινδύνων, όπως εξηγείται κατωτέρω (2 969 εκατομμύρια το 2001).

Οι χορηγήσεις έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση (πλην των χορηγήσεων στο πλαίσιο του Προενταξιακού Μηχανισμού) έχουν ως έσχατη κάλυψη εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας ή (στην περίπτωση των κρατών ΑΚΕ και των ΥΧΕ) από τους προϋπολογι-

σμούς των κρατών μελών. Σε όλες τις περιοχές (Νότια Αφρική, μεσογειακές χώρες, χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ), χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής (ΑΛΑ)), με εξαίρεση τα κράτη ΑΚΕ και τις ΥΧΕ, για τα δάνεια που απολαύουν κρατικής εγγύησης όλοι οι κίνδυνοι καλύπτονται σε έσχατη ανάγκη από τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Οι συμφωνίες που αποφάσισε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 14/04/97 (Απόφαση 97/256/ΕΚ) εισήγαγαν την αρχή του «καταμερισμού των κινδύνων», βάσει της οποίας ορισμένα δάνεια της Τράπεζας καλύπτονται με εγγυήσεις τρίτων για τους εμπορικούς κινδύνους, ενώ η εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό καλύπτει μόνο τους πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με μη μεταφορά συναλλάγματος, απαλλοτρίωση, πόλεμο και εμφύλιες αναταραχές. Μέχρι σήμερα, έχουν υπογραφεί στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών χρηματοδοτικές συμβάσεις συνολικού ύψους 3 231 εκατομμυρίων ευρώ για δάνεια με καταμερισμό των κινδύνων.

Οι χορηγήσεις στο πλαίσιο του Προενταξιακού Μηχανισμού (9 805 εκατομμύρια ευρώ) δεν καλύπτονται με εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας ή των κρατών μελών.

ΔΑΝΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΝΤΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Ανάλυση των δανείων κατά μορφή εγγυοδοσίας την 31η Δεκεμβρίου 2002 (σε χιλιάδες ευρώ)

Χρηματοδοτική συμφωνία	Υπόλοιπο 31.12.02	Υπόλοιπο 31.12.01	Χρηματοδοτική συμφωνία	Υπόλοιπο 31.12.02	Υπόλοιπο 31.12.01
<i>Εγγύηση των κρατών μελών</i>			<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 70%</i>		
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Δεύτερη Σύμβαση της Λομέ	4 404	8 924	Νότια Αφρική - 375 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	277 528	327 031
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τρίτη Σύμβαση της Λομέ	118 575	177 225	ΑΛΑ ΙΙ - 900 εκατομ.	867 572	995 196
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τέταρτη Σύμβαση της Λομέ	677 506	867 832	ΑΛΑ Μεταβατ. (Εγγ. 70% - καταμερισμός κινδύνων) - 122 εκατομ.	101 539	135 063
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τέταρτη Σύμβαση της Λομέ - 2ο Πρωτόκολλο	876 688	826 818	Βοσνία-Ερζεγοβίνη - 100 εκατομ. 1999/2001	99 544	100 122
Σύνολο με εγγύηση των κρατών μελών	1 677 173	1 880 799	Ευρωμεσογειακή συνεργασία (ΕΤΕπ) - 2 310 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	2 104 321	2 385 402
<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 100%</i>			ΠΓΔΜ - 150 εκατομ. - 1998-2000	150 000	150 000
Νότια Αφρική - 300 εκατομ. - Απόφ. Σ.Δ. 19.06.95	184 859	205 887	ΧΚΑΕ - 3 520 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	2 977 145	3 360 841
ΑΛΑ Ι - 750 εκατομ.	393 484	587 466	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 70%	6 577 649	7 453 655
ΑΛΑ Μεταβατ. (Εγγ. 100%) - 153 εκατομ.	93 664	115 711	<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 65%</i>		
ΧΚΑΕ - 1 δισεκατ. - Απόφ. Σ.Δ. 29.11.89	447 100	582 878	Νότια Αφρική - 825 εκατομ. - 7/2000-7/2007	243 562	202 533
ΧΚΑΕ - 3 δισεκατ. - Απόφ. Σ.Δ. 02.05.94	2 220 491	2 491 321	ΑΛΑ ΙΙΙ - 2/2000-7/2007	988 461	941 255
ΧΚΑΕ - 700 εκατομ. - Απόφ. Σ.Δ. 18.04.91	255 222	329 195	Ευρωμεσογειακή συνεργασία ΙΙ - 2/2000-7/2007	3 164 588	1 905 885
Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 100%	3 594 820	4 312 458	ΧΚΑΕ - 9 280 εκατομ. - 2/2000-7/2007	2 848 245	1 979 920
<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 75%</i>			Τουρκία - Ειδική δράση - 2002	130 000	0
Μεσογειακά πρωτόκολλα	3 334 112	3 903 857	Τουρκία - TERRA - 11/1999-11/2002	450 000	450 000
Πουγκοσλαβία - Άρθρο 18 (1984)	15 580	21 159	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 65%	7 824 856	5 479 593
Πουγκοσλαβία - Πρωτόκολλο 1	23 511	34 555	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό	21 660 420	21 530 142
Πουγκοσλαβία - Πρωτόκολλο 2	168 588	193 597	Σύνολο Προενταξιακού Μηχανισμού	9 805 108	6 764 930
Σλοβενία - Πρωτόκολλο 1	121 304	131 268	Γενικό σύνολο	33 142 701	30 175 871
Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 75%	3 663 095	4 284 436			

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή του υπολοίπου των εκταμιευθέντων δανείων (σε εκατομμύρια ευρώ) στις 31 Δεκεμβρίου 2002 κατά τομέα δραστηριότητας του δανειολήπτη:

Τομέας δραστηριότητας	Προθεσμία λήξης				
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	ΣΥΝΟΛΟ 2002	ΣΥΝΟΛΟ 2001
Ενέργεια	1 893	9 397	12 032	23 322	23 751
Μεταφορές	2 060	11 465	40 479	54 004	51 496
Τηλεπικοινωνίες	2 473	6 461	2 926	11 860	14 380
Ύδρευση, αποχέτευση	1 048	4 361	9 016	14 425	12 738
Λοιπά έργα υποδομής	534	3 332	5 185	9 051	8 143
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	57	156	143	356	366
Βιομηχανία	2 501	7 996	4 254	14 751	15 132
Υπηρεσίες	226	1 445	1 218	2 889	2 418
Συνολικά δάνεια	4 416	22 122	34 726	61 264	54 497
Υγεία, παιδεία	59	616	4 442	5 117	3 942
Θετική αναπροσαρμογή εύλογης αξίας (IAS 39)	0	0	0	723	33
	15 267	67 351	114 421	197 762	186 896

Ρευστά διαθέσιμα

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τα ρευστά διαθέσιμα (χαρτοφυλάκια τίτλων, commercial paper, προθεσμιακές καταθέσεις κ.λπ.) υπόκειται σε αυστηρή διαχείριση, με την επιλογή αντισυμβαλλομένων ή εκδοτών άριστης ποιότητας.

Η Διοίκηση έχει καθορίσει όρια, όσον αφορά τη διάρθρωση των χαρτοφυλακίων τίτλων και το συνολικό υπόλοιπο των προϊόντων χρηματαγοράς, κυρίως με βάση τη βαθμολόγηση των αντισυμβαλλομένων από τις εταιρείες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (τα όρια αυτά επανεξετάζονται τακτικά από την Υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των πιστωτικών κινδύνων).

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν τα χαρτοφυλάκια τίτλων και τα προϊόντα χρηματαγοράς, με βάση το βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων και των εκδοτών:

Ποσοστό % στις 31 Δεκεμβρίου 2002	Χαρτοφυλάκιο τίτλων (%)	Προϊόντα χρηματαγοράς (%)
Βαθμολόγηση Moody's ή ισοδύναμη		
AAA	80	12
P1	0	17
Από AA1 έως AA3	14	45
A1	3	15
Κατώτερη του A1	2	10
Χωρίς βαθμολόγηση	1	1
Σύνολο	100	100

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει μια δομή συνολικής διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού, εφαρμόζοντας τις καλύτερες πρακτικές του χρηματοπιστωτικού τομέα και, ειδικότερα, έχει δημιουργήσει μια Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO), άμεσα υπαγόμενη στη Διευθύνουσα Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει στρατηγική διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού η οποία συνίσταται στη διατήρηση της μέσης σταθμισμένης διάρκειας των ιδίων κεφαλαίων σε περίπου 5 έτη, πράγμα που τον προφυλάσσει από σημαντικές διακυμάνσεις των μακροπρόθεσμων εσόδων του.

Με βάση ένα ιδεατό χαρτοφυλάκιο ιδίων κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στον ανωτέρω στόχο της διατήρησης της μέσης σταθμισμένης Διαστήματα αναπροσαρμογής των επιτοκίων (σε εκατομμύρια ευρώ):

	Έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 6 μήνες	Από 6 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Ενεργητικό							
Χορηγήσεις (ακαθάριστη αξία)	105 662	2 912	5 635	36 614	46 939	197 762	186 863
Καθαρά διαθέσιμα	10 658	182	544	1 259	1 370	14 013	13 183
	116 320	3 094	6 179	37 873	48 309	211 775	200 046
Παθητικό							
Δανεισμός και πράξεις ανταλλαγής	135 268	- 4 167	3 558	28 665	36 024	199 348	174 794
Κίνδυνος επιτοκίων	- 18 948	7 261	2 621	9 208	12 285		

διάρκειας των ιδίων κεφαλαίων σε περίπου 5 έτη, μια αύξηση των επιτοκίων όλων των νομισμάτων κατά 0,01% θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της διαφοράς, μεταξύ της καθαρής παρούσας αξίας του Ομίλου και της καθαρής παρούσας αξίας που στοχεύεται από τη στρατηγική διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού, κατά 143 000 ευρώ.

Στον κατωτέρω πίνακα φαίνεται η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο επιτοκίων. Παρουσιάζονται τα ονομαστικά ποσά και οι αντίστοιχες ημερομηνίες κατά τις οποίες γίνονται αλλαγές επιτοκίων, για τους κύριους λογαριασμούς του ισολογισμού που υπόκεινται σε αναπροσαρμογή επιτοκίου:

Κίνδυνος ρευστότητας

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού κατά προθεσμία λήξης, με βάση την εναπομένονσα διάρκεια από την ημερομηνία του ισολογισμού έως τη συμβατική ημερομηνία λήξης.

Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχει συμβατική ημερομηνία λήξης, κατατάσσονται στην κατηγορία «Μη καθορισμένη ημερομηνία λήξης».

Κίνδυνος ρευστότητας (σε εκατομμύρια ευρώ)

Προθεσμία λήξης	Έως 3 μήνες	Περισσότερο από 3 μήνες έως 1 έτος	Περισσότερο από 1 έτος έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	Μη καθορισμένη ημερομηνία λήξης	Σύνολο
Ενεργητικό						
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειούτγρια	16					16
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες	20	152	793	566		1 531
Λοιπές απαιτήσεις:						
Λογαριασμοί όψεως	118					118
Λοιπά	9 947					9 947
	10 065					10 065
Δάνεια χορηγηθέντα:						
σε πιστωτικά ιδρύματα	1 497	5 322	32 409	53 187		92 415
σε πελάτες	1 383	7 063	34 709	59 628	723	103 506
	2 880	12 385	67 118	112 815	723	195 921
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης	4 148	897	1 585	2 804		9 434
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					17 710	17 710
Σύνολο ενεργητικού	17 129	13 434	69 496	116 185	18 433	234 677
Παθητικό						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1 173	4	6			1 183
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	13 211	10 794	95 564	65 348	9 191	194 108
Αναπροσαρμογές συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	99	18	2 985	447	5 447	8 996
Κεφάλαιο, αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης					24 343	24 343
Λοιπά στοιχεία παθητικού					6 047	6 047
Σύνολο παθητικού	14 483	10 816	98 555	65 795	45 028	234 677

Επιπλέον, για την εξασφάλιση της φερεγγυότητας του Ομίλου και την αντιμετώπιση απρόβλεπτων ταμειακών αναγκών, δημιουργήθηκε ένα χαρτοφυλάκιο τίτλων καλούμενο «επενδυτικό χαρτοφυλάκιο» (Σημείωση Β). Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείται από τίτλους, κυρίως σταθερής απόδοσης, οι οποίοι έχουν εκδοθεί από αντισυμβαλλόμενους με άριστη πιστοληπτική ικανότητα (κατά κύριο λόγο ομόλογα εκδοθέντα από κράτη μέλη) και τους οποίους ο Όμιλος προτίθεται να διατηρήσει έως τη λήξη τους.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Πηγές συναλλαγματικού κινδύνου είναι τα περιθώρια επί των εργασιών και τα γενικά έξοδα σε άλλα νομίσματα εκτός του ευρώ. Ο Όμιλος στοχεύει την εξουδετέρωση του συναλλαγματικού κινδύνου περιορίζοντας τις καθαρές θέσεις ανά νόμισμα μέσω της διενέργειας πράξεων στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος.

Συναλλαγματική θέση (σε εκατομμύρια ευρώ)

Νόμισμα	Ευρώ	Λίρα στερλίνα	Δολάριο ΗΠΑ	Άλλα νομίσματα	Σύνολο εκτός ευρώ	Γενικό σύνολο
Ενεργητικό						
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειυτήρια	7	9			9	16
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες	1 531					1 531
Λοιπές απαιτήσεις:						
Λογαριασμοί όψεως	85	3	11	19	33	118
Λοιπά	6 676	995	860	1 416	3 271	9 947
	6 761	998	871	1 435	3 304	10 065
Δάνεια χορηγηθέντα:						
σε πιστωτικά ιδρύματα	53 169	24 264	13 357	1 625	39 246	92 415
σε πελάτες	68 572	17 658	11 253	6 023	34 934	103 506
	121 741	41 922	24 610	7 648	74 180	195 921
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης	7 027	1 125	950	332	2 407	9 434
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	15 719	848	663	480	1 991	17 288
Σύνολο ενεργητικού	152 786	44 902	27 094	9 895	81 891	234 677
Παθητικό						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	786	397			397	1 183
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους:						
Χρεόγραφα και ομολογίες σε κυκλοφορία	86 339	47 681	44 452	14 738	106 871	193 210
Λοιπά	155	388		355	743	898
	86 494	48 069	44 452	15 093	107 614	194 108
Αναπροσαρμογές συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	36 904	- 4 313	- 17 895	- 5 700	- 27 908	8 996
Κεφάλαιο, αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης	24 343					24 343
Λοιπά στοιχεία παθητικού	4 263	757	534	493	1 784	6 047
Σύνολο παθητικού	152 790	44 910	27 091	9 886	81 887	234 677
Εκτός ισολογισμού	3	- 2	- 1			
Καθαρή θέση στις 31.12.2002	1	- 10	2	9		
Καθαρή θέση στις 31.12.2001	- 15	2	4	9		

Σημείωση Φ — Παράγωγα μέσα

Τα παράγωγα είναι συμβατικά χρηματοπιστωτικά μέσα, των οποίων η αξία διακυμαίνεται ανάλογα με τις μεταβολές των υποκειμένων στοιχείων ενεργητικού, επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών ή δεικτών.

1. Στο πλαίσιο της άντλησης πόρων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα μέσα κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής που εφαρμόζει για την άντληση πόρων, με σκοπό, αφενός να προσαρμόσει τα χαρακτηριστικά (σε όρους νομισμάτων και επιτοκίων) των πόρων που αντλεί προς τα χαρακτηριστικά των δανείων που χορηγεί, και, αφετέρου, να μειώσει το κόστος άντλησης των πόρων.

Τα συχνότερα χρησιμοποιούμενα παράγωγα μέσα είναι τα εξής:

- * Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων
- * Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων
- * Deferred rate-setting agreement (DRS)
- * Πράξεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

Πρόκειται για συμβάσεις στις οποίες συμφωνείται η μετατροπή πόρων που έχουν αντληθεί με δανεισμό, σε άλλο νόμισμα από το νόμισμα δανεισμού, ενώ ταυτόχρονα συνάπτεται μια προθεσμιακή σύμβαση ανταλλαγής, που επιτρέπει μια μελλοντική, αντίστροφη ανταλλαγή νομισμάτων, ώστε τα δανειακά κεφάλαια να μπορούν να αποπληρωθούν στο αρχικό νόμισμα στην τακτή ημερομηνία αποπληρωμής.

Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων

Πρόκειται για συμβάσεις στις οποίες συνήθως συμφωνείται η ανταλλαγή πόρων με κυμαινόμενο επιτόκιο έναντι πόρων με σταθερό επιτόκιο ή αντιστρόφως.

Συμβάσεις για καθορισμό των επιτοκίων σε μεταγενέστερη ημερομηνία (Deferred rate-setting agreement - DRS)

Το παράγωγο αυτό χρηματοπιστωτικό μέσο είναι παρόμοιο με μια σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων (σταθερό επιτόκιο έναντι κυμαινόμενου επιτοκίου ή αντιστρόφως). Χρησιμοποιείται όμως ειδικότερα από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που χορηγούν μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, όπως η ΕΤΕπ, η οποία αντλεί σημαντικά ποσά από τις κεφαλαιαγορές.

Πράξεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού

Οι ανταλλαγές στοιχείων ενεργητικού διενεργούνται για επενδύσεις σε ομόλογα που δεν έχουν τα επιθυμητά χαρακτηριστικά σε όρους ταμειακών ροών. Ειδικότερα, οι ανταλλαγές αυτές χρησιμοποιούνται για τη μετατροπή επενδύσεων σε μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου, με πληρωμή τοκομεριδίου και αναπροσαρμογή του επιτοκίου ανά τρίμηνο. Με τον τρόπο αυτό ο Όμιλος εξαλείφει τον επιτοκιακό και/ή το συναλλαγματικό κίνδυνο, ενώ διατηρεί, όπως είχε την πρόθεση, τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι ανταλλαγές επιτοκίων ή νομισμάτων επιτρέπουν τη μεταβολή των χαρακτηριστικών του χαρτοφυλακίου ληφθέντων δανείων, σε όρους επιτοκίων και νομισμάτων, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στη ζήτηση των δανειοληπτών του Ομίλου. Επιτρέπουν, όμως, επίσης, στον Όμιλο να αποκτή πρόσβαση σε ορισμένες κεφαλαιαγορές, ανταλλάσσοντας με αντισυμβαλλομένους τους ευνοϊκούς όρους πρόσβασής τους στις αγορές αυτές, πράγμα που του επιτρέπει να μειώσει το κόστος δανεισμού του.

Οι μακροπρόθεσμες πράξεις με παράγωγα μέσα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της άντλησης πόρων και για τη μείωση της έκθεσης στον κίνδυνο αγοράς, και όχι για συναλλακτικούς σκοπούς.

Όλες οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων ή νομισμάτων που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο ληφθέντων δανείων, έχουν τις αυτές ημερομηνίες λήξης με τα ληφθέντα δάνεια και είναι, συνεπώς, μακροπρόθεσμες.

Πολιτική αντιστάθμισης του πιστωτικού κινδύνου των παραγώγων
Ο πιστωτικός κίνδυνος των παραγώγων μέσων είναι η ζημία που θα υφίστατο ο Όμιλος εάν ένας αντισυμβαλλόμενος αδυνατούσε να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Λόγω του ειδικού χαρακτήρα και της πολυπλοκότητας των συναλλαγών με παράγωγα μέσα, έχουν θεσπιστεί ορισμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν σκοπό να προφυλάξουν τον Όμιλο από τις ζημιές που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση των μέσων αυτών.

Συμβατικό πλαίσιο:

Όλες οι μακροπρόθεσμες πράξεις του Ομίλου με παράγωγα μέσα διενεργούνται στο πλαίσιο «Master Swap Agreements» και, όταν πρόκειται για μη κλασσικές δομές, στο πλαίσιο «Credit Support Annexes», που καθορίζουν τους όρους παροχής εξασφαλίσεων έναντι των ανειλημμένων δεσμεύσεων. Οι συμβάσεις αυτού του είδους είναι γενικά αποδεκτές και χρησιμοποιούμενες.

Επιλογή των αντισυμβαλλομένων:

Πιστοληπτική ικανότητα τουλάχιστον A1 αρχικά, ενώ ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει πρόωρα τη σύμβαση εάν η πιστοληπτική ικανότητα υποβαθμιστεί κάτω από ορισμένο επίπεδο.

Όρια:

- συνολική καθαρή τρέχουσα αξία των δεσμεύσεων σε παράγωγα με ένα συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο,
- μη εγγυημένες δεσμεύσεις με ένα αντισυμβαλλόμενο,
- επιπλέον, συγκεκριμένα όρια συγκέντρωσης εκφρασμένα σε ονομαστικά ποσά.

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (σε εκατομμύρια ευρώ)

	Λιγότερο από 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Από 5 έτη έως 10 έτη	Περισσότερο από 10 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Τεκμαρτό ποσό	5 251	30 071	3 156	2 316	40 794	38 567
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	- 119	- 1 592	- 249	216	- 1 744	2 282
Πιστωτικός κίνδυνος (σταθμισμένος κατά BIS 2)	79	539	46	204	867	1 357

Τα προς είσπραξη και προς καταβολή τεκμαρτά ποσά των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων εγγράφονται σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (βλ. κατωτέρω σημείο 2 για τις βραχυπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής).

Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων και DRS (σε εκατομμύρια ευρώ)

	Λιγότερο από 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Από 5 έτη έως 10 έτη	Περισσότερο από 10 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Τεκμαρτό ποσό	11 864	63 428	20 357	32 770	128 419	109 868
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	319	3 221	1 048	2 013	6 601	4 817
Πιστωτικός κίνδυνος (σταθμισμένος κατά BIS 2)	105	1 048	510	836	2 498	1 732

Γενικά, ο Όμιλος δεν συνάπτει συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options contracts) στο πλαίσιο της πολιτικής του όσον αφορά την αντιστάθμιση κινδύνων. Ωστόσο, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για άντληση πόρων με το χαμηλότερο δυνατό κόστος από τις κεφαλαιαγορές, συνάπτει συμβάσεις δανεισμού που περιλαμβάνουν, κυρίως, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίου ή χρηματιστηριακού δείκτη. Τα δάνεια αυτά καλύπτονται από συμβάσεις ανταλλαγής, που αντισταθμίζουν τον αντίστοιχο κίνδυνο αγοράς.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται ο αριθμός και το τεκμαρτό ποσό των διαφόρων τύπων δικαιωμάτων προαίρεσης που αφορούν ληφθέντα δάνεια:

	Ενσωματωμένο δικαίωμα	Δικαιώματα επί χρηματιστηριακού δείκτη	Ειδικές συμβάσεις επί ονομαστικών επιτοκίων ή παρεμφερείς
Αριθμός συναλλαγών	169	20	27
Τεκμαρτό ποσό (σε εκατομ. ευρώ)	7 427	1 580	2 903
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	- 121	- 197	226

Όλες αυτές οι συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης, είτε είναι ενσωματωμένες σε, είτε συνδεδεμένες με, ληφθέντα δάνεια, συνάπτονται με αμοιβαία συμφωνία.

Όλα τα όρια προσαρμόζονται δυναμικά στην ποιότητα των αντισυμβαλλομένων.

Παρακολούθηση:

Το χαρτοφυλάκιο παραγώγων μέσων αποτιμάται κατά τακτά διαστήματα και αντιπαραβάλλεται προς τα όρια που έχουν τεθεί.

Εγγυητική κάλυψη:

- οι δεσμεύσεις σε παράγωγα μέσα οι οποίες υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που έχει τεθεί για τις μη εγγυημένες δεσμεύσεις, καλύπτονται από εξασφαλίσεις σε ρευστό ή ομόλογα άριστης ποιότητας,
- οι πολύ πολύπλοκες και με χαμηλή ρευστότητα συναλλαγές απαιτούν εξασφαλίσεις ανώτερες από την αγοραία αξία τους τη δεδομένη στιγμή,
- τόσο το χαρτοφυλάκιο παραγώγων με μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους όσο και οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αποτιμώνται σε τακτά διαστήματα. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να οδηγήσει στη σύσταση συμπληρωματικών εξασφαλίσεων ή στην άρση καλυμμάτων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τα παράγωγα κυμαίνεται, ανάλογα με διάφορους παράγοντες (επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες κ.λπ.), και συνήθως αντιστοιχεί σε μικρό μόνο μέρος της τεκμαρτής αξίας τους. Στην περίπτωση του Ομίλου, ο οποίος διαπραγματεύεται συμβάσεις παραγώγων μέσων μόνο στη βάση αμοιβαίας συμφωνίας, ο πιστωτικός κίνδυνος εκτιμάται με τη μέθοδο του «τρέχοντος κινδύνου», την οποία συνιστά η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS). Στη βάση αυτή, ο πιστωτικός κίνδυνος ισούται με τη θετική αξία αντικατάστασης των σχετικών συμβάσεων, αυξημένη κατά τους ενδεχόμενους κινδύνους, που εξαρτώνται από τη διάρκεια και το είδος της συναλλαγής και σταθμίζονται με βάση ένα δείκτη που συνδέεται με τη φύση του αντισυμβαλλομένου (κίνδυνος σταθμισμένος κατά BIS 2).

Στους κατωτέρω πίνακες παρουσιάζονται οι προθεσμίες λήξης, αφενός των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και, αφετέρου, του αθροίσματος (ως προς τα τεκμαρτά ποσά) των πράξεων ανταλλαγής επιτοκίων και των συμβάσεων για καθορισμό των επιτοκίων σε μεταγενέστερη ημερομηνία (Deferred rate-setting agreements - DRS), καθώς και ο αντίστοιχος πιστωτικός κίνδυνος:

Γενικά, αυτά τα δικαιώματα προαίρεσης δεν ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο, πλην ορισμένων, που βασίζονται σε χρηματιστηριακό δείκτη, αλλά για τα οποία υπάρχει εγγύηση υπό μορφή εμπράγματης ασφάλειας, που παρακολουθείται τακτικά.

Πίνακας κινδύνων σε συνάρτηση με την πιστοληπτική ικανότητα

Όλες οι νέες συναλλαγές συνομολογούνται με αντισυμβαλλομένους που έχουν βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον A1. Κατά συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος του χαρτοφυλακίου είναι συγκεκριμένο σε αντισυμβαλλομένους με πιστοληπτική ικανότητα A1 ή άνω.

Πιστοληπτική ικανότητα	% της ονομαστικής αξίας	Καθαρός κίνδυνος αγοράς	Πιστωτικός κίνδυνος & BIS2
Aaa	8.5	574	1 227
Aa1 έως Aa3	53.2	531	3 784
A1	35.7	70	2 766
A2 έως Baa3	2.1	10	258
Χωρίς βαθμολόγηση	0.6	0	191
Σύνολο	100	1 185	8 226

2. Στο πλαίσιο της διαχείρισης των ρευστών διαθεσίμων

Ο Όμιλος συνάπτει επίσης βραχυπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, προκειμένου να προσαρμόσει τη νομισματική σύνθεση των ρευστών διαθεσίμων του προς το νόμισμα αναφοράς του, που είναι το ευρώ, αλλά επίσης για να ανταποκριθεί στη ζήτηση για συγκεκριμένα νομίσματα στο πλαίσιο των εκταμιεύσεων δανείων.

Το τεκμαρτό ύψος των βραχυπρόθεσμων πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων ανερχόταν σε 2 290 εκατομμύρια ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002, έναντι 2 025 εκατομμυρίων ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2001.

3. Διεθνές λογιστικό πρότυπο IAS 39

• Παράγωγα μέσα διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού

Η πολιτική του Ομίλου στοχεύει στη διατήρηση υψηλών και σταθερών εσόδων καθώς και στην προστασία της οικονομικής αξίας του Ομίλου. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- εφαρμόζει σύστημα επένδυσης των ιδίων κεφαλαίων του, το οποίο του εξασφαλίζει ροή σταθερών και υψηλών εσόδων,
- διαχειρίζεται τους υπολειμματικούς κινδύνους επιτοκίων σε σχέση με αυτό το επενδυτικό σύστημα.

Πίνακας των παράγωγων μέσων αντιστάθμισης κινδύνων (σε εκατομμύρια ευρώ)

Μέσο αντιστάθμισης				Αντισταθμισμένο στοιχείο	
Μέσο αντιστάθμισης	Περιγραφή	Θετική εύλογη αξία (σε ευρώ)	Αρνητική εύλογη αξία (σε ευρώ)	Περιγραφή του αντισταθμισμένου στοιχείου	Λογιστική αξία
Ανταλλαγή επιτοκίων	Λήψη σταθερού - πληρωμή κυμαινόμενου	5 382	- 1 020	Χρέος σταθερού επιτοκίου	4 362
Ανταλλαγή επιτοκίων	Λήψη διαρθρωμένου - πληρωμή κυμαινόμενου	462	- 331	Διαρθρωμένο χρέος	131
Ανταλλαγή επιτοκίων	Λήψη διαρθρωμένου - πληρωμή σταθερού	214	- 3	Διαρθρωμένοι όροι χρέους	211
Ανταλλαγή επιτοκίων	Λήψη κυμαινόμενου - πληρωμή σταθερού	96	- 1 457	Χορηγήσεις σταθερού επιτοκίου	- 1 361
Ανταλλαγή νομισμάτων	Λήψη νομίσματος Α - πληρωμή νομίσματος Β	358	- 355	Χρέος σταθερού επιτοκίου στο νόμισμα Β	3
Ανταλλαγή νομισμάτων	Λήψη σταθερού νόμισμα Α - πληρωμή κυμαινόμενου νόμισμα Β	1 580	- 1 011	Χρέος σταθερού επιτοκίου στο νόμισμα Α	569
Ανταλλαγή νομισμάτων	Λήψη διαρθρωμένου νόμισμα Α - πληρωμή κυμαινόμενου νόμισμα Β	127	- 1 157	Διαρθρωμένο χρέος στο νόμισμα Α	- 1 030
Ανταλλαγή νομισμάτων	Λήψη νομίσματος Α - πληρωμή νομίσματος Β	145	- 45	Χορηγήσεις σταθερού επιτοκίου στο νόμισμα Α	100
DRS	Λήψη σταθερού - πληρωμή σταθερού	443	- 54	Χορηγήσεις σταθερού επιτοκίου	389
RRS	Λήψη σταθερού - πληρωμή σταθερού	5	- 7	Χορηγήσεις σταθερού επιτοκίου	- 2
		8 812	- 5 440		3 372
	Συναλλαγματική θέση	4 782	- 6		4 776
	Σύνολο	13 594	- 5 446		8 148

Σημείωση Χ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμιευθέν τμήμα	Εκταμιευθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001
1. Δάνεια για επενδύσεις στο εσωτερικό της Ένωσης και εξομοιούμενα δάνεια						
Γερμανία	783	35 016 192	648 049	34 368 143	14,99%	14,58%
Ιταλία	1 061	31 620 017	2 848 303	28 771 714	13,54%	13,49%
Ισπανία	471	29 528 723	2 825 512	26 703 211	12,64%	12,37%
Γαλλία	318	26 754 412	3 112 088	23 642 324	11,45%	11,45%
Ηνωμένο Βασίλειο	265	23 628 008	3 218 571	20 409 437	10,12%	11,33%
Πορτογαλία	225	14 675 328	3 259 453	11 415 875	6,28%	6,13%
Ελλάς	128	9 830 944	1 627 970	8 202 974	4,21%	4,03%
Δανία	102	5 430 342	945 289	4 485 053	2,32%	2,52%
Σουηδία	116	4 357 062	948 084	3 408 978	1,87%	1,99%
Βέλγιο	87	4 149 636	433 479	3 716 157	1,78%	1,87%
Αυστρία	122	4 044 781	30 000	4 014 781	1,73%	1,61%
Φινλανδία	61	3 470 450	218 956	3 251 494	1,49%	1,29%
Κάτω Χώρες	49	3 033 618	945 500	2 088 118	1,30%	1,38%
Ιρλανδία	76	2 310 962	522 701	1 788 261	0,99%	1,12%
Εξομοιούμενα δάνεια (*)	22	1 979 622	300 000	1 679 622	0,85%	0,91%
Λουξεμβούργο	33	588 213	12 300	575 913	0,25%	0,27%
Σύνολο	3 919	200 418 310	21 896 255	178 522 055	85,81%	86,35%

(*) Τα δάνεια που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 18.1 εδάφιο 2 του καταστατικού της Τράπεζας, για επενδύσεις που πραγματοποιούνται εκτός των εδαφών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση, εξομοιούνται με δάνεια στο εσωτερικό της Ένωσης.

Σημείωση Χ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (συνέχεια)

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμειωθέν τμήμα	Εκταμειωθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001	
2. Δάνεια για επενδύσεις έξω από την Ένωση							
<i>2.1 Χώρες ΑΚΕ/ΥΧΕ</i>							
Ναμίμπια	10	147 782	18 500	129 282			
Μαυρίκιος	12	136 434	70 416	66 018			
Κένυα	8	125 160	21 139	104 021			
Τζαμάικα	10	105 323	7 249	98 074			
Σύνολο χωρών ΑΚΕ	3	102 720	34 220	68 500			
Ζιμπάμπουε	10	80 721	18 030	62 691			
Μπαρμπάντος	6	71 470	45 000	26 470			
Μοζαμβίκη	5	69 201	10 000	59 201			
Δομινικανή Δημοκρατία	5	67 317	50 000	17 317			
Γκάνα	5	66 473	17 365	49 108			
Τρινιδάδ και Τομπάγκο	4	63 624	0	63 624			
Περιφερειακό δάνειο - Αφρική	2	60 417	33 000	27 417			
Σε네γάλη	2	56 038	17 904	38 134			
Μποτσουάνα	7	54 320	0	54 320			
Λεσότο	3	53 162	27 414	25 748			
Περιφερειακό δάνειο - Κεντρική Αφρική	1	52 264	44 636	7 628			
Μαυριτανία	3	46 083	15 000	31 083			
Καμερούν	3	31 023	5 000	26 023			
Μπαχάμες	3	29 666	0	29 666			
Παπουασία-Νέα Γουινέα	6	29 176	0	29 176			
Ακτή Ελεφαντοστού	6	26 924	0	26 924			
Νιγηρία	2	22 162	0	22 162			
Γκαμπόν	3	20 152	15 500	4 652			
Πράσινο Ακρωτήριο	1	20 000	14 500	5 500			
Περιφερειακό δάνειο - Δυτική Αφρική	1	19 529	0	19 529			
Σουαζιλάνδη	2	17 500	7 500	10 000			
Αγία Λουκία	4	14 465	5 000	9 465			
Περιφερειακό δάνειο - Καραϊβική	1	12 429	0	12 429			
Γαλλική Πολυνησία	3	8 560	3 000	5 560			
Μαλάουι	4	8 160	0	8 160			
Γουινέα	2	8 001	0	8 001			
Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι	3	6 149	0	6 149			
Ουγκάντα	1	5 491	0	5 491			
Σύνολο ΥΧΕ	1	4 960	3 422	1 538			
Νήσοι Κάουμαν	3	4 781	0	4 781			
Νέα Καληδονία και εξαρτήσεις	2	4 370	0	4 370			
Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες	2	4 236	0	4 236			
Τσαντ	1	4 073	0	4 073			
Σούριναμ	1	3 349	0	3 349			
Γρενάδα	1	3 063	0	3 063			
Φώκλαντ	2	2 648	0	2 648			
Αρούμπα	3	2 553	2 000	553			
Τόγκα	2	2 324	0	2 324			
Μπελίτζ	1	2 108	0	2 108			
Ολλανδικές Αντίλλες	2	810	0	810			
<i>Μερικό σύνολο</i>	<i>162</i>	<i>1 677 171</i>	<i>485 795</i>	<i>1 191 376</i>	<i>0,72%</i>	<i>0,85%</i>	
<i>2.2. Νότια Αφρική</i>	<i>Μερικό σύνολο</i>	<i>23</i>	<i>705 948</i>	<i>100 394</i>	<i>605 554</i>	<i>0,30%</i>	<i>0,33%</i>
<i>2.3. Χώρες της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και Βαλκανικές χώρες</i>							
Τουρκία	28	1 994 351	950 495	1 043 856			
Μαρόκο	37	1 574 037	683 100	890 937			
Αλγερία	33	1 522 685	519 432	1 003 253			
Αίγυπτος	33	1 425 144	578 238	846 906			
Τυνησία	41	1 324 283	527 200	797 083			
Λίβανος	13	450 183	185 600	264 583			
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας	15	387 885	279 000	108 885			
Ιορδανία	27	363 006	55 000	308 006			
Κροατία	13	331 613	238 350	93 263			
Συρία	4	307 539	290 000	17 539			
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	4	184 544	150 010	34 534			
ΠΓΔΜ	8	170 829	72 840	97 989			

Σημείωση Χ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (συνέχεια)

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμειωθέν τμήμα	Εκταμειωθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001
Γάζα-Δυτική όχθη	8	156 350	106 270	50 080		
Αλβανία	6	128 643	81 000	47 643		
Ισραήλ	3	41 040	0	41 040		
<i>Μερικό σύνολο</i>	273	10 362 132	4 716 535	5 645 597	4,44%	4,18%
2.4. Χώρες υπό ένταξη						
Πολωνία	66	5 385 661	2 970 446	2 415 215		
Τσεχική Δημοκρατία	36	3 246 091	1 435 344	1 810 747		
Ρουμανία	39	2 529 072	1 333 930	1 195 142		
Ουγγαρία	47	2 140 540	662 000	1 478 540		
Σλοβενία	28	1 214 152	578 891	635 261		
Σλοβακική Δημοκρατία	25	1 110 514	163 000	947 514		
Βουλγαρία	24	865 774	557 000	308 774		
Κύπρος	19	683 799	455 000	228 799		
Λετονία	14	310 158	214 744	95 414		
Λιθουανία	15	253 392	102 342	151 050		
Εσθονία	13	177 971	77 800	100 171		
Μάλτα	4	35 604	25 000	10 604		
<i>Μερικό σύνολο</i>	330	17 952 728	8 575 497	9 377 231	7,68%	7,03%
2.5. Χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής						
Βραζιλία	17	668 452	3 448	665 004		
Αργεντινή	10	414 675	84 348	330 327		
Ινδονησία	6	295 054	256 818	38 236		
Φιλιππίνες	6	240 098	80 835	159 263		
Κίνα	3	133 226	56 167	77 059		
Ταϊλάνδη	2	93 690	35 650	58 040		
Παναμάς	2	91 037	4 881	86 156		
Μεξικό	3	86 846	36 307	50 539		
Περού	2	78 153	0	78 153		
Περιφερειακό δάνειο - Κεντρική Αμερική	2	57 279	30 000	27 279		
Βιετνάμ	1	55 000	55 000	0		
Πακιστάν	2	45 010	28 214	16 796		
Σρι Λάνκα	1	40 000	40 000	0		
Κόστα Ρίκα	1	38 616	0	38 616		
Μπαγκλαντές	1	36 202	36 202	0		
Περιφερειακό δάνειο - Σύμφωνο Άνδεων	1	34 472	0	34 472		
Ινδία	1	26 449	0	26 449		
Ουρουγουάη	1	10 463	0	10 463		
<i>Μερικό σύνολο</i>	62	2 444 722	747 870	1 696 852	1,05%	1,25%
Σύνολο	850	33 142 701	14 626 091	18 516 610	14,19% (*)	13,65%
IAS 39		723 277		723 277		
Γενικό σύνολο	4 769	234 284 288 (**)	36 522 346	197 761 942	100,00%	100,00%

(*) 9,9% εάν δεν συμπεριληφθεί ο Προενταξιακός Μηχανισμός.

(**) συμπεριλαμβάνονται τα τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Β).

Σημείωση Ψ — IAS 14. Πληροφορίες κατά τομέα

Σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο αναθεωρημένο λογιστικό πρότυπο IAS 14, ο Όμιλος θεωρεί ότι η χρηματοδοτική του δραστηριότητα συνιστά το κύριο προϊόν που προσφέρει στους πελάτες του. Η οργάνωσή του και το σύνολο των μέσων διαχείρισής του είναι προσαρμοσμένα προς την ανάπτυξη και τη διανομή του προϊόντος αυτού.

Κατά συνέπεια - και κατ' εφαρμογή του εν λόγω προτύπου - τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία έγινε η παρουσίαση των πληροφοριών κατά τομέα, είναι τα ακόλουθα:

- πρωτοβάθμιο κριτήριο: οι χορηγήσεις ως προϊόν,

- δευτεροβάθμιο κριτήριο: η γεωγραφική κατανομή τους.

Σε αυτή τη βάση, οι πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή βρίσκονται στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα κατά γεωγραφική περιοχή (Σημείωση N).
- Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (Σημείωση X).
- Ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού κατά χώρα στην οποία βρίσκονται (Σημείωση ΣΤ).

Σημείωση Ω — Τιμές μετατροπής

Για την κατάρτιση των ισολογισμών της 31ης Δεκεμβρίου 2002 και 2001 χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες τιμές μετατροπής:

1 ευρώ =

ΕΥΡΩ-12: Ισοτιμίες καθορισμένες αμετάκλητα

Γερμανικά μάρκα	1,95583
Γαλλικά φράγκα	6,55957
Ιταλικές λίρες	1936,27
Ισπανικές πεσέτες	166,386
Βελγικά φράγκα	40,3399
Ολλανδικά φιορίνια	2,20371
Αυστριακά σελίνια	13,7603
Φινλανδικά μάρκα	5,94573
Δραχμές	340,750
Ιρλανδικές λίρες	0,787564
Φράγκα Λουξεμβούργου	40,3399
Πορτογαλικά εσκούδα	200,482

	31.12.2002	31.12.2001
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ:		
Λίρες στερλίνες	0,650500	0,608500
Δανικές κορόνες	7,42880	7,43650
Σουηδικές κορόνες	9,15280	9,30120
ΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ:		
Δολάρια ΗΠΑ	1,04870	0,881300
Ελβετικά φράγκα	1,45240	1,48290
Λίρες Λιβάνου	1541,27	1359,01
Γιεν	124,390	115,330
Δολάρια Καναδά	1,65500	1,40770
Δολάρια Αυστραλίας	1,85560	1,72800
Φράγκα CFA	655,957	655,957
Τσεχικές κορόνες	31,5770	31,9620
Δολάρια Χογκ Κογκ	8,17810	6,87230
Δολάρια Νέας Ζηλανδίας	1,99750	2,12150
Ραντ Νότιας Αφρικής	9,00940	10,4302

Αποτελέσματα χρήσης

Τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης 2002 ανήλθαν σε 1 168 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 1 279 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, σημειώνοντας πτώση κατά 8,7%. Πριν από τις προβλέψεις, τις μειώσεις αξίας και τα έκτακτα αποτελέσματα (μετά από αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας), τα αποτελέσματα ανήλθαν σε 1 347 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 1 437 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, σημειώνοντας πτώση κατά 6,3%.

Το 2002 μεταφέρθηκαν στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους 25 εκατομμύρια ευρώ (145 εκατομμύρια το 2001), ενώ, όσον αφορά τις πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου, οι μειώσεις αξίας και η πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις ανήλθαν σε 144 εκατομμύρια ευρώ (42 εκατομμύρια το 2001).

Η εξέλιξη των επιτοκίων ήταν η εξής: πτώση του μέσου επιτοκίου χορηγήσεων, από 5,64% το 2001 σε 4,74% το 2002, και, κατά την ίδια περίοδο, πτώση του μέσου επιτοκίου δανεισμού από 5,34% σε 4,33%.

Το ύψος των λογισθέντων το 2002 τόκων και προμηθειών επί χορηγηθέντων δανείων ανήλθε σε 8 938 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 9 921 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, ενώ οι τόκοι και οι προμήθειες επί ληφθέντων δανείων ανήλθαν σε 7 966 εκατομμύρια ευρώ (έναντι 8 895 εκατομμυρίων ευρώ το 2001).

Συνολικά, η διαχείριση διαθεσίμων απέδωσε καθαρά έσοδα ύψους 747 εκατομμυρίων ευρώ το 2002, έναντι 690 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, αποτέλεσμα που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 57 εκατομμύρια ευρώ και συνολική μέση απόδοση 3,58% το 2002, έναντι 4,83% το 2001.

Η αύξηση, σε απόλυτους όρους, των εσόδων από τόκους στο πλαίσιο της διαχείρισης διαθεσίμων το 2002, οφείλεται κυρίως στην αύξηση της απόδοσης των λειτουργικών χαρτοφυλακίων κατά 60 εκατομμύρια σε σχέση με το 2001. Η αύξηση αυτή οφειλόταν στην αύξηση του ύψους των διαθεσίμων, αλλά παρέμεινε περιορισμένη λόγω της πτώσης των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων.

Τα γενικά έξοδα διοίκησης και οι αποσβέσεις των ενσώματων και άυλων στοιχείων ενεργητικού ανήλθαν συνολικά σε 225 εκατομμύρια ευρώ το 2002, σημειώνοντας αύξηση κατά 9,8% έναντι του 2001 (205 εκατομμύρια).

Η αποτίμηση των παράγωγων μέσων στην εύλογη αξία τους, σύμφωνα με το διεθνές λογιστικό πρότυπο 39 (ΔΛΠ 39), είχε αρνητική επίπτωση ύψους 324 εκατομμυρίων στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου ΕΤΕπ. Η αρνητική αυτή επίπτωση προέρχεται από την εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2002, ορισμένων πράξεων ανταλλαγής επιτοκίων που είχαν συναφθεί μεταξύ των ετών 1999 και 2002, με σκοπό την αντιστάθμιση των κινδύνων της συνολικής επιτοκιακής θέσης του Ομίλου. Τα παράγωγα αυτά λογιστικοποιούνται στην εύλογη αξία τους. Ωστόσο, δεν πληρούν ορισμένα ειδικά κριτήρια του ΔΛΠ 39, τα οποία επιτρέπουν την εφαρμογή λογιστικής αντιστάθμισης.

Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών

Προς τον Πρόεδρο της Ελεγκτικής Επιτροπής
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Λουξεμβούργο

Ελέγξαμε τις κατωτέρω αναφερόμενες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Οι ενοποιημένες αυτές οικονομικές καταστάσεις καταρτίστηκαν με ευθύνη της Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Η δική μας ευθύνη είναι να εκφέρουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, βασιζόμενοι στον έλεγχο που διενεργήσαμε.

Ο έλεγχός μας έγινε σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Αυτά τα Πρότυπα απαιτούν να σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε εκείνες τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνουμε κατάλληλες προκειμένου να εξασφαλιστεί, μέσα σε λογικά πλαίσια, ότι οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα ή παραλείψεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη δειγματοληπτική εξέταση δικαιολογητικών και στοιχείων που υποστηρίζουν τα κονδύλια και τις πληροφορίες που περιέχονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση των λογιστικών αρχών που χρησιμοποιήθηκαν, και των σημαντικών εκτιμήσεων και αποφάσεων της Διοίκησης βάσει των οποίων συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις, καθώς και μια εκτίμηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι ο έλεγχός μας παρέχει μια λογική βάση για την έκφραση της γνώμης μας.

Κατά τη γνώμη μας, οι κατωτέρω αναφερόμενες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν ακριβοδίκαια την οικονομική κατάσταση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών της και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS) και με τις γενικές αρχές των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, πλην όσων αναφέρονται στις σημειώσεις σχετικά με τη λογιστική πολιτική.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που καλύπτονται από την έκθεσή μας είναι οι ακόλουθες:

- Ενοποιημένος ισολογισμός
- Κατάσταση του Ειδικού Τμήματος
- Ενοποιημένος λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης
- Κατάσταση μεταβολών των ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων
- Ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών
- Προσάρτημα των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ERNST & YOUNG
Société anonyme

Λουξεμβούργο, 25 Φεβρουαρίου 2003

Kenneth A. HAY

Ελεγκτική Επιτροπή

Η Ελεγκτική Επιτροπή αναφέρεται στο Συμβούλιο των Διοικητών, στο οποίο, πριν από την έγκριση της ετήσιας έκθεσης και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της κλειόμενης οικονομικής χρήσης, διαβιβάζει την ακόλουθη δήλωση:

Δήλωση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Η Επιτροπή που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού και το άρθρο 25 του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό να ελέγχει την κανονικότητα των εργασιών και των βιβλίων της Τράπεζας,

- αφού όρισε ως εξωτερικό ελεγκτή την Ernst & Young, εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού των ελέγχων της, μελέτησε και συζήτησε τις εκθέσεις της και σημείωσε ότι η γνώμη της σχετικά με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις διατυπώνεται χωρίς επιφυλάξεις,
 - αφού συνεδρίασε σε τακτική βάση με τους επικεφαλής των Διευθύνσεων και των αρμόδιων υπηρεσιών, διεξήγαγε τακτικά συσκέψεις με τον Προϊστάμενο Εσωτερικού Ελέγχου και συζήτησε τις σχετικές εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου, και αφού μελέτησε τα έγγραφα που έκρινε απαραίτητο να εξετάσει κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της,
 - αφού έλαβε διαβεβαιώσεις από τη Διευθύνουσα Επιτροπή όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της δομής του εσωτερικού ελέγχου και της εσωτερικής διοίκησης,
- και
- λαμβάνοντας υπόψη τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την οικονομική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, όπως τις συνέταξε το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του της 25ης Φεβρουαρίου 2003,
 - εκτιμώντας ότι τα ανωτέρω αποτελούν λογική βάση για τη δήλωσή της, και
 - λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 22, 23 και 24 του Εσωτερικού Κανονισμού,

από όσα ήταν δυνατόν να γνωρίζει και να κρίνει :

βεβαιώνει ότι οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν τον ενοποιημένο ισολογισμό, την κατάσταση του Ειδικού Τμήματος, τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, την κατάσταση ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων, την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ρών και το προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων, απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών της και τις ταμειακές ροές της κατά την οικονομική χρήση που έληξε την εν λόγω ημερομηνία.

Λουξεμβούργο, 18 Μαρτίου 2003

Η Ελεγκτική Επιτροπή

M. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

C. NACKSTAD

E. MARIA

Οικονομικές καταστάσεις της ΕΤΕπ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2002	31.12.2001
1. Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειυτήρια	16 100	22 180
2. Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες (Σημείωση Β)	1 398 458	1 377 061
3. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		
α) όψεως	107 236	142 213
β) λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση Γ)	9 932 089	9 907 933
γ) χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	92 414 790	84 654 699
	102 454 115	94 704 845
4. Απαιτήσεις κατά πελατών		
Χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	102 782 927	101 085 284
Ειδικές προβλέψεις (Σημείωση Α.6)	- 175 000	- 175 000
	102 607 927	100 910 284
5. Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης (Σημείωση Β)		
α) του Δημοσίου	3 229 725	3 099 397
β) άλλων εκδοτών	5 831 782	3 222 928
	9 061 507	6 322 325
6. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης (Σημείωση Ε)	839 200	788 992
7. Συμμετοχές (Σημείωση Ε)	269 942	269 942
8. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση ΣΤ)	9 848	7 687
9. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (Σημείωση ΣΤ)	112 705	79 460
10. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		
α) απαιτήσεις από επιδοτήσεις επιτοκίου που έχουν προκαταβληθεί στο πλαίσιο του ΕΝΣ (Σημείωση Ζ) ..	283	3 528
β) χρεώστες διάφοροι (Σημείωση Η)	1 106 822	586 790
γ) λογαριασμός αναπροσαρμογής συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	0	1 236 663
	1 107 105	1 826 981
11. Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα (Σημείωση Θ)	2 892 516	3 066 660
	220 769 423	209 376 417

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	31.12.2002	31.12.2001
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις		
- Κεφάλαιο ΕΤΑΑ (Σημείωση Ε)		
. Μη απαιτητό	442 500	442 500
. Καταβλητέο	25 313	33 750
- Κεφάλαιο ΕΤΑΕ (Σημείωση Ε)		
. Μη απαιτητό	972 000	972 000
- Δάνεια μη εκταμειωθέντα (Σημείωση Δ)		
. Πιστωτικά ιδρύματα	7 412 732	8 523 766
. Πελάτες	29 109 614	25 729 446
	36 522 346	34 253 212
- Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου μη εκταμειωθείσες ..	1 166 113	1 015 800
Εγγυήσεις (Σημείωση Δ)		
. για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους	401 626	484 936
. για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου	64 810	57 946
Διαχείριση διαθεσίμων του ΕΤΑΕ	530 034	525 051
Διαχείριση διαθεσίμων του Ταμείου Εγγυήσεων	1 646 292	1 775 229
Τίτλοι ληφθέντες ως ασφάλεια για την κάλυψη ανοιγμάτων σε παράγωγα μέσα (Σημείωση Υ)	4 458 616	5 124 892

Οι σημειώσεις σε παρένθεση παραπέμπουν στις αντίστοιχες σημειώσεις του Προσαρτήματος των οικονομικών καταστάσεων.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

31.12.2002

31.12.2001

1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (Σημείωση Ι)			
α) όψεως	0	0	
β) προθεσμίας ή με προειδοποίηση	1 182 667	607 622	
			1 182 667
2. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους (Σημείωση Κ)			
α) χρεόγραφα και ομολογίες σε κυκλοφορία	184 019 263	178 293 413	
β) λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	898 071	857 103	
			184 917 334
3. Λοιπά στοιχεία παθητικού			
α) προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου (Σημείωση Ζ)	289 954	324 956	
β) πιστωτές διάφοροι (Σημείωση Η)	1 036 001	989 394	
γ) λοιπές υποχρεώσεις	45 690	42 230	
δ) λογαριασμός αναπροσαρμογής συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	3 549 176	0	
			4 920 821
4. Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα (Σημείωση Θ)			4 599 543
5. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη			
Ταμείο συντάξεων προσωπικού (Σημείωση Λ)	517 205	474 951	
Πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις	16 835	0	
			534 040
6. Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (Σημείωση Μ)			1 105 000
7. Κεφάλαιο			
αναληφθέν	100 000 000	100 000 000	
μη απαιτητό	- 94 000 000	- 94 000 000	
			6 000 000
8. Αποθεματικά			
α) τακτικό αποθεματικό	10 000 000	10 000 000	
β) συμπληρωματικό αποθεματικό	3 717 060	3 154 706	
γ) ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό	750 000	0	
			14 467 060
9. Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης			250 000
10. Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου			1 499 091
11. Αποτελέσματα χρήσης			1 293 867
			220 769 423
			1 311 445
			209 376 417

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

31.12.2002

31.12.2001

Ειδικές καταθέσεις προς εξυπηρέτηση δανεισμού (Σημείωση Ρ)	284 367	640 526
Χαρτοφυλάκιο τίτλων		
. Απαιτήσεις από τίτλους	17 776	9 327
. Υποχρεώσεις από τίτλους	18 132	12 673
Ονομαστική αξία των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων και των deferred rate-setting contracts (Σημείωση Υ)	128 418 546	109 868 600
Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων		
. Αγορά	0	25 000 000
. Πώληση	0	25 000 000
Ονομαστική αξία των υποχρεώσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων	46 633 273	39 356 131
Ονομαστική αξία των απαιτήσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων	43 084 097	40 592 794
Δανειοληπτικές πράξεις που συμφωνήθηκαν αλλά δεν έχουν ακόμη υπογραφεί	889 175	0

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ⁽¹⁾ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

(τα ποσά που ήταν εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα μετατράπηκαν με τις τιμές συναλλάγματος της 31.12.2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2002	31.12.2001
Χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Νέο Κοινοτικό Μέσο σύναψης και χορήγησης δανείων)</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων ⁽²⁾	68 599	80 959
Τουρκία		
<i>Από πόρους των κρατών μελών</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων ⁽³⁾	43 792	58 953
Μεσογειακές χώρες		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας</i>		
Υπόλοιπο εκταμιευθέντων δανείων	201 606	211 121
Πράξεις με επιχειρηματικά κεφάλαια		
- ποσά προς εκταμίευση	117 182	96 582
- ποσά εκταμιευθέντα	201 576	192 572
	318 758	289 154
Σύνολο ⁽⁴⁾	520 364	500 275
Χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και υπερπόντιες χώρες και εδάφη		
<i>Από πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας</i>		
Συμβάσεις της Γαουντέ		
Εκταμιευθέντα δάνεια	41 564	44 810
Συμμετοχή σε επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων		
Ποσά εκταμιευθέντα	419	419
Σύνολο ⁽⁵⁾	41 983	45 229
Συμβάσεις της Λομέ		
<i>Πράξεις από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων:</i>		
- ποσά προς εκταμίευση	633 407	666 171
- ποσά εκταμιευθέντα	1 274 134	1 198 479
	1 907 541	1 864 650
<i>Πράξεις από άλλους πόρους:</i>		
- ποσά προς εκταμίευση	8 000	8 000
Σύνολο ⁽⁶⁾	1 915 541	1 872 650
Γενικό σύνολο	2 590 279	2 558 066

Προς υπόμνηση:

Εκταμιευθέντα και μη εξοφληθέντα ποσά από δάνεια που χορηγήθηκαν με ειδικούς όρους από την Επιτροπή και για τα οποία η Τράπεζα έκανε αποδεκτή εντολή της ΕΚ για είσπραξη των τοκοχρεολυσίων:

α) στο πλαίσιο των Συμβάσεων της Λομέ I, II και III: στις 31.12.2002: 1 332 075, στις 31.12.2001: 1 402 697

β) στο πλαίσιο των Πρωτοκόλλων που έχουν υπογραφεί με τις μεσογειακές χώρες: στις 31.12.2002: 152 326, στις 31.12.2001: 158 245

(1) Το Ειδικό Τμήμα δημιουργήθηκε από το Συμβούλιο των Διοικητών στις 27 Μαΐου 1963. Με απόφαση της 4ης Αυγούστου 1977, με την οποία επανακαθορίστηκε το αντικείμενό του, στο Ειδικό Τμήμα καταχωρούνται οι πράξεις που διενεργεί η Τράπεζα για λογαριασμό και με εντολή τρίτων.

(2) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν στα πλαίσια των αποφάσεων του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (78/870/ΕΟΚ) της 16ης Οκτωβρίου 1978 (Νέο Κοινοτικό Μέσο), (82/169/ΕΟΚ) της 15ης Μαρτίου 1982, (83/200/ΕΟΚ) της 19ης Απριλίου 1983 και (87/182/ΕΟΚ) της 9ης Μαρτίου 1987 για την προώθηση των επενδύσεων στην Κοινότητα, καθώς και (81/19/ΕΟΚ) της 20ής Ιανουαρίου 1981 για την ανασυγκρότηση των περιοχών στην Καμπανία και τη Βασιλικάτα (Ιταλία) τις οποίες έπληξαν οι σεισμοί της 23ης Νοεμβρίου 1980, και (81/1013/ΕΟΚ) της 14ης Δεκεμβρίου 1981 για την ανασυγκρότηση των περιοχών της Ελλάδας τις οποίες έπληξαν οι σεισμοί του Φεβρουαρίου/Μαρτίου 1981, με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Πλέον:	συναλλαγματικές προσαρμογές	6 399 145	
Μείον:	ακυρώσεις	201 991	
	αποπληρωμές	6 251 758	- 6 453 749
		68 599	

(3) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στην Τουρκία, με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο των κρατών μελών:

Πλέον:	συναλλαγματικές προσαρμογές	405 899	
Μείον:	ακυρώσεις	215	
	αποπληρωμές	385 456	- 385 671
		43 792	

(4) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στις χώρες του Μαγκρέμπ και του Μασράκ, καθώς και στη Μάλτα, Κύπρο, Τουρκία και Ελλάδα (10 000 χορηγήθηκαν πριν από την προσχώρησή της στην ΕΚ την 1η Ιανουαρίου 1981), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Μείον:	συναλλαγματικές προσαρμογές	59	
	ακυρώσεις	35 800	
	αποπληρωμές	115 784	- 151 643
		520 364	

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

31.12.2002

31.12.2001

Κεφάλαια καταπιστευθέντα προς διαχείριση

Με εντολή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

- Νέο Κοινοτικό Μέσο	68 599	80 959
- Χρηματοδοτικά πρωτόκολλα με τις μεσογειακές χώρες	403 182	403 693
- Συμβάσεις της Γιαουντέ	41 983	45 229
- Συμβάσεις της Λομέ	1 274 134	1 198 479
	<u>1 787 898</u>	<u>1 728 360</u>
Με εντολή των κρατών μελών	43 792	58 953
	<u>1 831 690</u>	<u>1 787 313</u>

Κεφάλαια προς εκταμίευση

Για δάνεια και πράξεις με επιχειρηματικά κεφάλαια στις μεσογειακές χώρες	117 182	96 582
Για πράξεις από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων βάσει των Συμβάσεων της Λομέ	633 407	666 171
Για πράξεις από άλλους πόρους βάσει των Συμβάσεων της Λομέ	8 000	8 000
	<u>758 589</u>	<u>770 753</u>
Γενικό σύνολο	2 590 279	2 558 066

(5) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στα συνδεδεμένα αφρικανικά κράτη, τη Μαδαγασκάρη και το Μαυρίκιο και στις υπερπόντιες χώρες, εδάφη και διαμερίσματα (ΣΑΚΜΜ-ΥΧΕΔ), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

- δάνεια με ειδικούς όρους	139 483	
- συμμετοχή σε επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων	<u>2 503</u>	141 986
Πλέον:		
- κεφαλαιοποιημένοι τόκοι	1 178	
- συναλλαγματικές προσαρμογές	<u>9 839</u>	+ 11 017
Μείον:		
- ακυρώσεις	1 574	
- αποπληρωμές	<u>109 446</u>	- 111 020
		<u>41 983</u>

(6) Αρχικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού καθώς και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΑΚΕ-ΥΧΕ), με εντολή, για λογαριασμό και με κίνδυνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Δάνεια από πόρους επιχειρηματικών κεφαλαίων:		
- δάνεια υπό αίρεση και εξαρτημένα δάνεια	2 906 350	
- συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο	<u>109 131</u>	3 015 481
Πλέον:		
- κεφαλαιοποιημένοι τόκοι		+ 1 802
Μείον:		
- ακυρώσεις	375 937	
- αποπληρωμές	704 190	
- συναλλαγματικές προσαρμογές	<u>29 615</u>	- 1 109 742
		<u>1 907 541</u>
Δάνεια από άλλους πόρους:		8 000
		<u>1 915 541</u>

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

	31.12.2002	31.12.2001
1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα (Σημείωση Ν)	9 773 256	10 729 506
2. Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	- 8 128 699	- 9 072 365
3. Έσοδα συμμετοχών	9 477	7 333
4. Έσοδα προμηθειών (Σημείωση Ξ)	20 515	22 841
5. Έξοδα προμηθειών	- 7 402	- 8 110
6. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	24 465	6 903
7. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	12 434	20 037
8. Γενικά έξοδα διοίκησης (Σημείωση Ο):	- 226 125	- 203 764
α) δαπάνες προσωπικού	163 348	152 903
β) λοιπά έξοδα διοίκησης	62 777	50 861
9. Διαφορές προσαρμογής αξίας (Σημείωση ΣΤ):	- 18 061	- 15 359
α) άυλων στοιχείων ενεργητικού	4 787	4 872
β) ενσώματων στοιχείων ενεργητικού	13 274	10 487
10. Διαφορές προσαρμογής αξίας πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου (Σημείωση Ε)	- 106 253	- 19 213
11. Μεταφορά στην πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις	- 25 216	0
12. Διαφορές προσαρμογής αξίας μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	- 10 189	0
13. Έκτακτα έσοδα (Σημείωση Π)	665	0
14. Μεταφορά στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (Σημείωση Μ)	- 25 000	- 145 000
15. Έκτακτα έξοδα (Σημείωση Π)	0	- 11 364
16. Αποτελέσματα χρήσης	1 293 867	1 311 445

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Το Συμβούλιο των Διοικητών αποφάσισε στις 4 Ιουνίου 2002 να διαθέσει το υπόλοιπο του λογαριασμού αποτελεσμάτων της χρήσης 2001, το οποίο, ύστερα από τη μεταφορά ποσού 145 000 000 ευρώ στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους, ανερχόταν σε 1 311 444 923 ευρώ, ως εξής:

- Αφαίρεση ποσού 908 728 ευρώ από τους πόρους που διατίθενται για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου,
- διάθεση ποσού 562 353 651 ευρώ στο Συμπληρωματικό αποθεματικό,
- διάθεση ποσού 750 000 000 ευρώ στο Ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό.

Κατάσταση μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Μετοχικό κεφάλαιο		
αναληφθέν	100 000 000	100 000 000
μη απαιτητό	- 94 000 000	- 94 000 000
καταβεβλημένο	6 000 000	6 000 000
Αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης		
Τακτικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	10 000 000	10 000 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	0	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	10 000 000	10 000 000
Συμπληρωματικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	3 154 706	2 124 244
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	562 354	1 030 462
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	3 717 060	3 154 706
Ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	0	0
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	750 000	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	750 000	0
Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	1 080 000	935 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	25 000	145 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1 105 000	1 080 000
Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	250 000	0
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	0	250 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	250 000	250 000
Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου		
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	1 500 000	1 500 000
Διάθεση αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης	- 909	0
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1 499 091	1 500 000
Αποτελέσματα χρήσης	1 293 867	1 311 445
Αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης	18 615 018	17 296 151
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	24 615 018	23 296 151

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε ευρώ

	Αναληφθέν κεφάλαιο	Μη απαιτητό κεφάλαιο(*)	Καταβεβλημένο κεφάλαιο
Γερμανία	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Γαλλία	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Ιταλία	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Ηνωμένο Βασίλειο	17 766 355 000	16 699 382 842	1 066 972 158
Ισπανία	6 530 656 000	6 140 003 092	390 652 908
Βέλγιο	4 924 710 000	4 630 122 198	294 587 802
Κάτω Χώρες	4 924 710 000	4 630 122 198	294 587 802
Σουηδία	3 267 057 000	3 071 033 586	196 023 414
Δανία	2 493 522 000	2 344 363 695	149 158 305
Αυστρία	2 444 649 000	2 297 970 078	146 678 922
Φινλανδία	1 404 544 000	1 320 271 348	84 272 652
Ελλάς	1 335 817 000	1 255 909 988	79 907 012
Πορτογαλία	860 858 000	809 362 903	51 495 097
Ιρλανδία	623 380 000	586 090 514	37 289 486
Λουξεμβούργο	124 677 000	117 219 032	7 457 968
	100 000 000 000	94 000 000 000	6 000 000 000

(*) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαιτήσει την καταβολή του, εφόσον αυτή καταστεί αναγκαία για να αντιμετωπιστούν οι υποχρεώσεις της Τράπεζας προς τους πιστωτές της. Κατά την ετήσια σύνοδο της 4ης Ιουνίου 2002 το Συμβούλιο των Διοικητών αποφάσισε την αύξηση του αναληφθέντος κεφαλαίου της Τράπεζας σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ από 1ης Ιανουαρίου 2003. Η αύξηση αυτή πραγματοποιείται αφενός μέσω της μεταφοράς ποσού 1,5 δισεκατομμυρίου ευρώ από το Συμπληρωματικό αποθεματικό της Τράπεζας και της μετατροπής του σε αναληφθέν και καταβεβλημένο κεφάλαιο, και αφετέρου μέσω της αύξησης των συμμετοχών των κρατών μελών κατά 48,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σε χιλιάδες ευρώ

	31.12.2002	31.12.2001
A. Ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες:		
Αποτελέσματα χρήσης	1 293 867	1 311 445
Προσαρμογές:		
Μεταφορά στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους	25 000	145 000
Διαφορές προσαρμογής αξίας ενσώματων και άυλων στοιχείων ενεργητικού	18 061	15 359
Διαφορές προσαρμογής αξίας μετοχών και άλλων τίτλων μεταβλητής απόδοσης	10 189	0
Διαφορές προσαρμογής αξίας πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου	106 253	19 213
Συναλλαγματική προσαρμογή που δεν υπόκειται στο άρθρο 7	- 1 096	905
Μεταβολή δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών πληρωτέων και		
προεισπραχθέντων τόκων	108 946	- 278 346
Μεταβολή δεδουλευμένων τόκων και προμηθειών εισπρακτέων	174 144	364 302
Απόσβεση διαφοράς υπό το άρθρο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	- 2 045	4 597
Αποτελέσματα που προκύπτουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες:	1 733 319	1 573 281
Καθαρές εκταμιεύσεις δανείων	- 40 357 837	- 30 485 314
Αποπληρωμές χορηγηθέντων δανείων	23 518 129	15 772 177
Καθαρό υπόλοιπο των πράξεων στο πλαίσιο του ΝΚΜ (Σημείωση Η)	49 336	16 298
Μεταβολή των χαρτοφυλακίων διαθεσίμων	- 473 407	- 1 483 626
Μεταβολή των πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου	- 160 211	- 193 059
Μεταβολή των τιτλοποιημένων δανείων	- 717 661	- 1 003 287
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες	- 16 408 333	- 15 803 530
B. Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες:		
Μετοχές της ΕΤΑΑ ολοσχερώς εξοφλημένες (Σημείωση Ε)	- 8 438	- 8 437
Πωλήσεις τίτλων	333 543	281 949
Αγορές τίτλων	- 333 101	- 290 489
Μεταβολή των ενσώματων ακινητοποιήσεων (Σημείωση ΣΤ)	- 46 519	- 11 620
Μεταβολή των άυλων στοιχείων ενεργητικού	- 6 947	- 2 696
Λοιπές μεταβολές στοιχείων του ενεργητικού	- 115 061	73 015
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από επενδυτικές δραστηριότητες	- 176 524	41 722
Γ. Ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες:		
Εκδόσεις ομολογιακών δανείων	37 563 210	32 531 378
Αποπληρωμές ληφθέντων δανείων	- 20 396 612	- 19 000 043
Μεταβολή των ανταλλαγών νομισμάτων	278 192	- 233 439
Καθαρή μεταβολή των εμπορικών χρεογράφων (commercial paper)	626 203	670 303
Καθαρή μεταβολή των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	575 045	99 733
Λοιπές μεταβολές στοιχείων του παθητικού	74 154	129 886
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	18 720 192	14 197 818
Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών		
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	12 261 325	13 242 058
Καθαρές ταμειακές ροές που προκύπτουν:		
(1) από επιχειρηματικές δραστηριότητες	- 16 408 333	15 803 530
(2) από επενδυτικές δραστηριότητες	- 176 524	41 722
(3) από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	18 720 192	14 197 818
Επίδραση των μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών επί των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων	- 584 328	583 257
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	13 812 332	12 261 325
Ανάλυση των διαθεσίμων (πλην επενδυτικού χαρτοφυλακίου και χαρτοφυλακίου αντιστάθμισης κινδύνων)		
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειυτήρια	16 100	22 180
Αξιόγραφα με προθεσμία λήξης μέχρι τρεις μήνες από την έκδοσή τους	3 756 907	2 188 999
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:		
- λογαριασμοί όψεως	107 236	142 213
- λογαριασμοί καταθέσεων προθεσμίας	9 932 089	9 907 933
	13 812 332	12 261 325

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

Σημείωση Α — Κύριες λογιστικές αρχές

1. Λογιστικά πρότυπα

Οι μη ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καταρτίστηκαν σύμφωνα με τις γενικές αρχές της Οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Δεκεμβρίου 1986 (όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2001/65/ΕΚ της 27ης Σεπτεμβρίου 2001) για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων («Οδηγία»).

Κατόπιν πρότασης της Διευθύνουσας Επιτροπής, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 25 Φεβρουαρίου 2003, να υποβάλει τις οικονομικές καταστάσεις στο Συμβούλιο των Διοικητών για έγκριση κατά τη σύνοδο της 3ης Ιουνίου 2003.

Η Τράπεζα δημοσιεύει επίσης ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Μετατροπή ξένων νομισμάτων

Η ΕΤΕπ, σύμφωνα με το άρθρο 4 (1) του καταστατικού της, χρησιμοποιεί, ως μονάδα έκφρασης των λογαριασμών κεφαλαίου των κρατών μελών και για την παρουσίαση των οικονομικών της καταστάσεων, το ευρώ, το οποίο είναι το ενιαίο νόμισμα των κρατών μελών που συμμετέχουν στην τρίτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Η Τράπεζα διεξάγει τις εργασίες της στα νομίσματα των κρατών μελών της, σε ευρώ και σε μη κοινοτικά νομίσματα.

Οι πόροι της προέρχονται από το κεφάλαιο της, τα δάνεια που συνάπτει και τα σωρευμένα καθαρά έσοδά της στα διάφορα νομίσματα, και κατέχονται, επενδύονται ή χορηγούνται στα ίδια νομίσματα.

Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας μετατρέπονται σε ευρώ, με βάση τις τιμές μετατροπής που ισχύουν την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τη μετατροπή αυτή εγγράφονται σε πίστωση ή σε χρέωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι λογαριασμοί κερδών και ζημιών μετατρέπονται σε ευρώ κάθε μήνα, με βάση τις τιμές μετατροπής που ισχύουν στο τέλος του μήνα.

3. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού λογιστικοποιούνται με βάση την ημερομηνία διακανονισμού.

4. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Η Τράπεζα ορίζει ως ταμειακά ισοδύναμα τους βραχυπρόθεσμους, υψηλής ρευστότητας τίτλους και τις τοκοφόρους καταθέσεις με αρχική διάρκεια 90 ημερών ή μικρότερη.

5. Κρατικά αξιόγραφα και άλλα αξιόγραφα που γίνονται δεκτά από τις κεντρικές τράπεζες για επαναχρηματοδότηση και ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης

Η Τράπεζα, επιθυμώντας να ξεκαθαρίσει τη διαχείριση των διαθεσίμων της και να ενισχύσει τη φερεγγυότητά της, αποφάσισε να δημιουργήσει τους ακόλουθους τύπους χαρτοφυλακίου:

5.1. Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο

Το χαρτοφυλάκιο αυτό συντίθεται από τίτλους που αγοράστηκαν με την πρόθεση να διατηρηθούν μέχρι τη λήξη τους, για τη διαφύλαξη της φερεγγυότητας της Τράπεζας. Οι τίτλοι αυτοί εκδίδονται ή είναι εγγυημένοι από:

- κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κράτη της ομάδας G10 ή δημόσιους οργανισμούς των κρατών αυτών,
- υπερεθνικούς δημόσιους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων πολυεθνικών τραπεζών ανάπτυξης.

Το κόστος εισόδου των τίτλων αυτών στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο είναι ίσο με την τιμή αγοράς τους ή, κατ' εξαίρεση, με το κόστος μεταφοράς τους. Η διαφορά μεταξύ της τιμής εισόδου και της τιμής εξόφλησης κατανέμεται *pro rata temporis* κατά την εναπομένουσα διάρκεια ζωής των τίτλων.

5.2. Χαρτοφυλάκιο αντιστάθμισης κινδύνων

Το χαρτοφυλάκιο αυτό συντίθεται από τίτλους ορισμένης διάρκειας, που αντιστοιχούν σε ληφθέντα δάνεια. Χρησιμοποιείται από την Τράπεζα ως μέσο ενεργού διαχείρισης των κινδύνων από διακυμάνσεις των επιτοκίων, που είναι εγγενείς στη δανειοδοτική και δανειοληπτική δραστηριότητά της. Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού λογιστικοποιούνται στο κόστος. Κατά την πώληση των τίτλων αυτών, τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες αποσβένονται καθ' όλη την εναπομένουσα διάρκεια ζωής των ληφθέντων δανείων.

5.3. Λειτουργικό χαρτοφυλάκιο

Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείται από τίτλους εισηγμένους στο χρηματιστήριο, οι οποίοι έχουν εκδοθεί και είναι εγγυημένοι από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι τίτλοι του χαρτοφυλακίου αυτού καταχωρούνται στον ισολογισμό στην τρέχουσα τιμή τους.

5.4. Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι

Η Τράπεζα, προκειμένου να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα, αγοράζει προϊόντα της χρηματαγοράς με μέγιστη διάρκεια δώδεκα μηνών, και κυρίως έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου και διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τίτλοι διατηρούνται μέχρι τη λήξη τους και λογιστικοποιούνται στην ονομαστική αξία τους.

Τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου καταχωρούνται στο Ενεργητικό του Ισολογισμού, στο λογαριασμό 2) Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες.

Τα διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων καταχωρούνται στο Ενεργητικό του Ισολογισμού, στο λογαριασμό 5) Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης - β) άλλων εκδοτών.

6. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και κατά πελατών

6.1 Τα χορηγηθέντα δάνεια εμφανίζονται στο Ενεργητικό του Ισολογισμού της Τράπεζας κατά το καθαρό εκταμειωθέν τμήμα τους

Ειδικές προβλέψεις γίνονται για τα δάνεια και τις προκαταβολές που εκκρεμούν στο τέλος της οικονομικής χρήσης και παρουσιάζουν κινδύνους μη αποπληρωμής μέρους ή του συνόλου του ποσού τους. Οι προβλέψεις αυτές καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης ως «διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων».

Οι προσαρμογές αξίας που αφορούν τους τόκους των δανείων αυτών, καθορίζονται χωριστά για κάθε περίπτωση από τη διοίκηση της Τράπεζας.

6.2. Τόκοι δανείων

Στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης καταχωρούνται οι δεδουλευμένοι τόκοι των δανείων, επιμεριζόμενοι επί της διάρκειας ζωής των δανείων.

6.3. Ανάστροφες πράξεις επαναγοράς (reverse repos) και πράξεις επαναγοράς (repos)

Ανάστροφη πράξη επαναγοράς (πράξη επαναγοράς) είναι μια πράξη με την οποία η Τράπεζα δανείζει (δανείζεται) μετρητά σε (από) ένα πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο παρέχει (λαμβάνει) μία εξασφάλιση υπό μορφή τίτλων. Τα δύο μέρη δεσμεύονται αμετάκλητα να περατώσουν την πράξη σε ημερομηνία και τιμή που έχουν καθοριστεί εξαρχής.

Η πράξη γίνεται με βάση την αρχή της παράδοσης έναντι πληρωμής: το μέρος που δανείζεται (δανείζει) τα μετρητά μεταβιβάζει τους τίτλους στο Θεματοφύλακα της Τράπεζας (του αντισυμβαλλόμενου), με αντάλλαγμα το διακανονισμό στη συμφωνηθείσα τιμή, πράγμα που συνεπάγεται για την Τράπεζα μια απόδοση (ένα κόστος) συνδεδεμένη (-ο) με τη χρηματαγορά.

Μια πράξη αυτού του τύπου θεωρείται για την Τράπεζα ως πράξη χορήγησης δανείου (λήψης δανείου) με εγγυημένο επιτόκιο και καταχωρείται στο Ενεργητικό του Ισολογισμού, στο λογαριασμό 3) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων - β) λοιπές απαιτήσεις (στο Παθητικό του Ισολογισμού, στο λογαριασμό 1) Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα - β) προθεσμίας ή με προειδοποίηση). Οι τίτλοι που λαμβάνονται (παρέχονται) ως εγγύηση καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός Ισολογισμού (διατηρούνται στους λογαριασμούς του Ισολογισμού).

7. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης και συμμετοχές

Οι μετοχές, οι πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και οι κατεχόμενες συμμετοχές αντιπροσωπεύουν μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις και λογιστικοποιούνται στο κόστος. Οι απομειώσεις αξίας λογιστικοποιούνται μόνον εφόσον δεν είναι προσωρινές.

8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα γήπεδα και τα κτίρια απεικονίζονται στο κόστος τους, αφού αφαιρεθεί η αρχική υποτίμηση του κεντρικού κτιρίου του Kirchberg και οι σωρευμένες αποσβέσεις. Η αξία του κτιρίου των κεντρικών γραφείων της Τράπεζας στο Λουξεμβούργο-Kirchberg, των γραφείων της στο Λουξεμβούργο-Hamm και του γραφείου της στη Λισαβώνα αποτελεί αντικείμενο σταθερής απόσβεσης σε περίοδο 30 ετών, για τα δύο πρώτα, και 25 ετών για το τελευταίο. Η απόσβεση των επίπλων και του εξοπλισμού γραφείων γινόταν έως το τέλος του 1997 στο έτος κτήσης τους. Από το 1998, οι μόνιμες εγκαταστάσεις, τα έπιπλα, ο εξοπλισμός

γραφείων και τα οχήματα καταχωρούνται στον ισολογισμό στο κόστος κτήσης τους, μείον τη σωρευμένη απόσβεση. Η απόσβεση υπολογίζεται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης επί της εκτιμώμενης διάρκειας ζωής κάθε αποκτώμενου στοιχείου, ως εξής:

- μόνιμες εγκαταστάσεις	10 έτη
- έπιπλα	5 έτη
- εξοπλισμός γραφείου και οχήματα	3 έτη

Τα έργα τέχνης αποσβέννυνται πλήρως στο έτος κτήσης τους.

9. Άυλα στοιχεία ενεργητικού

α) Στα άυλα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνεται το λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι δαπάνες ανάπτυξης λογισμικού κεφαλαιοποιούνται, εφόσον πληρούν ορισμένα κριτήρια, όσον αφορά την αναγνωριστικότητα, πιθανολογείται ότι τα εξ αυτών μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρέουν στην επιχείρηση και το κόστος μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Το λογισμικό που αναπτύσσεται στο εσωτερικό της Τράπεζας και το οποίο πληροί αυτά τα κριτήρια, απεικονίζεται στο κόστος μείον τη σωρευμένη απόσβεση (σταθερή απόσβεση εντός τριών ετών από την ολοκλήρωσή του).

β) Οι αγορές λογισμικού αποτελούν αντικείμενο σταθερής απόσβεσης επί της εκτιμώμενης διάρκειας ζωής του λογισμικού (2 έως 5 έτη).

10. Ταμείο συντάξεων και Ταμείο υγείας προσωπικού

α) Ταμείο συντάξεων

Το κύριο συνταξιοδοτικό καθεστώς της Τράπεζας είναι ένα καθεστώς καθορισμένων παροχών, το οποίο τροφοδοτείται από εισφορές και καλύπτει το σύνολο του προσωπικού. Όλες οι εισφορές που καταβάλλονται από την Τράπεζα και το προσωπικό της επενδύονται στα στοιχεία ενεργητικού της Τράπεζας.

Οι ετήσιες αυτές εισφορές συσσωρεύονται και καταχωρούνται, μαζί με τους ετήσιους τόκους, σε ένα ειδικό λογαριασμό πρόβλεψης που εγγράφεται στο Παθητικό του ισολογισμού της Τράπεζας. Οι υποχρεώσεις όσον αφορά τις συνταξιοδοτικές παροχές, αποτιμώνται τουλάχιστον μια φορά κάθε τριετία, σύμφωνα με τη «Μέθοδο των Εκτιμώμενων Μονάδων Υποχρεώσεως» («projected unit credit method»), προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η λογιστικοποιημένη πρόβλεψη είναι επαρκής. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον αναλογιστή, παρουσιάζονται στη Σημείωση Λ. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές επιμερίζονται με βάση την προσδοκώμενη μέση υπολειπόμενη υπηρεσιακή ζωή των ενεργών υπαλλήλων.

β) Ταμείο υγείας

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει για τους υπαλλήλους της δικό της Ταμείο ασφάλισης υγείας, το οποίο χρηματοδοτείται από εισφορές της Τράπεζας και του προσωπικού της. Η διαχείριση του Ταμείου υγείας γίνεται σήμερα με βάση την αρχή της ισορροπίας μεταξύ παροχών και εισφορών.

11. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους αποτιμώνται αρχικά στο κόστος τους, που είναι η εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής. Τα έσοδα συναλλαγής και οι διαφορές υπέρ (υπό) το άρτιο περιλαμβάνονται στην αρχική αποτίμηση. Στη συνέχεια η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος με σταθερή απόσβεση της διαφοράς μεταξύ αξίας κτήσης και αξίας εξόφλησης επί της διάρκειας ζωής της υποχρέωσης από πιστωτικούς τίτλους.

12. Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά που η Τράπεζα αποφασίζει να διαθέσει για την κάλυψη κατά των κινδύνων που συνδέονται με τις δανειοδοτικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές πράξεις, λόγω των ιδιαίτερων κινδύνων που είναι εγγενείς στις πράξεις αυτές.

Τα ποσά που διατίθενται στο λογαριασμό αυτό εμφανίζονται ξεχωριστά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, στη θέση «Μεταφορά στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους».

13. Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης

α) Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου

Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά τα οποία διατίθενται από τα ετήσια αποτελέσματα της ΕΤΕπ και τα οποία καθορίζονται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο των Διοικητών, για τη διευκόλυνση των μηχανισμών παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων στο πλαίσιο της εφαρμογής του ψηφίσματος για την ανάπτυξη και την απασχόληση, που εξέ-

δωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

β) Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης
Ο λογαριασμός αυτός περιλαμβάνει τα ποσά τα οποία διατίθενται από τα ετήσια αποτελέσματα της Τράπεζας και τα οποία καθορίζονται κάθε χρόνο από το Συμβούλιο των Διοικητών, για τη διευκόλυνση της διενέργειας πράξεων που ενέχουν αυξημένο κίνδυνο μέσω αυτού του μηχανισμού νέου τύπου.

Οι διαφορές προσαρμογής αξίας που είναι σχετικές με τις ανωτέρω πράξεις, θα αφαιρούνται από τους λογαριασμούς αυτούς κατά τη διάθεση των μελλοντικών αποτελεσμάτων.

14. Φορολογία

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη για την ίδρυση ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Απριλίου 1965, τα στοιχεία ενεργητικού, τα έσοδα και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας απαλλάσσονται από όλους τους άμεσους φόρους.

15. Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων (swaps)

Η Τράπεζα συνάπτει, κυρίως στο πλαίσιο του δανεισμού της, πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, μέσω των οποίων το προϊόν ενός δανείου που έχει λάβει σε ένα νόμισμα, μπορεί να μετατραπεί σε άλλο νόμισμα. Ταυτόχρονα, συνάπτει μια προθεσμιακή πράξη συναλλάγματος, προκειμένου να αντλήσει τα αναγκαία ποσά για την εξυπηρέτηση του δανείου στο αρχικό νόμισμα. Τα ποσά των πράξεων αυτών καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού.

Η Τράπεζα συνάπτει επίσης πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνων. Οι σχετικοί τόκοι λογιστικοποιούνται «*prorata temporis*». Τα ονομαστικά ποσά των πράξεων ανταλλαγής επιτοκίων καταχωρούνται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού.

16. Μεταβατικοί λογαριασμοί

Οι λογαριασμοί αυτοί περιλαμβάνουν:

στο ενεργητικό: (προπληρωθέντα έσοδα και έσοδα εισπρακτέα): έσοδα που έγιναν κατά την οικονομική χρήση αλλά αφορούν επόμενη χρήση, καθώς και οποιαδήποτε έσοδα τα οποία, αν και αφορούν τη χρήση, δεν θα είναι απαιτητά πριν από τη λήξη της (κυρίως τόκοι από χορηγηθέντα δάνεια), στο

παθητικό: (προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έσοδα): έσοδα που εισπράχθηκαν μέσα στη χρήση αλλά αφορούν επόμενη χρήση, μαζί με έσοδα τα οποία, αν και αφορούν την κλειόμενη χρήση, θα πληρωθούν σε επόμενη χρήση (κυρίως τόκοι ληφθέντων δανείων).

17. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Εκτός από τους τόκους και τις προμήθειες επί χορηγηθέντων δανείων και τοποθετήσεων, και τα λοιπά έσοδα του χαρτοφυλακίου τίτλων, στο λογαριασμό αυτό αναγράφονται επίσης οι αποζημιώσεις που εισπράττει η Τράπεζα για πρόωρες αποπληρωμές δανείων, στις οποίες προβαίνουν οι δανειολήπτες της. Η Τράπεζα, μεριμνώντας να διατηρήσει στη λογιστική καταχώριση αντιστοιχία μεταξύ των εσόδων από χορηγηθέντα δάνεια και του κόστους δανεισμού της, επιμερίζει τις αποζημιώσεις που εισπράττει για πρόωρες αποπληρωμές, επί της εναπομένουσας διάρκειας των αντίστοιχων δανείων.

18. Διαχείριση πόρων Τρίτων

α) Διαθέσιμα ΕΤΑΕ

Η διαχείριση των διαθέσιμων του ΕΤΑΕ ασκείται από την Τράπεζα, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης διαθέσιμων που υπέγραψαν μεταξύ τους τα δύο μέρη το Δεκέμβριο 2000.

β) Διαθέσιμα του Ταμείου Εγγυήσεων

Η Επιτροπή ανέθεσε τη χρηματοοικονομική διαχείριση του Ταμείου στην ΕΤΕπ, στο πλαίσιο σύμβασης που είχαν υπογράψει μεταξύ τους τα δύο μέρη το Νοέμβριο 1994.

19. Ορισμένα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν αναμορφωθεί, προκειμένου να καταστούν ομοειδή και συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα κονδύλια της κλειόμενης χρήσης.

Σημείωση Β — Χαρτοφυλάκιο τίτλων (σε χιλιάδες ευρώ)	31.12.2002	31.12.2001
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες (εκ των οποίων 12 671 μη εισηγμένα το 2002 και 12 661 το 2001)	1 398 458	1 377 061
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης (εισηγμένοι στο χρηματιστήριο)	9 061 507	6 322 325
	10 459 965	7 699 386

	Κόστος κτήσης	Απόσβεση περιόδου της διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	Λογιστική αξία	Διαφορά υπέρ/υπό το άρτιο προς απόσβεση	Αξία στη λήξη	Αγοραία αξία
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	2 473 731	32 161	2 505 892	- 41 719	2 464 173	2 624 728
Χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων στη χρηματαγορά:						
- Τίτλοι χρηματαγοράς με προθεσμία λήξης μέχρι 3 μήνες Α1	3 756 907	0	3 756 907	0	3 756 907	3 756 907
- Τίτλοι χρηματαγοράς με προθεσμία λήξης μέχρι 18 μήνες Α2	1 256 985	0	1 256 985	0	1 256 985	1 256 985
Χαρτοφυλάκιο ομολόγων Β1 «Credit Spread»	696 768	- 51	696 718	- 103	696 615	699 030
Λειτουργικό χαρτοφυλάκιο Β3 «Global Fixed Income»	397 962	0	402 515	0	386 099	402 515
Τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Δ)	1 840 948	0	1 840 948	0	1 840 948	1 840 948
	10 423 301	32 110	10 459 965		10 401 727	

Σημείωση Γ — Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (λοιπές απαιτήσεις) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Καταθέσεις προθεσμίας	5 303 298	6 578 593
Ανάστροφες πράξεις επαναγοράς (reverse repos) (*)	4 628 791	3 329 340
	9 932 089	9 907 933

(*) Οι πράξεις αυτές περιλαμβάνουν πράξεις διενεργούμενες με ένα τρίτο θεματοφύλακα, ο οποίος δεσμεύεται, βάσει σύμβασης-πλασιού, να εγγυηθεί την τήρηση των συμβατικών όρων, ιδίως όσον αφορά:

- την παράδοση έναντι πληρωμής,
- την επαλήθευση της ασφάλειας,
- το περιθώριο ασφάλειας που απαιτεί ο δανειστής και το οποίο πρέπει πάντοτε να υφίσταται και να είναι επαρκές. Αυτό προϋποθέτει καθημερινή παρακολούθηση της αξίας των τίτλων στην αγορά,
- την οργάνωση της υποκατάστασης της ασφάλειας, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί όλες τις απαιτήσεις που θέτει η σύμβαση.

Ανάλυση του συνολικού υπολοίπου χορηγηθέντων δανείων:

- Εκταμιευθέν τμήμα	
- Μη εκταμιευθέν τμήμα	
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων	

(*) Το συνολικό υπόλοιπο των χορηγηθέντων δανείων περιλαμβάνει τόσο το εκταμιευθέν τμήμα των δανείων, όσο και το τμήμα που απομένει προς εκταμίευση.

	31.12.2002	31.12.2001
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων	231 720 063	219 993 195
Τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Β)	1 840 948	1 123 215
Σύνολο δανείων (Σημείωση Φ)	233 561 011	221 116 410

2. Καταστατικό όριο για τις πράξεις δανειοδοσίας και εγγυοδοσίας

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 5 του καταστατικού της Τράπεζας, το συνολικό τρέχον υπόλοιπο των δανείων και εγγυήσεων που αυτή έχει χορηγήσει, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 250% του ποσού του

Σημείωση Δ — Συνοπτική κατάσταση χορηγηθέντων δανείων και εγγυήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (σε χιλιάδες ευρώ)

1. Συνολικό ύψος χορηγηθέντων δανείων (*)

Συνολικό ιστορικό ύψος των χορηγηθέντων δανείων, υπολογιζόμενο με βάση τις ισοτιμίες που εφαρμόστηκαν κατά τις ημερομηνίες υπογραφής τους		403 858 622
Πλέον: αναπροσαρμογή της απαίτησης συναλλαγματικές προσαρμογές	913 355	5 509 777
Μείον: καταγγελίες και ακυρώσεις καταβληθέντα χρεολύσια	11 109 578	167 452 113
		- 178 561 691
Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων		231 720 063

Δάνεια χορηγηθέντα

σε πιστωτικά ιδρύματα ως διαμέσους	απευθείας στον τελικό δικαιούχο	Σύνολο 2002	Σύνολο 2001
92 414 790	102 782 927	195 197 717	185 739 983
7 412 732	29 109 614	36 522 346	34 253 212
99 827 522	131 892 541	231 720 063	219 993 195

αναληφθέντος κεφαλαίου.

Με βάση το τρέχον ύψος του κεφαλαίου, το ανώτατο αυτό όριο ανέρχεται σε 250 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ το συνολικό υπόλοιπο των χορηγηθέντων δανείων και εγγυήσεων ανέρχεται σε 236 007 εκατομμύρια ευρώ και αναλύεται ως εξής:

Συνολικό υπόλοιπο χορηγηθέντων δανείων:	231 720
Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου:	1 980
Συνολικό υπόλοιπο εγγυήσεων για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους:	466
Συνολικό υπόλοιπο τιτλοποιημένων δανείων:	1 841
	236 007

Σημείωση Ε — Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης και συμμετοχές

Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης

Το κονδύλι αυτό περιλαμβάνει (σε χιλιάδες ευρώ):	2002	2001
Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου - ύστερα από μείωση αξίας 125 467 ευρώ (2001: 19 213)	688 231	634 272
Μετοχές ΕΤΑΑ	132 188	123 750
Μετοχές που αποκτήθηκαν για την εγγύηση της είσπραξης απαιτήσεων	18 781	30 970
	839 200	788 992

Το ποσό των 132 187 500 ευρώ (2001:123 750 000) αντιστοιχεί στο κεφάλαιο που έχει καταβάλει η Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου 2002, στο πλαίσιο της συμμετοχής της, συνολικού ύψους 600 000 000 ευρώ, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ).

Η ΕΤΕπ κατέχει το 3,03% του αναληφθέντος κεφαλαίου.

Εάν οι τίτλοι αυτοί είχαν λογιστικοποιηθεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αυτό δεν θα είχε ουσιαστική επίπτωση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας.

Σε χιλιάδες ευρώ	Ποσοστό συμμετοχής (%)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	Σύνολο καθαρών αποτελεσμάτων	Σύνολο ισολογισμού
ΕΤΑΑ (31.12.2001)	3,03	4 183 595	157 182	20 947 293

Συμμετοχές

Το κονδύλι αυτό, ύψους 269 941 795 ευρώ, αφορά το κεφάλαιο που έχει καταβάλει η Τράπεζα στο πλαίσιο της συμμετοχής της, συνολικού ύψους 1 215 000 000 ευρώ, στο κεφάλαιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΑΕ), το οποίο έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.

Η ΕΤΕπ κατέχει το 60,75% του αναληφθέντος κεφαλαίου.

Η ΕΤΕπ, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβε για αγορά των 785

υπολειπόμενων μετοχών του ΕΤΑΕ, προσφέρεται να αγοράσει τις μετοχές αυτές από τους λοιπούς μετόχους του ΕΤΑΕ εντός εναπομένουσας προθεσμίας τριών ετών, στην τιμή των 315 000 ευρώ ανά μετοχή. Αυτή η τιμή αγοράς αντιπροσωπεύει ετήσια ανατίμηση κατά 3% σε σχέση με την προσφορά εξαγοράς που είχε γίνει το 2000. Η οικονομική κατάσταση του ΕΤΑΕ στις 31.12.2002 δεν καθιστά αναγκαία τη σύσταση πρόβλεψης από την Τράπεζα λόγω αυτής της ανάληψης δέσμευσης.

Σημείωση ΣΤ — Ενσώματες ακινητοποιήσεις και άυλα στοιχεία ενεργητικού (σε χιλιάδες ευρώ)

	Γήπεδα	Κτίρια Λουξεμβούργου	Κτίριο Λισσαβώνας	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο ενσώματων ακινητοποιήσεων	Σύνολο άυλων στοιχείων ενεργητικού
<i>Ιστορικό κόστος</i>						
Την 1η Ιανουαρίου 2002	3 358	114 703	349	21 397	139 807	13 273
Προσθήκες	6 727	28 150	0	11 642	46 519	6 947
Διαθέσεις	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	10 085	142 853	349	27 619	180 906	14 836
<i>Σωρευμένες αποσβέσεις</i>						
Την 1η Ιανουαρίου 2002	0	52 005	224	8 118	60 347	5 585
Απόσβεση	0	4 740	14	8 520	13 274	4 787
Διαθέσεις	0	0	0	- 5 420	- 5 420	- 5 384
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	0	56 745	238	11 218	68 201	4 988
<i>Καθαρή λογιστική αξία</i>						
Την 31η Δεκεμβρίου 2002	10 085	86 108	111	16 401	112 705	9 848
Την 31η Δεκεμβρίου 2001	3 358	62 698	125	13 279	79 460	7 687

Όλα τα γήπεδα και κτίρια χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για τις ίδιες δραστηριότητές της. Στα κονδύλια που αφορούν τα κτίρια του Λουξεμβούργου περιλαμβάνονται έξοδα (851 000 ευρώ) σχετικά με την οικοδόμηση του νέου κτιρίου, που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2007.

Σημείωση Ζ — Προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου

α) Ένα μέρος των ποσών που εισπράχθηκαν από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του ΕΝΣ (Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος), χορηγήθηκε ως μακροπρόθεσμη προκαταβολή, η οποία καταχωρείται στο Ενεργητικό, στο λογαριασμό 10.α) «Απαιτήσεις από επιδοτήσεις επιτοκίου που έχουν προκαταβληθεί στα πλαίσια του ΕΝΣ».

β) Οι «Προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου» (λογαριασμός 3.α) στο Παθητικό περιλαμβάνουν:

- τα ποσά των επιδοτήσεων επιτοκίου των δανείων που χορηγούνται για επενδυτικά σχέδια έξω από την Ένωση στα πλαίσια των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί με τα κράτη ΑΚΕ και των πρωτοκόλλων που έχουν συναφθεί με τις μεσογειακές χώρες,

- τις επιδοτήσεις επιτοκίου ορισμένων δανείων που χορηγεί η Τράπεζα από τους ίδιους πόρους της στο εσωτερικό της Ένωσης, οι οποίες

τίθενται στη διάθεσή της στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1736/79 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3ης Αυγούστου 1979, και στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μηχανισμού που θέσπισαν τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ βάσει της Συμφωνίας ΕΖΕΣ που υπεγράφη την 2α Μαΐου 1992,

- τα ποσά που λαμβάνονται ως επιδοτήσεις επιτοκίου των δανείων που χορηγούνται από πόρους της ΕΚ στα πλαίσια των αποφάσεων του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 78/870/ΕΟΚ της 16ης Οκτωβρίου 1978 (Νέο Κοινοτικό Μέσο), 82/169/ΕΟΚ της 15ης Μαρτίου 1982 και 83/200/ΕΟΚ της 19ης Απριλίου 1983 και σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1736/79 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3ης Αυγούστου 1979, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2790/82 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 18ης Οκτωβρίου 1982.

Σημείωση Η — Λογαριασμοί ισολογισμού Διάφορα (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Χρεώστες διάφοροι:		
- Στεγαστικά δάνεια και προκαταβολές στο προσωπικό . . .	70 238	82 173
- Καθαρό υπόλοιπο των ποσών που εκταμιεύθηκαν για ληφθέντα δάνεια και των ποσών που εισπράχθηκαν έναντι χορηγηθέντων δανείων στο πλαίσιο των πράξεων ΝΚΜ που διαχειρίζεται η Τράπεζα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ειδικό Τμήμα)	57 779	107 116
- Προϊόν δανεισμού προς είσπραξη	449 063	0
- Απαιτήσεις από πράξεις ανταλλαγής	304 467	0
- Εισπρακτέες δόσεις δανείων . . .	49 461	299 010
- Λοιπά	175 814	98 491
	<u>1 106 822</u>	<u>586 790</u>
Πιστωτές διάφοροι:		
- Λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:		
. για πράξεις στο πλαίσιο του Ειδικού Τμήματος και διάφορα άλλα συναφή υπό εκκαθάριση ποσά	233 364	167 241
. λογαριασμοί καταθέσεων	269 420	296 053
- Υποχρεώσεις από πράξεις ανταλλαγής	301 625	0
- Πληρωτέες δόσεις δανείων	0	172 066
- Προαιρετικό Επικουρικό Σύστημα Πρόνοιας (Σημείωση Λ)	144 264	133 689
- Λοιπά	87 328	220 345
	<u>1 036 001</u>	<u>989 394</u>

Σημείωση Θ — Μεταβατικοί λογαριασμοί (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Στο ενεργητικό (προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα):		
Τόκοι και προμήθειες προς είσπραξη	2 170 871	2 356 774
Έξοδα δανεισμού προς απόσβεση	720 290	708 607
Λοιπά	1 355	1 279
	<u>2 892 516</u>	<u>3 066 660</u>
Στο παθητικό (προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα):		
Τόκοι και προμήθειες προς καταβολή	3 198 493	3 165 785
Έσοδα χορηγήσεων προς απόσβεση	585 952	461 868
Έσοδα δανεισμού προς απόσβεση	713 250	726 459
Πρωτοβουλία υπέρ των υπερχρεωμένων πτωχών χωρών (ΥΠΧ)	62 251	67 912
Πληρωτέες δαπάνες προσωπικού	7 278	7 100
Δαπάνες για εξωτερική κινητικότητα	7 500	7 500 (*)
Λοιπά	24 819	53 973
	<u>4 599 543</u>	<u>4 490 597</u>

(*) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό 15 των αποτελεσμάτων χρήσης: έκτακτα έξοδα (Σημείωση Π).

Σημείωση Ι — Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (προθεσμίας ή με προειδοποίηση) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
- Βραχυπρόθεσμος δανεισμός . . .	1 172 542	597 497
- Υποσχετικές εκδοθείσες έναντι της καταβολής του κεφαλαίου της ΕΤΑΑ	10 125	10 125
	<u>1 182 667</u>	<u>607 622</u>

Σημείωση Κ — Συνοπτική κατάσταση των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (σε χιλιάδες ευρώ)

Πληρωτέα σε	Ληφθέντα δάνεια					Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων					Καθαρό ποσό		
	Υπόλοιπο στις 31.12.2001	Μέσο επιτόκιο	Υπόλοιπο στις 31.12.2002	Μέσο επιτόκιο	Περίοδος εξόφλησης	Ποσά προς καταβολή (+) ή προς είσπραξη (-)					Υπόλοιπο στις 31.12.2001	Υπόλοιπο στις 31.12.2002	
						31.12.2001	Μέσο επιτόκιο	31.12.2002	Μέσο επιτόκιο	Υπόλοιπο στις 31.12.2001	Υπόλοιπο στις 31.12.2002		
EUR	72 131 851	5,48	77 303 117	5,13	2003/2030	24 174 809	+	5,50	31 127 088	+	3,12	96 306 660	108 430 205
GBP	48 004 134	6,34	48 068 756	6,17	2003/2040	4 046 143	-	6,35	4 008 082	-	3,79	43 957 991	44 060 674
DKK	484 099	5,17	363 451	5,26	2003/2010	141 865	+	5,17	90 928	+	2,80	625 964	454 379
SEK	200 512	5,70	203 763	5,70	2003/2007	864 306	+	5,70	1 178 448	+	3,70	1 064 818	1 382 211
USD	45 145 774	5,50	44 451 612	5,09	2003/2026	15 983 627	-	5,56	17 553 055	-	1,94	29 162 147	26 898 557
CHF	3 213 298	3,99	3 199 532	3,61	2003/2014	54 960	-	4,00	56 114	-	5,85	3 158 338	3 143 418
JPY	3 429 706	3,04	4 052 721	3,56	2003/2032	944 455	-	3,04	1 749 289	-	-0,16	2 485 251	2 303 432
NOK	314 406	5,67	604 761	5,99	2004/2008	213 796	-	5,67	426 082	-	6,55	100 610	178 679
CAD	1 474 036	7,98	619 336	7,71	2003/2008	1 402 998	-	7,98	558 912	-	0,00	71 038	60 424
AUD	462 963	6,28	1 533 196	5,03	2005/2005	462 963	-	6,28	1 533 196	-	0,00		
CZK	247 891	7,55	477 808	6,02	2005/2022	101 167	+	7,55	298 800	+	2,36	349 058	776 608
HKD	1 767 967	7,12	1 179 981	6,97	2003/2010	1 767 967	-	7,12	1 179 981	-	0,00		
NZD	94 273	6,50	100 125	6,50	2004/2007	94 273	-	6,50	100 125	-	0,00		
ZAR	609 566	12,88	727 895	12,20	2003/2018	371 124	-	12,88	429 651	-	12,91	238 442	298 244
HUF	161 106	10,02	311 059	9,09	2003/2012	81 573	-	10,02	120 166	-	8,39	79 533	190 893
PLN	326 416	12,52	430 714	10,93	2003/2017	118 105	-	12,52	261 225	-	0,00	208 311	169 489
TWD	1 035 766	5,00	1 289 507	4,51	2003/2013	1 035 766	-	5,00	1 289 507	-	0,00		
SKK	46 752	15,63				63 114	+	15,63	113 245	+	8,29	109 866	113 245
ΣΥΝΟΛΟ	179 150 516		184 917 334										

Η αποπληρωμή ορισμένων ληφθέντων δανείων είναι συναρτημένη με χρηματιστηριακούς δείκτες (ιστορική αξία: 1 580 εκατομμύρια). Όλα αυτά τα δάνεια αντισταθμίζονται πλήρως με πράξεις ανταλλαγής.

Σημείωση Λ — Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη (ταμείο συντάξεων προσωπικού) (σε χιλιάδες ευρώ)

Οι υποχρεώσεις σε όρους συνταξιοδοτικών παροχών αποτιμήθηκαν στις 30 Ιουνίου 2000 με τη «μέθοδο των εκτιμώμενων μονάδων υποχρεώσεως» («projected unit credit method»), από ένα ανεξάρτητο αναλογιστή. Ο υπολογισμός βασίστηκε στις ακόλουθες παραδοχές:

- προεξοφλητικό επιτόκιο 7% για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας των κεκτημένων παροχών,
- ηλικία συνταξιοδότησης τα 62 έτη,
- μέση συνδυασμένη επίπτωση της αύξησης του κόστους διαβίωσης και της εξέλιξης της σταδιοδρομίας εκτιμώμενη σε 4%,
- συντελεστής αναπροσαρμογής των συντάξεων 1,5%,
- πιθανότητα παραίτησης 3% έως την ηλικία των 55 ετών,
- χρήση των αναλογιστικών πινάκων EVK/PRASA 90.

Ύστερα από αυτή την αποτίμηση, διαπιστώθηκε ότι οι υποχρεώσεις της Τράπεζας είναι καλυμμένες.

Η πρόβλεψη για το Ταμείο συντάξεων εξελίχθηκε ως εξής:

- Πρόβλεψη στις 31 Δεκεμβρίου 2001	474 951
- Πληρωμές κατά τη διάρκεια του έτους	- 19 037
- Ετήσιο κόστος	61 291
- Πρόβλεψη στις 31 Δεκεμβρίου 2002	517 205

Στα ανωτέρω ποσά δεν συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση προς τα μέλη του προσωπικού, όσον αφορά το προαιρετικό επικουρικό σύστημα πρόνοιας (σύστημα καθορισμένων παροχών τροφοδοτούμενο από τις εισφορές των μελών). Η υποχρέωση αυτή, η οποία ανέρχεται σε 144,3 εκατομμύρια ευρώ (2001: 133,7 εκατομμύρια), περιλαμβάνεται στο λογαριασμό Πιστωτές διάφοροι/Λοιπά (Σημείωση Η).

Σημείωση Μ — Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (σε χιλιάδες ευρώ)

Η εξέλιξη των Κεφαλαίων για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους ήταν η εξής:

	31.12.2002	31.12.2001
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	1 080 000	935 000
Κρατήσεις εντός της χρήσης . .	25 000	145 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1 105 000	1 080 000

Σημείωση Ν — Γεωγραφική κατανομή των τόκων και εξομοιούμενων εσόδων (λογαριασμός 1 των αποτελεσμάτων χρήσης) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Γερμανία	1 454 812	1 552 900
Γαλλία	1 146 295	1 227 998
Ιταλία	1 145 673	1 369 824
Ηνωμένο Βασίλειο	1 205 993	1 377 507
Ισπανία	1 017 252	1 219 248
Βέλγιο	172 412	213 288
Κάτω Χώρες	119 671	149 850
Σουηδία	147 968	177 804
Δανία	186 848	247 954
Αυστρία	136 309	152 647
Φινλανδία	124 832	115 649
Ελλάς	414 251	389 539
Πορτογαλία	496 335	525 726
Ιρλανδία	93 772	113 859
Λουξεμβούργο	28 597	26 829
	7 891 020	8 860 622
Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης . .	1 009 465	1 061 294
	8 900 485	9 921 916
Μη αναλυθέντα έσοδα (1) . . .	872 771	807 590
	9 773 256	10 729 506

(1) Μη αναλυθέντα έσοδα:

Έσοδα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	208 606	158 125
Έσοδα βραχυπρόθεσμων τίτλων	168 768	85 696
Έσοδα χρηματαγοράς	485 958	556 133
Προμήθειες εγγυήσεων ΕΤΑΕ (*) (αντεγγύηση από την ΕΤΕπ) . .	9 439	7 636
	872 771	807 590

(*) Μετά από αφαίρεση της ετήσιας απόσβεσης.

Σημείωση Ξ — Γεωγραφική κατανομή των εσόδων προμηθειών (λογαριασμός 4 των αποτελεσμάτων χρήσης) (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Ιταλία	50	59
Ηνωμένο Βασίλειο	0	1
Δανία	17	20
Ιρλανδία	68	82
	20 447	22 759
Κοινοτικά όργανα	20 515	22 841

Σημείωση Ο — Δαπάνες και έξοδα διοίκησης (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Μισθοί και επιδόματα	109 983	101 849
Κοινωνικές εισφορές και λοιπές κοινωνικές δαπάνες . .	53 365	51 054
Δαπάνες προσωπικού	163 348	152 903
Γενικά και διοικητικά έξοδα . .	62 777	50 861
	226 125	203 764

Το απασχολούμενο στην Τράπεζα προσωπικό αριθμούσε 1 113 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (1 097 στις 31 Δεκεμβρίου 2001).

Σημείωση Π — Έκτακτα έσοδα και έξοδα**α) Έκτακτα έσοδα** (σε χιλιάδες ευρώ)

Το έκτακτο έσοδο ύψους 665 000 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2001 αντιστοιχεί στον αντιλογισμό εξόδων που είχαν εγγραφεί το 2001.

β) Έκτακτα έξοδα (σε χιλιάδες ευρώ)

	31.12.2002	31.12.2001
Πρόβλεψη για εξωτερική κινητικότητα	0	7 500
Ειδικές τιμές μετατροπής . . .	0	3 864
	0	11 364

Σημείωση Ρ — Ειδικές καταθέσεις προς εξυπηρέτηση δανεισμού

Η θέση αυτή αφορά το ποσό των ληξάντων τοκομεριδίων και ομολόγων, τα οποία πληρώθηκαν από την Τράπεζα στους πράκτορες πληρωμής αλλά δεν έχουν ακόμη προσκομιστεί προς είσπραξη από τους κατόχους ομολόγων που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Σημείωση Σ — Εκτίμηση της παρούσας αξίας των χρηματοπιστωτικών μέσων

Η Τράπεζα καταχωρεί τα χρηματοπιστωτικά μέσα του Ισολογισμού με βάση το ιστορικό τους κόστος σε συνάλλαγμα (πλην του λειτουργικού χαρτοφυλακίου), το οποίο ισούται με το εισπραχθέν ποσό, όταν πρόκειται για στοιχείο του παθητικού, ή με το καταβληθέν ποσό, για την απόκτηση στοιχείου του ενεργητικού. Η παρούσα αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων (κυρίως των χορηγηθέντων δανείων, των ρευστών διαθεσίμων, των τίτλων και των αντληθέντων πόρων μετά από μακροπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων), τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο ενεργητικό και στο παθητικό, παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα, σε αντιπαραβολή προς τη λογιστική τους αξία:

(σε εκατομ. ευρώ) 31 Δεκεμβρίου 2002	Ενεργητικό		Παθητικό	
	Καθαρή λογιστική αξία	Παρούσα αξία	Λογιστική αξία	Παρούσα αξία
- Χορηγήσεις	197 039	205 237	—	—
- Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	2 506	2 699	—	—
- Διαθέσιμα	10 976	10 976	—	—
- Δανεισμός μετά τις πράξεις ανταλλαγής	—	—	184 710	191 846
Σύνολο	210 521	218 912	184 710	191 846

Η μέθοδος υπολογισμού της παρούσας αξίας των χρηματοπιστωτικών μέσων που συνθέτουν το ενεργητικό και παθητικό βασίζεται στις ταμειακές ροές των μέσων αυτών και της καμπύλης δανεισμού της Τράπεζας. Η καμπύλη αντικατοπτρίζει το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας στο τέλος της χρήσης.

Σημείωση Τ — Διαχείριση κινδύνων

Οι σημαντικοί κίνδυνοι που πρέπει να αντιμετωπίζει η Τράπεζα είναι οι εξής:

- * πιστωτικός κίνδυνος
- * κίνδυνος επιτοκίων
- * κίνδυνος ρευστότητας
- * συναλλαγματικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά κυρίως τη δανειοδοτική δραστηριότητα της Τράπεζας και, σε μικρότερο βαθμό, τα μέσα διαχείρισης των διαθεσίμων της, όπως τους τίτλους σταθερής απόδοσης που κατέχει στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, στο χαρτοφυλάκιο αντιστάθμισης κινδύνων και στο λειτουργικό χαρτοφυλάκιο, τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τις προθεσμιακές διαπραγματικές καταθέσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τη χρήση παράγωγων μέσων αναλύεται επίσης κατωτέρω (Σημείωση Υ).

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου γίνεται με βάση, αφενός, τη μέτρηση του μεγέθους του πιστωτικού κινδύνου που συνδέεται με τα εκάστοτε αντισυμβαλλόμενα μέρη, και, αφετέρου, την ανάλυση της φερεγγυότητας των αντισυμβαλλομένων.

- στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

		Εγγυητής				Χωρίς επίσημη εγγύηση ⁽²⁾	Σύνολο
		Κράτη μέλη	Δημόσιοι οργανισμοί ⁽¹⁾	Τράπεζες της «ζώνης Α»	Εταιρείες ⁽¹⁾		
Δανειολήπτης	Κράτη μέλη					13 006	13 006
	Δημόσιοι οργανισμοί	18 117	14 489	1 675	810	1 396	36 487
	Τράπεζες της «ζώνης Α»	13 448	31 943	10 834	16 109	14 528	86 862
	Εταιρείες	9 398	1 520	19 762	27 066	6 317	64 063
	Σύνολο 2002	40 963	47 952	32 271	43 985	35 247	200 418
	Σύνολο 2001	41 545	36 968	32 589	45 030	34 809	190 941

(1) Τα δάνεια που είναι εγγυημένα με εκχωρήσεις απαιτήσεων κατατάσσονται σύμφωνα με τη φύση του τελικού αποδέκτη.

(2) Δάνεια για τα οποία δεν απαιτήθηκε καμία επίσημη εγγύηση, λόγω της φερεγγυότητας του δανειολήπτη, που αποτελεί αυτή καθαυτή επαρκή εγγύηση. Κατάλληλες συμβατικές ρήτρες εξασφαλίζουν το δικαίωμα της Τράπεζας να έχει πρόσβαση σε ανεξάρτητες εξασφαλίσεις σε περίπτωση που συντρέξουν ορισμένες περιστάσεις.

- έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση:

	2002	2001
Εγγυητική κάλυψη από:		
Κράτη μέλη	1 677	1 881
Κοινοτικός προϋπολογισμός	21 661 (*)	21 530 (*)
Προενταξιακός Μηχανισμός	9 805	6 765
Σύνολο	33 143	30 176

(*) εκ των οποίων 2 546 εκατομμύρια αντιπροσωπεύουν πράξεις με καταμερισμό των κινδύνων, όπως εξηγείται κατωτέρω (2 969 εκατομμύρια το 2001).

Οι χορηγήσεις έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση (πλην των χορηγήσεων στο πλαίσιο του Προενταξιακού Μηχανισμού) έχουν ως έσχατη κάλυψη εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας ή (στην περίπτωση των κρατών ΑΚΕ και των ΥΧΕ) από τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών. Σε όλες τις περιοχές (Νότια

Όσον αφορά τη δανειοδοτική δραστηριότητα, τη διαχείριση των διαθεσίμων και τις πράξεις με παράγωγα μέσα, τον πιστωτικό κίνδυνο διαχειρίζεται μια ανεξάρτητη Υπηρεσία Πιστωτικών Κινδύνων, που υπάγεται άμεσα στη Διευθύνουσα Επιτροπή. Κατά τον τρόπο αυτό, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει μια ανεξάρτητη δομή για τον προσδιορισμό και την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου.

Χορηγήσεις

Η Τράπεζα, για να περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεών της, δεν χορηγεί δάνεια παρά μόνο σε αντισυμβαλλομένους των οποίων έχει αποδειχθεί η φερεγγυότητα σε μακροπρόθεσμη βάση και οι οποίοι είναι σε θέση να προσφέρουν επαρκώς ισχυρές εγγυήσεις.

Εξάλλου, η Τράπεζα, για να εξασφαλίσει αποτελεσματική μέτρηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου όσον αφορά τις χορηγήσεις της, έχει κατατάξει τις πιστώσεις της σύμφωνα με γενικώς αναγνωρισμένα κριτήρια, βασιζόμενα στην ποιότητα του δανειολήπτη, την εγγύηση και, ενδεχομένως, τον εγγυητή.

Η διάρθρωση των εγγυήσεων επί του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2002 ήταν η εξής (σε εκατομμύρια ευρώ):

Αφρική, μεσογειακές χώρες, χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ), χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής (ΑΛΑ)), με εξαίρεση τα κράτη ΑΚΕ και τις ΥΧΕ, για τα δάνεια που απολαύουν κρατικής εγγύησης όλοι οι κίνδυνοι καλύπτονται σε έσχατη ανάγκη από τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Οι συμφωνίες που αποφάσισε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 14/04/97 (Απόφαση 97/256/ΕΚ) εισήγαγαν την αρχή του «καταμερισμού των κινδύνων», βάσει της οποίας ορισμένα δάνεια της Τράπεζας καλύπτονται με εγγυήσεις τρίτων για τους εμπορικούς κινδύνους, ενώ η εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό καλύπτει μόνο τους πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με μη μεταφορά συναλλάγματος, απαλλοτρίωση, πόλεμο και εμφύλιες αναταραχές. Μέχρι σήμερα, έχουν υπογραφεί στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών χρηματοδοτικές συμβάσεις συνολικού ύψους 3 231 εκατομμυρίων ευρώ για δάνεια με καταμερισμό των κινδύνων.

Οι χορηγήσεις στο πλαίσιο του Προενταξιακού Μηχανισμού (9 805 εκατομμύρια ευρώ) δεν καλύπτονται με εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας ή των κρατών μελών.

ΔΑΝΕΙΑ ΧΟΡΓΗΘΕΝΤΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Ανάλυση των δανείων κατά μορφή εγγυοδοσίας την 31η Δεκεμβρίου 2002

(σε χιλιάδες ευρώ)

	Υπόλοιπο 31.12.02	Υπόλοιπο 31.12.01		Υπόλοιπο 31.12.02	Υπόλοιπο 31.12.01
Χρηματοδοτική συμφωνία			Χρηματοδοτική συμφωνία		
<i>Εγγύηση των κρατών μελών</i>			<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 70%</i>		
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Δεύτερη Σύμβαση της Λομέ	4 404	8 924	Νότια Αφρική - 375 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	277 528	327 031
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τρίτη Σύμβαση της Λομέ	118 575	177 225	ΑΛΑ II - 900 εκατομ.	867 572	995 196
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τέταρτη Σύμβαση της Λομέ	677 506	867 832	ΑΛΑ Μεταβατ. (Εγγ. 70% - καταμερισμός κινδύνων) - 122 εκατομ.	101 539	135 063
Σύνολο κρατών ΑΚΕ/ΥΧΕ - Τέταρτη Σύμβαση της Λομέ - 2ο Πρωτόκολλο	876 688	826 818	Βοσνία-Ερζεγοβίνη - 100 εκατομ. 1999/2001	99 544	100 122
Σύνολο με εγγύηση των κρατών μελών	1 677 173	1 880 799	Ευρωμεσογειακή συνεργασία (ΕΤΕπ) - 2 310 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	2 104 321	2 385 402
<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 100%</i>			ΠΓΔΜ - 150 εκατομ. - 1998-2000	150 000	150 000
Νότια Αφρική - 300 εκατομ. - Απόφ. Σ.Δ. 19.06.95	184 859	205 887	ΧΚΑΕ - 3 520 εκατομ. - Απόφ. 29.01.97	2 977 145	3 360 841
ΑΛΑ I - 750 εκατομ.	393 484	587 466	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 70%	6 577 649	7 453 655
ΑΛΑ Μεταβατ. (Εγγ. 100%) - 153 εκατομ.	93 664	115 711	<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 65%</i>		
ΧΚΑΕ - 1 δισεκατ. - Απόφ. Σ.Δ. 29.11.89	447 100	582 878	Νότια Αφρική - 825 εκατομ. - 7/2000-7/2007	243 562	202 533
ΧΚΑΕ - 3 δισεκατ. - Απόφ. Σ.Δ. 02.05.94	2 220 491	2 491 321	ΑΛΑ III - 2/2000-7/2007	988 461	941 255
ΧΚΑΕ - 700 εκατομ. - Απόφ. Σ.Δ. 18.04.91	255 222	329 195	Ευρωμεσογειακή συνεργασία II - 2/2000-7/2007	3 164 588	1 905 885
Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 100%	3 594 820	4 312 458	ΧΚΑΕ - 9 280 εκατομ. - 2/2000-7/2007	2 848 245	1 979 920
<i>Εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό 75%</i>			Τουρκία - Ειδική δράση - 2001	130 000	0
Μεσογειακά πρωτόκολλα	15 580	21 159	Τουρκία - TERRA - 11/1999-11/2002	450 000	450 000
Πουγκοσλαβία - Άρθρο 18 (1984)	23 511	34 555	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατά 65%	7 824 856	5 479 593
Πουγκοσλαβία - Πρωτόκολλο 1	168 588	193 597	Σύνολο με εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό	21 660 420	21 530 142
Πουγκοσλαβία - Πρωτόκολλο 2	121 304	131 268	Σύνολο Προενταξιακού Μηχανισμού	9 805 108	6 764 930
Σλοβενία - Πρωτόκολλο 1	3 663 095	4 284 436	Γενικό σύνολο	33 142 701	30 175 871

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή του υπολοίπου των εκταμειωθέντων δανείων (σε εκατομμύρια ευρώ) στις 31 Δεκεμβρίου 2002 κατά τομέα δραστηριότητας του δανειολήπτη:

Τομέας δραστηριότητας	Προθεσμία λήξης				
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	ΣΥΝΟΛΟ 2002	ΣΥΝΟΛΟ 2001
Ενέργεια	1 893	9 397	12 032	23 322	23 751
Μεταφορές	2 060	11 465	40 479	54 004	51 496
Τηλεπικοινωνίες	2 473	6 461	2 926	11 860	14 380
Υδρευση, αποχέτευση	1 048	4 361	9 016	14 425	12 738
Λοιπά έργα υποδομής	534	3 332	5 185	9 051	8 143
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	57	156	143	356	366
Βιομηχανία	2 501	7 996	4 254	14 751	15 132
Υπηρεσίες	226	1 445	1 218	2 889	2 418
Συνολικά δάνεια	4 416	22 122	34 726	61 264	54 497
Υγεία, παιδεία	59	616	4 442	5 117	3 942
	15 267	67 351	114 421	197 039	186 863

Ρευστά διαθέσιμα

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τα ρευστά διαθέσιμα (χαρτοφυλάκια τίτλων, commercial paper, προθεσμιακές καταθέσεις κ.λπ.) υπόκειται σε αυστηρή διαχείριση, με την επιλογή αντισυμβαλλομένων ή εκδοτών άριστης ποιότητας.

Η Διοίκηση έχει καθορίσει όρια, όσον αφορά τη διάρθρωση των χαρτοφυλακίων τίτλων και το συνολικό υπόλοιπο των προϊόντων χρηματαγοράς, κυρίως με βάση τη βαθμολόγηση των αντισυμβαλλομένων από τις εταιρείες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (τα όρια αυτά επανεξετάζονται τακτικά από την Υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των πιστωτικών κινδύνων).

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν τα χαρτοφυλάκια τίτλων και τα προϊόντα χρηματαγοράς, με βάση το βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων και των εκδοτών:

Ποσοστό % στις 31 Δεκεμβρίου 2002	Χαρτοφυλάκιο τίτλων (%)	Προϊόντα χρηματαγοράς (%)
Βαθμολόγηση Moody's ή ισοδύναμη		
AAA	83	12
P1	0	17
Από AA1 έως AA3	12	45
A1	3	15
Κατώτερη του A1	1	10
Χωρίς βαθμολόγηση	1	1
Σύνολο	100	100

Κίνδυνος επιτοκίων

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια δομή συνολικής διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού, εφαρμόζοντας τις καλύτερες πρακτικές του χρηματοπιστωτικού τομέα και, ειδικότερα, έχει δημιουργήσει μια Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO), άμεσα υπαγόμενη στη Διευθύνουσα Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει στρατηγική διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού, η οποία συνίσταται στη διατήρηση της μέσης σταθμισμένης διάρκειας των ιδίων κεφαλαίων σε περίπου 5 έτη, πράγμα που την προφυλάσσει από σημαντικές διακυμάνσεις των μακροπρόθεσμων εσόδων της.

Με βάση ένα ιδεατό χαρτοφυλάκιο ιδίων κεφαλαίων που ανταποκρίνεται

Διαστήματα αναπροσαρμογής των επιτοκίων (σε εκατομμύρια ευρώ):

	Έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 6 μήνες	Από 6 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Ενεργητικό							
Χορηγήσεις (ακαθάριστη αξία)	104 939	2 912	5 635	36 614	46 939	197 039	186 863
Καθαρά διαθέσιμα	10 494	182	177	1 259	1 370	13 482	12 632
	115 433	3 094	5 812	37 873	48 309	210 521	199 495
Παθητικό							
Δανεισμός και πράξεις ανταλλαγής	120 630	- 4 167	3 558	28 665	36 024	184 710	174 794
Κίνδυνος επιτοκίων	- 5 197	7 261	2 254	9 208	12 285		

Κίνδυνος ρευστότητας

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού κατά προθεσμία λήξης, με βάση την εναπομένουσα διάρκεια από την ημερομηνία του ισολογισμού έως τη συμβατική ημερομηνία λήξης.

Κίνδυνος ρευστότητας (σε εκατομμύρια ευρώ)

Προθεσμία λήξης	Έως 3 μήνες	Περισσότερο από 3 μήνες έως 1 έτος	Περισσότερο από 1 έτος έως 5 έτη	Περισσότερο από 5 έτη	Μη καθορισμένη ημερομηνία λήξης	Σύνολο
Ενεργητικό						
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειούτσια	16					16
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες	20	145	704	529		1 398
Λοιπές απαιτήσεις:						
Λογαριασμοί όψεως	107					107
Λοιπά	9 932					9 932
	10 039	0				10 039
Δάνεια χορηγηθέντα:						
σε πιστωτικά ιδρύματα	1 497	5 322	32 409	53 187		92 415
σε πελάτες	1 383	7 063	34 709	59 628		102 783
	2 880	12 385	67 118	112 815		195 198
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης	4 056	868	1 448	2 690		9 062
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού					5 056	5 056
Σύνολο ενεργητικού	17 011	13 398	69 270	116 034	5 056	220 769
Παθητικό						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1 173	4	6			1 183
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	13 211	10 794	95 564	65 348		184 917
Αναπροσαρμογές συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	99	18	2 985	447		3 549
Κεφάλαιο, αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης					24 615	24 615
Λοιπά στοιχεία παθητικού					6 505	6 505
Σύνολο παθητικού	14 483	10 816	98 555	65 795	31 120	220 769

Επιπλέον, για την εξασφάλιση της φερεγγυότητας της Τράπεζας και την αντιμετώπιση απρόβλεπτων ταμειακών αναγκών, δημιουργήθηκε ένα χαρτοφυλάκιο τίτλων καλούμενο «επενδυτικό χαρτοφυλάκιο» (Σημείωση Β). Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείται από τίτλους, κυρίως σταθερής απόδοσης, οι οποίοι έχουν εκδοθεί από αντισυμβαλλόμενους με άριστη πιστοληπτική ικανότητα (κατά κύριο λόγο ομόλογα εκδοθέντα από κράτη μέλη) και τους οποίους η Τράπεζα προτίθεται να διατηρήσει έως τη λήξη τους.

στον ανωτέρω στόχο της διατήρησης της μέσης σταθμισμένης διάρκειας των ιδίων κεφαλαίων σε περίπου 5 έτη, μια αύξηση των επιτοκίων όλων των νομισμάτων κατά 0,01% θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της διαφοράς μεταξύ της καθαρής παρούσας αξίας της Τράπεζας και της καθαρής παρούσας αξίας που στοχεύεται από τη στρατηγική διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού, κατά 143 000 ευρώ.

Στον κατωτέρω πίνακα φαίνεται η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίων. Παρουσιάζονται τα ονομαστικά ποσά και οι αντίστοιχες ημερομηνίες κατά τις οποίες γίνονται αλλαγές επιτοκίων, για τους κύριους λογαριασμούς του ισολογισμού που υπόκεινται σε αναπροσαρμογή επιτοκίου:

Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχει συμβατική ημερομηνία λήξης, κατατάσσονται στην κατηγορία «Μη καθορισμένη ημερομηνία λήξης».

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Πηγές συναλλαγματικού κινδύνου είναι τα περιθώρια επί των εργασιών και τα γενικά έξοδα σε άλλα νομίσματα εκτός του ευρώ. Η Τράπεζα στοχεύει την εξουδετέρωση του συναλλαγματικού κινδύνου περιορίζοντας τις καθαρές θέσεις ανά νόμισμα μέσω της διενέργειας πράξεων στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος.

Συναλλαγματική θέση (σε εκατομμύρια ευρώ)

Νόμισμα	Ευρώ	Λίρα στερλίνα	Δολάριο ΗΠΑ	Άλλα νομίσματα	Σύνολο εκτός ευρώ	Γενικό σύνολο
Ενεργητικό						
Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειυτήρια	7	9			9	16
Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες	1 398					1 398
Λοιπές απαιτήσεις:						
Λογαριασμοί όψεως	76	3	11	17	31	107
Λοιπά	6 661	995	860	1 416	3 271	9 932
	6 737	998	871	1 433	3 302	10 039
Δάνεια χορηγηθέντα:						
σε πιστωτικά ιδρύματα	53 169	24 264	13 357	1 625	39 246	92 415
σε πελάτες	67 849	17 658	11 253	6 023	34 934	102 783
	121 018	41 922	24 610	7 648	74 180	195 198
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης	6 655	1 125	950	332	2 407	9 062
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	3 065	848	663	480	1 991	5 056
Σύνολο ενεργητικού	138 880	44 902	27 094	9 893	81 889	220 769
Παθητικό						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	786	397			397	1 183
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους:						
Χρεόγραφα και ομολογίες σε κυκλοφορία	77 148	47 681	44 452	14 738	106 871	184 019
Λοιπά	155	388		355	743	898
	77 303	48 069	44 452	15 093	107 614	184 917
Αναπροσαρμογές συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	31 457	- 4 313	- 17 895	- 5 700	- 27 908	3 549
Κεφάλαιο, αποθεματικά και αποτελέσματα χρήσης	24 615					24 615
Λοιπά στοιχεία παθητικού	4 721	757	534	493	1 784	6 505
Σύνολο παθητικού	138 882	44 910	27 091	9 886	81 887	220 769
Εκτός ισολογισμού	3	- 2	- 1			
Καθαρή θέση στις 31.12.2002	1	- 10	2	7		
Καθαρή θέση στις 31.12.2001	- 15	2	4	9		

Σημείωση Υ — Παράγωγα μέσα

Τα παράγωγα είναι συμβατικά χρηματοπιστωτικά μέσα, των οποίων η αξία διακυμαίνεται ανάλογα με τις μεταβολές των υποκείμενων στοιχείων ενεργητικού, των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή δεκτών.

1. Στο πλαίσιο της άντλησης πόρων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί τα παράγωγα μέσα κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής που εφαρμόζει για την άντληση πόρων, με σκοπό, αφενός να προσαρμόσει τα χαρακτηριστικά (σε όρους νομισμάτων και επιτοκίων) των πόρων που αντλεί προς τα χαρακτηριστικά των δανείων που χορηγεί, και, αφετέρου, να μειώσει το κόστος άντλησης των πόρων.

Τα συχνότερα χρησιμοποιούμενα παράγωγα μέσα είναι τα εξής:

- * Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων
- * Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων
- * Deferred rate-setting agreement (DRS)
- * Πράξεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού.

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

Πρόκειται για συμβάσεις στις οποίες συμφωνείται η μετατροπή πόρων που έχουν αντληθεί με δανεισμό, σε άλλο νόμισμα από το νόμισμα δανεισμού, ενώ ταυτόχρονα συνάπτεται μια προθεσμιακή σύμβαση ανταλλαγής, που επιτρέπει μια μελλοντική, αντίστροφη ανταλλαγή νομισμάτων, ώστε τα

δανεικά κεφάλαια να μπορούν να αποπληρωθούν στο αρχικό νόμισμα στην τακτή ημερομηνία αποπληρωμής.

Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων

Πρόκειται για συμβάσεις στις οποίες συνήθως συμφωνείται η ανταλλαγή πόρων με κυμαινόμενο επιτόκιο έναντι πόρων με σταθερό επιτόκιο ή αντιστρόφως.

Συμβάσεις για καθορισμό των επιτοκίων σε μεταγενέστερη ημερομηνία (Deferred rate-setting agreement - DRS)

Το παράγωγο αυτό χρηματοπιστωτικό μέσο είναι παρόμοιο με μια σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων (σταθερό επιτόκιο έναντι κυμαινόμενου επιτοκίου ή αντιστρόφως). Χρησιμοποιείται όμως ειδικότερα από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που χορηγούν μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, όπως η ΕΤΕπ, η οποία αντλεί σημαντικά ποσά από τις κεφαλαιαγορές.

Πράξεις ανταλλαγής στοιχείων ενεργητικού

Οι ανταλλαγές στοιχείων ενεργητικού διενεργούνται για επενδύσεις σε ομόλογα που δεν έχουν τα επιθυμητά χαρακτηριστικά σε όρους ταμειακών ροών. Ειδικότερα, οι ανταλλαγές αυτές χρησιμοποιούνται για τη μετατροπή επενδύσεων σε μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου, με πληρωμή τοκομεριδίου και αναπροσαρμογή του επιτοκίου ανά τρίμηνο. Με τον τρόπο αυτό η Τράπεζα εξαλείφει τον επιτοκιακό και/ή τον συναλλαγματικό κίνδυνο, ενώ διατηρεί, όπως είχε την πρόθεση, τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι ανταλλαγές επιτοκίων ή νομισμάτων επιτρέπουν τη μεταβολή των χαρακτηριστικών του χαρτοφυλακίου ληφθέντων δανείων, σε όρους επιτοκίων και νομισμάτων, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στη ζήτηση των δανειοληπτών της Τράπεζας. Επιτρέπουν, όμως, επίσης, στην Τράπεζα να αποκτή πρόσβαση σε ορισμένες κεφαλαιαγορές, ανταλλάσσοντας με αντισυμβαλλομένους τους ευνοϊκούς όρους πρόσβασης τους στις αγορές αυτές, πράγμα που της επιτρέπει να μειώσει το κόστος δανεισμού της.

Οι μακροπρόθεσμες πράξεις με παράγωγα μέσα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της άντλησης πόρων και για τη μείωση της έκθεσης στον κίνδυνο αγοράς, και όχι για συναλλακτικούς σκοπούς.

Όλες οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων ή νομισμάτων που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο ληφθέντων δανείων, έχουν τις αυτές ημερομηνίες λήξης με τα ληφθέντα δάνεια και είναι, συνεπώς, μακροπρόθεσμες.

Πολιτική αντιστάθμισης του πιστωτικού κινδύνου των παραγώγων

Ο πιστωτικός κίνδυνος των παραγώγων μέσων είναι η ζημία που θα υφίστατο η Τράπεζα εάν ένας αντισυμβαλλόμενος αδυνατούσε να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Λόγω του ειδικού χαρακτήρα και της πολυπλοκότητας των συναλλαγών με παράγωγα μέσα, έχουν θεσπιστεί ορισμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν σκοπό να προφυλάξουν την Τράπεζα από τις ζημίες που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση των μέσων αυτών.

Συμβατικό πλαίσιο:

Όλες οι μακροπρόθεσμες πράξεις της ΕΤΕπ με παράγωγα μέσα διενεργούνται στο πλαίσιο «Master Swap Agreements» και, όταν πρόκειται για μη κλασσικές δομές, στο πλαίσιο «Credit Support Annexes», που καθορίζουν τους όρους παροχής εξασφαλίσεων έναντι των ανειλημμένων δεσμεύσεων. Οι συμβάσεις αυτού του είδους είναι ευρέως αποδεκτές και χρησιμοποιούμενες.

Επιλογή των αντισυμβαλλομένων:

Πιστοληπτική ικανότητα τουλάχιστον Α1 αρχικά, ενώ η ΕΤΕπ διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει πρόωρα τη σύμβαση εάν η πιστοληπτική ικανότητα υποβαθμιστεί κάτω από ορισμένο επίπεδο.

Όρια:

- συνολική καθαρή τρέχουσα αξία των δεσμεύσεων σε παράγωγα με ένα συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο,
- μη εγγυημένες δεσμεύσεις με ένα αντισυμβαλλόμενο,

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (σε εκατομμύρια ευρώ)

	Λιγότερο από 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Από 5 έτη έως 10 έτη	Περισσότερο από 10 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Τεκμαρτό ποσό	5 251	30 071	3 156	2 316	40 794	38 567
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	- 119	- 1 592	- 249	216	- 1 744	2 282
Πιστωτικός κίνδυνος (σταθμισμένος κατά BIS 2)	79	539	46	204	867	1 357

Τα προς είσπραξη και προς καταβολή τεκμαρτά ποσά των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων εγγράφονται σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (βλ. κατωτέρω σημείο 2 για τις βραχυπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής).

Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων και DRS (σε εκατομμύρια ευρώ)

	Λιγότερο από 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Από 5 έτη έως 10 έτη	Περισσότερο από 10 έτη	Σύνολο 31.12.2002	Σύνολο 2001
Τεκμαρτό ποσό	11 864	63 428	20 357	32 770	128 419	109 868
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	319	3 221	1 048	2 013	6 601	4 817
Πιστωτικός κίνδυνος (σταθμισμένος κατά BIS 2)	105	1 048	510	836	2 498	1 732

Γενικά, η Τράπεζα δεν συνάπτει συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options contracts) στο πλαίσιο της πολιτικής της όσον αφορά την αντιστάθμιση κινδύνων. Ωστόσο, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για άντληση πόρων με το χαμηλότερο δυνατό κόστος από τις κεφαλαιαγορές, συνάπτει συμβάσεις δανεισμού που περιλαμβάνουν, κυρίως, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίου ή χρηματιστηριακού δείκτη. Τα δάνεια αυτά καλύπτονται από συμβάσεις ανταλλαγής, που αντισταθμίζουν τον αντίστοιχο κίνδυνο αγοράς.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται ο αριθμός και το τεκμαρτό ποσό των διαφόρων τύπων δικαιωμάτων προαίρεσης που αφορούν ληφθέντα δάνεια:

- επιπλέον, συγκεκριμένα όρια συγκέντρωσης εκφρασμένα σε ονομαστικά ποσά.

Όλα τα όρια προσαρμόζονται δυναμικά στην ποιότητα των αντισυμβαλλομένων.

Παρακολούθηση:

Το χαρτοφυλάκιο παραγώγων μέσων αποτιμάται κατά τακτά διαστήματα και αντιπαραβάλλεται προς τα όρια που έχουν τεθεί.

Εγγυητική κάλυψη:

- οι δεσμεύσεις σε παράγωγα μέσα οι οποίες υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που έχει τεθεί για τις μη εγγυημένες δεσμεύσεις, καλύπτονται από εξασφαλίσεις σε ρευστό ή ομόλογα άριστης ποιότητας,

- οι πολύ πολύπλοκες και με χαμηλή ρευστότητα συναλλαγές απαιτούν εξασφαλίσεις ανώτερες από την αγοραία αξία τους τη δεδομένη στιγμή,

- τόσο το χαρτοφυλάκιο παραγώγων με μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους όσο και οι παρασχεθείσες εξασφαλίσεις αποτιμώνται σε τακτά διαστήματα. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να οδηγήσει στη σύσταση συμπληρωματικών εξασφαλίσεων ή στην άρση καλυμμάτων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος που συνδέεται με τα παράγωγα κυμαίνεται, ανάλογα με διάφορους παράγοντες (επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες κ.λπ.), και συνήθως αντιστοιχεί σε μικρό μόνο μέρος της τεκμαρτής αξίας τους. Στην περίπτωση της Τράπεζας, η οποία διαπραγματεύεται συμβάσεις παραγώγων μέσων μόνο στη βάση αμοιβαίας συμφωνίας, ο πιστωτικός κίνδυνος εκτιμάται με τη μέθοδο του «τρέχοντος κινδύνου», την οποία συνιστά η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS). Στη βάση αυτή, ο πιστωτικός κίνδυνος ισούται με τη θετική αξία αντικατάστασης των σχετικών συμβάσεων, αυξημένη κατά τους ενδεχόμενους κινδύνους, που εξαρτώνται από τη διάρκεια και το είδος της συναλλαγής και σταθμίζονται με βάση ένα δείκτη που συνδέεται με τη φύση του αντισυμβαλλομένου (κίνδυνος σταθμισμένος κατά BIS 2).

Στους κατωτέρω πίνακες παρουσιάζονται οι προθεσμίες λήξης, αφενός των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και, αφετέρου, του αθροίσματος (ως προς τα τεκμαρτά ποσά) των πράξεων ανταλλαγής επιτοκίων και των Deferred rate-setting agreements (DRS), καθώς και ο αντίστοιχος πιστωτικός κίνδυνος:

	Ενσωματωμένο δικαίωμα	Δικαιώματα επί χρηματιστηριακού δείκτη	Ειδικές συμβάσεις επί ονομαστικών επιτοκίων ή παρεμφερείς
Αριθμός συναλλαγών	169	20	27
Τεκμαρτό ποσό (σε εκατομ. ευρώ)	7 427	1 580	2 903
Καθαρή προεξοφλημένη αξία	- 121	- 197	226

Όλες αυτές οι συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης, είτε είναι ενσωματωμένες σε, είτε συνδεδεμένες με, ληφθέντα δάνεια, συνάπτονται με αμοιβαία συμφωνία.

Γενικά, αυτά τα δικαιώματα προαίρεσης δεν ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο, πλην ορισμένων, που βασίζονται σε χρηματιστηριακό δείκτη, αλλά για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε υπέρβαση υπό μορφή εμπράγματης ασφάλειας, που παρακολουθείται τακτικά.

Πίνακας κινδύνων σε συνάρτηση με την πιστοληπτική ικανότητα

Όλες οι νέες συναλλαγές συνομολογούνται με αντισυμβαλλομένους που έχουν βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον A1. Κατά συνέπεια, το μεγαλύτερο μέρος του χαρτοφυλακίου είναι συγκεντρωμένο σε αντισυμβαλλομένους με πιστοληπτική ικανότητα A1 ή άνω.

Πιστοληπτική ικανότητα	% της ονομαστικής αξίας	Καθαρός κίνδυνος αγοράς	Πιστωτικός κίνδυνος & BIS2
Aaa	8,5	574	1 227
Aa1 έως Aa3	53,2	531	3 784
A1	35,7	70	2 766
A2 έως Baa3	2,1	10	258
Χωρίς βαθμολόγηση	0,6	0	191
Σύνολο	100	1 185	8 226

2. Στο πλαίσιο της διαχείρισης των ρευστών διαθεσίμων

Η Τράπεζα συνάπτει επίσης βραχυπρόθεσμες πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, προκειμένου να προσαρμόσει τη νομισματική σύνθεση των ρευστών διαθεσίμων της προς το νόμισμα αναφοράς της, που είναι το ευρώ, αλλά επίσης για να ανταποκριθεί στη ζήτηση για συγκεκριμένα νομίσματα στο πλαίσιο των εκταμιεύσεων δανείων.

Το τεκμαρτό ύψος των βραχυπρόθεσμων πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων ανερχόταν σε 2 290 εκατομμύρια ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002, έναντι 2 025 εκατομμυρίων ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2001.

Σημείωση Φ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμειωθέν τμήμα	Εκταμειωθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001
1. Δάνεια για επενδύσεις στο εσωτερικό της Ένωσης και εξομοιούμενα δάνεια						
Γερμανία	783	35 016 192	648 049	34 368 143	14,99%	14,58%
Ιταλία	1 061	31 620 017	2 848 303	28 771 714	13,54%	13,49%
Ισπανία	471	29 528 723	2 825 512	26 703 211	12,64%	12,37%
Γαλλία	318	26 754 412	3 112 088	23 642 324	11,45%	11,45%
Ηνωμένο Βασίλειο	265	23 628 008	3 218 571	20 409 437	10,12%	11,33%
Πορτογαλία	225	14 675 328	3 259 453	11 415 875	6,28%	6,13%
Ελλάς	128	9 830 944	1 627 970	8 202 974	4,21%	4,03%
Δανία	102	5 430 342	945 289	4 485 053	2,32%	2,52%
Σουηδία	116	4 357 062	948 084	3 408 978	1,87%	1,99%
Βέλγιο	87	4 149 636	433 479	3 716 157	1,78%	1,87%
Αυστρία	122	4 044 781	30 000	4 014 781	1,73%	1,61%
Φινλανδία	61	3 470 450	218 956	3 251 494	1,49%	1,29%
Κάτω Χώρες	49	3 033 618	945 500	2 088 118	1,30%	1,38%
Ιρλανδία	76	2 310 962	522 701	1 788 261	0,99%	1,12%
Εξομοιούμενα δάνεια (*)	22	1 979 622	300 000	1 679 622	0,85%	0,91%
Λουξεμβούργο	33	588 213	12 300	575 913	0,25%	0,27%
Σύνολο	3 919	200 418 310	21 896 255	178 522 055	85,81%	86,35%
2. Δάνεια για επενδύσεις έξω από την Ένωση						
<i>2.1. Χώρες ΑΚΕ/ΥΧΕ</i>						
Ναμίμπια	10	147 782	18 500	129 282		
Μαυρίκιος	12	136 434	70 416	66 018		
Κένυα	8	125 160	21 139	104 021		
Τζαμάικα	10	105 323	7 249	98 074		
Σύνολο χωρών ΑΚΕ	3	102 720	34 220	68 500		
Ζιμπάμπουε	10	80 721	18 030	62 691		
Μπαρμπάντος	6	71 470	45 000	26 470		
Μοζαμβίκη	5	69 201	10 000	59 201		
Δομινικανή Δημοκρατία	5	67 317	50 000	17 317		
Γκάνα	5	66 473	17 365	49 108		
Τρινιδάντ και Τομπάγκο	4	63 624	0	63 624		
Περιφερειακό δάνειο - Αφρική	2	60 417	33 000	27 417		
Σενεγάλη	2	56 038	17 904	38 134		
Μποτσουάνα	7	54 320	0	54 320		
Λεσότο	3	53 162	27 414	25 748		
Περιφερειακό δάνειο - Κεντρική Αφρική	1	52 264	44 636	7 628		
Μαυριτανία	3	46 083	15 000	31 083		
Καμερούν	3	31 023	5 000	26 023		
Μπαχάμες	3	29 666	0	29 666		
Παπουασία-Νέα Γουινέα	6	29 176	0	29 176		
Ακτή Ελεφαντοστού	6	26 924	0	26 924		
Νιγηρία	2	22 162	0	22 162		
Γκαμπόν	3	20 152	15 500	4 652		
Πράσινο Ακρωτήριο	1	20 000	14 500	5 500		
Περιφερειακό δάνειο - Δυτική Αφρική	1	19 529	0	19 529		
Σουαζιλάνδη	2	17 500	7 500	10 000		
Αγία Λουκία	4	14 465	5 000	9 465		
Περιφερειακό δάνειο - Καραϊβική	1	12 429	0	12 429		
Γαλλική Πολυνησία	3	8 560	3 000	5 560		
Μαλάουι	4	8 160	0	8 160		
Γουινέα	2	8 001	0	8 001		
Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι	3	6 149	0	6 149		
Ουγκάντα	1	5 491	0	5 491		
Σύνολο ΥΧΕ	1	4 960	3 422	1 538		

(*) Τα δάνεια που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 18.1 εδάφιο 2 του καταστατικού της Τράπεζας, για επενδύσεις που πραγματοποιούνται εκτός των εδαφών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση, εξομοιούνται με δάνεια στο εσωτερικό της Ένωσης.

Σημείωση Φ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (συνέχεια)

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμειωθέν τμήμα	Εκταμειωθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001
Νήσοι Κάουμαν	2	4 370	0	4 370		
Νέα Καληδονία και εξαρτήσεις	2	4 236	0	4 236		
Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες	1	4 073	0	4 073		
Τσαντ	1	3 349	0	3 349		
Σούριναμ	1	3 063	0	3 063		
Γρενάδα	2	2 648	0	2 648		
Φώκλαντ	3	2 553	2 000	553		
Αρούμπα	2	2 324	0	2 324		
Τόγκα	1	2 108	0	2 108		
Μπελίτζ	2	810	0	810		
Ολλανδικές Αντίλλες	2	810	0	810		
<i>Μερικό σύνολο</i>	162	1 677 171	485 795	1 191 376	0,72%	0,85%
<i>2.2. Νότια Αφρική</i> <i>Μερικό σύνολο</i>	23	705 948	100 394	605 554	0,30%	0,33%
<i>2.3. Χώρες της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και Βαλκανικές χώρες</i>						
Τουρκία	28	1 994 351	950 495	1 043 856		
Μαρόκο	37	1 574 037	683 100	890 937		
Αλγερία	33	1 522 685	519 432	1 003 253		
Αίγυπτος	33	1 425 144	578 238	846 906		
Τυνησία	41	1 324 283	527 200	797 083		
Λίβανος	13	450 183	185 600	264 583		
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας	15	387 885	279 000	108 885		
Ιορδανία	27	363 006	55 000	308 006		
Κροατία	13	331 613	238 350	93 263		
Συρία	4	307 539	290 000	17 539		
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	4	184 544	150 010	34 534		
ΠΓΔΜ	8	170 829	72 840	97 989		
Γάζα-Δυτική Όχθη	8	156 350	106 270	50 080		
Αλβανία	6	128 643	81 000	47 643		
Ισραήλ	3	41 040	0	41 040		
<i>Μερικό σύνολο</i>	273	10 362 132	4 716 535	5 645 597	4,44%	4,18%
<i>2.4. Χώρες υπό ένταξη</i>						
Πολωνία	66	5 385 661	2 970 446	2 415 215		
Τσεχική Δημοκρατία	36	3 246 091	1 435 344	1 810 747		
Ρουμανία	39	2 529 072	1 333 930	1 195 142		
Ουγγαρία	47	2 140 540	662 000	1 478 540		
Σλοβενία	28	1 214 152	578 891	635 261		
Σλοβακική Δημοκρατία	25	1 110 514	163 000	947 514		
Βουλγαρία	24	865 774	557 000	308 774		
Κύπρος	19	683 799	455 000	228 799		
Λετονία	14	310 158	214 744	95 414		
Λιθουανία	15	253 392	102 342	151 050		
Εσθονία	13	177 971	77 800	100 171		
Μάλτα	4	35 604	25 000	10 604		
<i>Μερικό σύνολο</i>	330	17 952 728	8 575 497	9 377 231	7,68%	7,03%
<i>2.5 Χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής</i>						
Βραζιλία	17	668 452	3 448	665 004		
Αργεντινή	10	414 675	84 348	330 327		
Ινδονησία	6	295 054	256 818	38 236		
Φιλιππίνες	6	240 098	80 835	159 263		
Κίνα	3	133 226	56 167	77 059		
Ταϊλάνδη	2	93 690	35 650	58 040		
Παναμάς	2	91 037	4 881	86 156		
Μεξικό	3	86 846	36 307	50 539		
Περου	2	78 153	0	78 153		

Σημείωση Φ — Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (συνέχεια)

Γεωγραφική θέση επενδυτικών σχεδίων	Αριθμός δανείων	Συνολικό υπόλοιπο δανείων	Μη εκταμειωθέν τμήμα	Εκταμειωθέν τμήμα	% του συνόλου 2002	% της χρήσης 2001
Περιφερειακό δάνειο - Κεντρική Αμερική	2	57 279	30 000	27 279		
Βιετνάμ	1	55 000	55 000	0		
Πακιστάν	2	45 010	28 214	16 796		
Σρι Λάνκα	1	40 000	40 000	0		
Κόστα Ρίκα	1	38 616	0	38 616		
Μπαγκλαντές	1	36 202	36 202	0		
Περιφερειακό δάνειο - Σύμφωνο Άνδεων	1	34 472	0	34 472		
Ινδία	1	26 449	0	26 449		
Ουρουγουάη	1	10 463	0	10 463		
<i>Μερικό σύνολο</i>	62	2 444 722	747 870	1 696 852	1,05%	1,25%
Σύνολο	850	33 142 701	14 626 091	18 516 610	14,19% (*)	13,65%
Γενικό σύνολο	4 769	233 561 011 (**)	36 522 346	197 038 665	100,00%	100,00%

(*) 9,9% εάν δεν συμπεριληφθεί ο Προενταξιακός Μηχανισμός.

(**) συμπεριλαμβάνονται τα τιτλοποιημένα δάνεια (Σημείωση Β).

Σημείωση Χ — Πληροφορίες κατά τομέα

Η Τράπεζα θεωρεί ότι η χρηματοδοτική της δραστηριότητα συνιστά το κύριο προϊόν που προσφέρει στους πελάτες της. Η οργάνωσή της και το σύνολο των μέσων διαχείρισής της είναι προσανατολισμένα προς την ανάπτυξη και τη διανομή του προϊόντος αυτού.

Κατά συνέπεια, τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία έγινε η παρουσίαση των πληροφοριών κατά τομέα, είναι τα ακόλουθα:

- πρωτοβάθμιο κριτήριο: οι χορηγήσεις ως προϊόν,
- δευτεροβάθμιο κριτήριο: η γεωγραφική κατανομή τους.

Σε αυτή τη βάση, οι πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή βρίσκονται στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα κατά γεωγραφική περιοχή (Σημείωση Ν).
- Ανάλυση των χορηγηθέντων δανείων σύμφωνα με τη γεωγραφική θέση των επενδυτικών σχεδίων (Σημείωση Φ).
- Ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού κατά χώρα στην οποία βρίσκονται (Σημείωση ΣΤ).

Σημείωση Ψ — Τιμές μετατροπής

Για την κατάρτιση των ισολογισμών της 31ης Δεκεμβρίου 2002 και 2001 χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες τιμές μετατροπής:

1 ευρώ =

ΕΥΡΩ-12: Ισοτιμίες καθορισμένες αμετάκλητα

Γερμανικά μάρκα	1,95583
Γαλλικά φράγκα	6,55957
Ιταλικές λίρες	1936,27
Ισπανικές πεσέτες	166,386
Βελγικά φράγκα	40,3399
Ολλανδικά φιορίνια	2,20371
Αυστριακά σελίνια	13,7603
Φινλανδικά μάρκα	5,94573
Δραχμές	340,750
Ιρλανδικές λίρες	0,787564
Φράγκα Λουξεμβούργου	40,3399
Πορτογαλικά εσκούδα	200,482

	31.12.2002	31.12.2001
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ:		
Λίρες στερλίνες	0,650500	0,608500
Δανικές κορόνες	7,42880	7,43650
Σουηδικές κορόνες	9,15280	9,30120
ΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ:		
Δολάρια ΗΠΑ	1,04870	0,881300
Ελβετικά φράγκα	1,45240	1,48290
Λίρες Λιβάνου	1541,27	1359,01
Γιεν	124,390	115,330
Δολάρια Καναδά	1,65500	1,40770
Δολάρια Αυστραλίας	1,85560	1,72800
Φράγκα CFA	655,957	655,957
Τσεχικές κορόνες	31,5770	31,9620
Δολάρια Χογκ Κογκ	8,17810	6,87230
Δολάρια Νέας Ζηλανδίας	1,99750	2,12150
Ραντ Νότιας Αφρικής	9,00940	10,4302

Διαχείριση ρευστών διαθεσίμων

Διαχείριση ρευστών διαθεσίμων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2002, τα ρευστά διαθέσιμα ανέρχονταν σε 18,7 δισεκατομμύρια ευρώ ή σε 13,5 δισεκατομμύρια ευρώ μετά την αφαίρεση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Τα διαθέσιμα αυτά ήταν εκφρασμένα σε 14 νομίσματα, μεταξύ των οποίων 3 νομίσματα χωρών που τελούν υπό ένταξη. Το 2002, το ευρώ αντιπροσώπευε το 55% των βραχυπρόθεσμων επενδύσεων και τα νομίσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 68% των συνολικών διαθεσίμων. Το ύψος της συνολικής ρευστότητας της Τράπεζας διατηρήθηκε πάνω από το ελάχιστο όριο, που έχει καθοριστεί στο 25% των ετήσιων καθαρών ταμειακών ροών. Στο τέλος της χρήσης, ο δείκτης ρευστότητας βρισκόταν εντός των ορίων που έχουν τεθεί ως στόχος, ήτοι μεταξύ 25% και 40%. Τα διαθέσιμα αναλύονται ως εξής:

- Το **λειτουργικό χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων στη χρηματαγορά**, ύψους 15,1 δισεκατομμυρίων ευρώ (9,9 δισεκατομμύρια ευρώ μετά την αφαίρεση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων), αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος των ρευστών διαθεσίμων και συντίθεται από δύο βραχυπρόθεσμα υποχαρτοφυλάκια, ήτοι από ένα χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων ενός μηνός και ένα τοποθετήσεων τριών μηνών.

Το χαρτοφυλάκιο αυτό τροφοδοτείται κυρίως από το προϊόν δανειοληπτικών πράξεων και από ταμειακά πλεονάσματα. Κύριος σκοπός του είναι να καλύπτει, ανά πάσα στιγμή, τις τρέχουσες ανάγκες της Τράπεζας σε ρευστότητα, δηλαδή τις εκταμιεύσεις δανείων, την εξυπηρέτηση χρεών και τα έξοδα διοίκησης. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελεί την πρώτη γραμμή ρευστότητας. Εξ ορισμού, το λειτουργικό χαρτοφυλάκιο χρηματαγοράς αποτελείται από χρηματοπιστωτικά προϊόντα υψηλής ρευστότητας και βραχείας διάρκειας, τα οποία έχουν εκδοθεί από δανειολήπτες και αντισυμβαλλόμενους με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα.

- Το **λειτουργικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων** αποτελείται από δύο υποχαρτοφυλάκια («credit spread» και «διαχείριση ομολόγων σταθερού επιτοκίου») και εξυπηρετεί τη διαφοροποίηση των επενδυτικών στρατηγικών, των ανταμοιβών και των πιστωτικών κινδύνων που συνδέονται με τις τοποθετήσεις στη χρηματαγορά. Η αξία του χαρτοφυλακίου αυτού ανερχόταν σε 1,1 δισεκατομμύριο ευρώ.

- Το **επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων** (2,5 δισεκατομμύρια ευρώ) είναι ένα χαρτοφυλάκιο μακροπρόθεσμων τίτλων, μέσω του οποίου η Τράπεζα επενδύει μέρος των ιδίων κεφαλαίων της σε ομόλογα εκδιδόμενα από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από δημόσιους οργανισμούς με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα. Περισσότερο από το 99% του συνολικού ύψους των τίτλων του χαρτοφυλακίου αυτού είναι πιστωτικής κατηγορίας «AA1» ή ισοδύναμης. Το λειτουργικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων αποτελούν μαζί τη δεύτερη γραμμή ρευστότητας της Τράπεζας.

Αποτελέσματα της διαχείρισης ρευστών διαθεσίμων

Η διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων απέδωσε το 2002 ακαθάριστα έσοδα από τόκους ύψους 810 εκατομμυρίων ευρώ (καθαρά έσοδα 724 εκατομμύρια ευρώ), που αντιστοιχούν σε συνολική μέση απόδοση των ακαθάριστων ρευστών διαθεσίμων 3,23%.

Το **λειτουργικό χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων στη χρηματαγορά**, με μέση αξία 21,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, απέδωσε τόκους ύψους 626 εκατομμυρίων ευρώ, είχε δηλαδή μέση απόδοση 2,89%, σε ένα περιβάλλον σχετικά σταθερών βραχυπρόθεσμων επιτοκίων.

Το **λειτουργικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων** απέδωσε έσοδα από τόκους ύψους 43 εκατομμυρίων ευρώ επί μέσης ετήσιας αξίας χαρτοφυλακίου 0,9 δισεκατομμυρίου ευρώ, αποτέλεσμα που αντιστοιχεί σε μέση απόδοση 4,59%.

Το **επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων** απέδωσε έσοδα από τόκους ύψους 141 εκατομμυρίων ευρώ επί μέσης αξίας χαρτοφυλακίου 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η συνολική του απόδοση ανήλθε το 2002 σε 5,65%, έναντι 5,91% το 2001. Η πτώση της απόδοσης το 2002, έναντι του προηγούμενου έτους, οφείλεται στο γεγονός ότι χρεόγραφα που έληξαν επανεπενδύθηκαν (333,5 εκατομμύρια ευρώ) με χαμηλότερο επιτόκιο, λόγω της γενικής υποχώρησης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Η αγοραία αξία του χαρτοφυλακίου αυτού στις 31 Δεκεμβρίου 2002 ήταν 2 625 εκατομμύρια ευρώ, έναντι αξίας εισόδου στο χαρτοφυλάκιο 2 474 εκατομμυρίων.

	(σε εκατομ. ευρώ)	
	2002	2001
Συνολικά ακαθάριστα διαθέσιμα		
Συνολικά έσοδα	810	784
Μέση αξία	25 085	16 756
Μέση απόδοση	3,23%	4,69%
<i>εκ των οποίων :</i>		
<i>λειτουργικό χαρτοφυλάκιο τοποθετήσεων στη χρηματαγορά</i>		
Συνολικά έσοδα	626	631
Μέση αξία χαρτοφυλακίου	21 651	14 100
Μέση απόδοση	2,89%	4,48%
Μέση σταθμισμένη διάρκεια	0,19 έτη	0,18 έτη
<i>λειτουργικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων</i>		
Συνολικά έσοδα	43	6
Μέση αξία χαρτοφυλακίου	929	160
Μέση απόδοση	4,59%	3,45%
Μέση σταθμισμένη διάρκεια	0,81 έτη	0,42 έτη
<i>επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων</i>		
Συνολικά έσοδα	141	147
Μέση αξία χαρτοφυλακίου	2 505	2 496
Μέση απόδοση	5,65%	5,91%
Μέση σταθμισμένη διάρκεια	5,25 έτη	5,20 έτη

Διαχείριση κινδύνων

Η ΕΤΕπ αναπροσαρμόζει τα συστήματα διαχείρισης των κινδύνων της ανάλογα με τις μεταβολές του οικονομικού και κανονιστικού περιβάλλοντος, και τα ευθυγραμμίζει διαρκώς προς τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς. Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει συστήματα ελέγχου και υποβολής αναφορών για τους κύριους κινδύνους που ενέχουν οι δραστηριότητές της, δηλ. τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το λειτουργικό κίνδυνο.

Οι κατευθυντήριες αρχές που εφαρμόζει η ΕΤΕπ όσον αφορά το λειτουργικό κίνδυνο, βασίζονται στις σχετικές συστάσεις της «Βασιλείας II». Οι κατευθυντήριες αυτοί άξονες καθορίζουν επίσης τις αρμοδιότητες για τη μέτρηση και τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου στις διάφορες Υπηρεσίες της Τράπεζας καθώς και τις διαδικασίες διαχείρισης που πρέπει να εφαρμόζονται. Ο λειτουργικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Τράπεζα συνδέεται με τη διαρκώς αυξανόμενη πολυπλοκότητα των προϊόντων της, καθώς και με την εξέλιξη του οργανωτικού και συστημικού περιβάλλοντος. Για την εκτίμηση των λειτουργικών κινδύνων λαμβάνονται υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων ιστορικών στοιχείων, καθώς και το περιβάλλον ελέγχου των κινδύνων των διαφόρων τομέων δραστηριότητας. Με βάση τα στοιχεία αυτά καθορίζεται μία σειρά δεικτών, που χρησιμεύει για την ανίχνευση των λειτουργικών κινδύνων, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό τους.

Οι κατευθυντήριες αρχές της πολιτικής της ΕΤΕπ όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, καθορίζουν επίπεδα πιστωτικής ποιότητας, τόσο για τους δανειολήπτες και τους εγγυητές στις χρηματοδοτικές πράξεις, όσο και για τις συναλλαγές που έχουν σχέση με τη διαχείριση διαθεσίμων και με παράγωγα προϊόντα. Περιγράφουν επίσης λεπτομερώς τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι χρηματοδοτικές συμβάσεις, σε όρους βασικών νομικών ρητρών και άλλων συμβατικών διατάξεων. Επιπλέον, μέσω ενός συστήματος ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο και ανά τομέα, επιτρέπουν την επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού διασποράς στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων της Τράπεζας. Το σύστημα ορίων της Τράπεζας είναι εμπνευσμένο από τους κλασσικούς κανόνες προληπτικής εποπτείας, που θέτουν οι κύριες τραπεζικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το βαθμό συγκέντρωσης των χαρτοφυλακίων και τα «μεγάλα ανοίγματα», αν και η Τράπεζα, όπως απαιτεί το καταστατικό της, εφαρμόζει γενικά αυστηρότερη πολιτική, από ό,τι οι εμπορικές τράπεζες, όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων. Οι κατευθυντήριες αρχές αναπροσαρμόζονται περιοδικά, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις των επιχειρησιακών δεδομένων και με τα νέα καθήκοντα που αναθέτουν στην Τράπεζα οι μέτοχοί της. Οι πιο πρόσφατες τροποποιήσεις έγιναν το Δεκέμβριο 2002 και είχαν σκοπό να ενισχύσουν την ικανότητα της Τράπεζας να διαχειρίζεται τα δανειοδοτικά της ανοίγματα σε ένα διαρκώς πιο ασταθές και σύνθετο πιστωτικό περιβάλλον. Η ΕΤΕπ, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα πρακτική στον τραπεζικό τομέα και για λόγους εναρμόνισης προς τη μέθοδο εσωτερικής βαθμολόγησης που συνιστάται από τη «Βασιλεία II», έχει θεσπίσει για τις δανειοδοτικές τις πράξεις ένα εσωτερικό σύστημα «βαθμολόγησης των δανείων» (με βάση τη μέθοδο της «αναμενόμενης ζημίας»). Η βαθμολόγηση αυτή αποτελεί πλέον σημαντικό μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης των δανείων και της παρακολούθησης των πιστωτικών κινδύνων, είναι ένα από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των γενικών ετήσιων προβλέψεων, και χρησιμεύει ως αναφορά για την «τιμολόγηση» του πιστωτικού κινδύνου ανάλογα με τη συμμετοχή του δανείου στις γενικές προβλέψεις. Επιπλέον, η χρήση ενός πρόσφατα εγκατεστημένου πακέτου λογισμικού για τις πιστώσεις επιτρέπει μία εποπτεία των πιστωτικών ανοιγμάτων σε κλίμακα χαρτοφυλακίου, στην

οποία απεικονίζονται πλήρως τα φαινόμενα συγκέντρωσης και αλληλεπίδρασης που προκαλούνται στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας από το γεγονός ότι διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα εξαρτώνται από τους ίδιους παράγοντες κινδύνου. Παρέχοντας μία θέα των πιστωτικών κινδύνων σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, το νέο αυτό εργαλείο συμπληρώνει την προσέγγιση «συναλλαγή προς συναλλαγή» που προσφέρει το σύστημα βαθμολόγησης των δανείων. Για ορισμένα δάνεια προς εταιρείες, και κατά περίπτωση, το νέο αυτό εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιείται, υπό κατάλληλες συνθήκες, για τον ποσοτικό προσδιορισμό μίας πρόσθετης προσαύξεσης της τιμής του δανείου, με σκοπό την αντιστάθμιση των κινδύνων λόγω φαινομένων συγκέντρωσης στο χαρτοφυλάκιο. Παράλληλα, λειτουργεί ως κίνητρο για την επιδίωξη μεγαλύτερης διασποράς των πιστώσεων. Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων επιτρέπει καλύτερη εκτίμηση των πιστωτικών κινδύνων και μεγαλύτερη πειθαρχία στη διαχείρισή τους. Η Τράπεζα άρχισε επίσης να εφαρμόζει διαχείριση των πιστωτικών κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους των πράξεων εγγυοδοσίας υπέρ μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που διενεργεί η θυγατρική της, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Οι κίνδυνοι αγοράς αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των συστημάτων διαχείρισης των κινδύνων αγοράς και διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού (ΔΕΠ). Οι κατευθυντήριοι άξονες όσον αφορά τη ΔΕΠ και τη διαχείριση των κινδύνων αγοράς, καθορίζουν μια διαρθρωμένη διαδικασία για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων και την υποβολή σχετικών αναφορών. Η διαχείριση αυτών των κινδύνων βασίζεται σε διάφορους δείκτες, των οποίων η εξέλιξη παρακολουθείται μέσω διαφόρων αναλύσεων και διαδικασιών. Τα χρησιμοποιούμενα μοντέλα μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο βασικές κατηγορίες: τα μοντέλα με βάση την οικονομική αξία και τα μοντέλα με βάση τα έσοδα. Το 2002, η Τράπεζα ενίσχυσε το εσωτερικό της σύστημα transfer pricing συνοπολογίζοντας όλες τις στρατηγικές της δραστηριότητες, όπως π.χ. τις δραστηριότητες με επιχειρηματικά κεφάλαια και τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές. Επί του παρόντος, η Τράπεζα αναπτύσσει μοντέλα ανάλυσης ανοίγματος (gap-models) για τη μέτρηση των επιπτώσεων των βραχυπρόθεσμων εσόδων από τόκους και της μεταβλητότητάς τους. Στις αρχές του 2004, η Τράπεζα θα έχει εγκαταστήσει ένα νέο πακέτο λογισμικού, το οποίο θα επιτρέπει, μέσω της μεθόδου των «υποκειμένων σε κίνδυνο εσόδων» («Earnings-at-Risk») και της «υποκειμένης σε κίνδυνο αξίας» («Value-at-Risk»), την ακριβέστερη εκτίμηση της μεταβλητότητας όλων των στοιχείων που συνθέτουν τα έσοδα και την οικονομική αξία της Τράπεζας.

Αποτελέσματα χρήσης

Τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης 2002 ανήλθαν σε 1 294 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 1 311 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, σημειώνοντας πτώση κατά 1,3%. Πριν από τις προβλέψεις, τις μειώσεις αξίας και τα έκτακτα αποτελέσματα, τα αποτελέσματα ανέρχονταν σε 1 460 εκατομμύρια ευρώ το 2002, έναντι 1 487 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, σημειώνοντας πτώση κατά 1,8%.

Το 2002 μεταφέρθηκαν στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους 25 εκατομμύρια ευρώ (145 εκατομμύρια το 2001), ενώ, όσον αφορά τις πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου, οι μειώσεις αξίας και η πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις ανήλθαν σε 131 εκατομμύρια ευρώ (19 εκατομμύρια ευρώ το 2001).

Η εξέλιξη των επιτοκίων ήταν η εξής: πτώση του μέσου επιτοκίου χορηγήσεων, από 5,64% το 2001 σε 4,74% το 2002, και, κατά την ίδια περίοδο, πτώση του μέσου επιτοκίου δανεισμού από 5,34% σε 4,33%.

Το ύψος των λογισθέντων το 2002 τόκων και προμηθειών επί χορηγηθέντων δανείων ανήλθε σε 8 938 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 9 921 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, ενώ οι τόκοι και οι προμήθειες επί ληφθέντων δανείων ανήλθαν σε 7 966 εκατομμύρια ευρώ (έναντι 8 895 εκατομμυρίων ευρώ το 2001).

Συνολικά, η διαχείριση διαθεσίμων απέδωσε καθαρά έσοδα ύψους 724 εκατομμυρίων ευρώ το 2002, έναντι 666 εκατομμυρίων ευρώ το 2001, αποτέλεσμα που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 58 εκατομμύρια ευρώ και συνολική μέση απόδοση 3,55% το 2002, έναντι 4,85% το 2001.

Η αύξηση, σε απόλυτους όρους, των εσόδων από τόκους στο πλαίσιο της διαχείρισης διαθεσίμων το 2002, οφείλεται κυρίως στην αύξηση της απόδοσης των λειτουργικών χαρτοφυλακίων κατά 60 εκατομμύρια σε σχέση με το 2001. Η αύξηση αυτή οφειλόταν στην αύξηση του ύψους των διαθεσίμων, αλλά παρέμεινε περιορισμένη λόγω της πτώσης των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων. Στη σελίδα 71 της Οικονομικής Έκθεσης παρέχεται

αναλυτική παρουσίαση της διαχείρισης των ρευστών διαθεσίμων της Τράπεζας.

Τα γενικά έξοδα διοίκησης και οι αποσβέσεις των ενσώματων και άυλων στοιχείων ενεργητικού ανήλθαν συνολικά σε 220,3 εκατομμύρια ευρώ το 2002, σημειώνοντας αύξηση κατά 8,8% έναντι του 2001 (202,4 εκατομμύρια ευρώ).

Το Συμβούλιο των Διοικητών αποφάσισε, κατά τη σύνοδό του της 4ης Ιουνίου 2002, να διαθέσει το υπόλοιπο του λογαριασμού αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2001, το οποίο, ύστερα από τη μεταφορά ποσού 145 000 000 ευρώ στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους, ανερχόταν σε 1 311 444 923 ευρώ, ως εξής: (i) Αφαίρεση 908 728 ευρώ από τα κεφάλαια που διατίθενται για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου, ύστερα από τη μεταφορά των καθαρών αποτελεσμάτων αυτών των πράξεων την 31^η Δεκεμβρίου 2001, (ii) εισφορά 750 000 000 ευρώ στο νέο, Ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό, που προορίζεται για τις πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και για τις πράξεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης, και (iii) διάθεση του υπολοίπου, ήτοι 562 353 651 ευρώ, στο Συμπληρωματικό αποθεματικό.

Βάσει πρότασης της Διευθύνουσας Επιτροπής, το Διοικητικό Συμβούλιο συνιστά στο Συμβούλιο των Διοικητών να διαθέσει το υπόλοιπο του λογαριασμού αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, το οποίο, ύστερα από τη μεταφορά 25 000 000 ευρώ στα Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους, ανέρχεται σε 1 293 866 980 ευρώ, ως εξής:

- Αφαίρεση 130 321 808 ευρώ από τα κεφάλαια που διατίθενται για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου, ύστερα από τη μεταφορά των καθαρών ετήσιων αποτελεσμάτων αυτών των πράξεων την 31^η Δεκεμβρίου 2002,

- διάθεση του υπολοίπου, ήτοι 1 424 188 788 ευρώ, στο Τακτικό αποθεματικό.

Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών

Προς τον Πρόεδρο της Ελεγκτικής Επιτροπής

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Λουξεμβούργο

Ελέγξαμε τις κατωτέρω αναφερόμενες οικονομικές καταστάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Οι οικονομικές αυτές καταστάσεις καταρτίστηκαν με ευθύνη της Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Η δική μας ευθύνη είναι να εκφέρουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων, βασιζόμενοι στον έλεγχο που διενεργήσαμε.

Ο έλεγχός μας έγινε σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Αυτά τα Πρότυπα απαιτούν να σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε εκείνες τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνουμε κατάλληλες προκειμένου να εξασφαλιστεί, μέσα σε λογικά πλαίσια, ότι οι οικονομικές καταστάσεις δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα ή παραλείψεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη δειγματοληπτική εξέταση δικαιολογητικών και στοιχείων που υποστηρίζουν τα κονδύλια και τις πληροφορίες που περιέχονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν, και των σημαντικών εκτιμήσεων και αποφάσεων της Διοίκησης βάσει των οποίων συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις, καθώς και μια εκτίμηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι ο έλεγχός μας παρέχει μια λογική βάση για την έκφραση της γνώμης μας.

Κατά τη γνώμη μας, οι κατωτέρω αναφερόμενες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν ακριβή και δίκαια την οικονομική κατάσταση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών της και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με τις γενικές αρχές των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι οικονομικές καταστάσεις που καλύπτονται από την έκθεσή μας είναι οι ακόλουθες:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση του Ειδικού Τμήματος
- Λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης
- Ίδια κεφάλαια και διάθεση των αποτελεσμάτων χρήσης
- Κατάσταση των συμμετοχών στο κεφάλαιο της Τράπεζας
- Κατάσταση ταμειακών ροών
- Προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων.

ERNST & YOUNG
Société anonyme

Kenneth A. HAY

Λουξεμβούργο, 25 Φεβρουαρίου 2003

Ελεγκτική Επιτροπή

Η Ελεγκτική Επιτροπή αναφέρεται στο Συμβούλιο των Διοικητών, στο οποίο, πριν από την έγκριση της ετήσιας έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων της κλειόμενης οικονομικής χρήσης, διαβιβάζει την ακόλουθη δήλωση:

Δήλωση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Η Επιτροπή που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού και το άρθρο 25 του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό να ελέγχει την κανονικότητα των εργασιών και των βιβλίων της Τράπεζας,

- αφού όρισε ως εξωτερικό ελεγκτή την Ernst & Young, εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού των ελέγχων της, μελέτησε και συζήτησε τις εκθέσεις της και σημείωσε ότι η γνώμη της σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις διατυπώνεται χωρίς επιφυλάξεις,
- αφού συνεδρίασε σε τακτική βάση με τους επικεφαλής των Διευθύνσεων και των αρμόδιων υπηρεσιών, διεξήγαγε τακτικά συσκέψεις με τον Προϊστάμενο Εσωτερικού Ελέγχου και συζήτησε τις σχετικές εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου, και αφού μελέτησε τα έγγραφα που έκρινε απαραίτητο να εξετάσει κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της,
- αφού έλαβε διαβεβαιώσεις από τη Διευθύνουσα Επιτροπή όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της δομής του εσωτερικού ελέγχου και της εσωτερικής διοίκησης,

και

- λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές καταστάσεις για την οικονομική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, όπως τις συνέταξε το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του της 25ης Φεβρουαρίου 2003,
- εκτιμώντας ότι τα ανωτέρω αποτελούν λογική βάση για τη δήλωσή της, και
- λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 22, 23 και 24 του Εσωτερικού Κανονισμού,

από όσα ήταν δυνατόν να γνωρίζει και να κρίνει:

επαλήθευσε ότι οι εργασίες της Τράπεζας διεξήχθησαν σύμφωνα με τους τύπους και τις διαδικασίες που προβλέπονται από το Καταστατικό και τον Εσωτερικό Κανονισμό,

βεβαιώνει ότι οι οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση του Ειδικού Τμήματος, το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, την κατάσταση ιδίων κεφαλαίων και τη διάθεση των αποτελεσμάτων χρήσης, την κατάσταση των συμμετοχών στο κεφάλαιο της Τράπεζας, την κατάσταση ταμειακών ρών και το προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων, απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών της και τις ταμειακές ροές της κατά την οικονομική χρήση που έληξε την εν λόγω ημερομηνία.

Λουξεμβούργο, 18 Μαρτίου 2003

Η Ελεγκτική Επιτροπή

M. HARALABIDIS

C. NACKSTAD

E. MARIA

Οικονομικές καταστάσεις *της 1ης Ιανουαρίου 2003*

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2003

Σε χιλιάδες ευρώ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	01.01.2003	31.12.2002
1. Ταμείο, διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες και σε ταχυδρομικά ταμειούτσια	16 100	16 100
2. Κρατικά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες (Σημείωση Β)	1 398 458	1 398 458
3. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		
α) όψεως	107 236	107 236
β) λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση Γ)	9 932 089	9 932 089
γ) χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	<u>92 414 790</u>	<u>92 414 790</u>
	102 454 115	102 454 115
4. Απαιτήσεις κατά πελατών		
Χορηγηθέντα δάνεια (Σημείωση Δ)	102 782 927	102 782 927
Ειδικές προβλέψεις (Σημείωση Α.6)	<u>- 175 000</u>	<u>- 175 000</u>
	102 607 927	102 607 927
5. Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης (Σημείωση Β)		
α) του Δημοσίου	3 229 725	3 229 725
β) άλλων εκδοτών	<u>5 831 782</u>	<u>5 831 782</u>
	9 061 507	9 061 507
6. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης (Σημείωση Ε)	839 200	839 200
7. Συμμετοχές (Σημείωση Ε)	269 942	269 942
8. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση ΣΤ)	9 848	9 848
9. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (Σημείωση ΣΤ)	112 705	112 705
10. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		
α) απαιτήσεις από επιδοτήσεις επιτοκίου που έχουν προκαταβληθεί στο πλαίσιο του ΕΝΣ (Σημείωση Ζ) ..	283	283
β) χρεώστες διάφοροι (Σημείωση Η)	1 106 822	1 106 822
γ) λογαριασμός αναπροσαρμογής συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	<u>0</u>	<u>0</u>
	1 107 105	1 107 105
11. Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα (Σημείωση Θ)	2 892 516	2 892 516
	<u>220 769 423</u>	<u>220 769 423</u>

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	01.01.2003	31.12.2002
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις		
- Κεφάλαιο ΕΤΑΑ (Σημείωση Ε)		
. Μη απαιτητό	442 500	442 500
. Καταβλητέο	25 313	25 313
- Κεφάλαιο ΕΤΑΕ (Σημείωση Ε)		
. Μη απαιτητό	972 000	972 000
- Δάνεια μη εκταμειωθέντα (Σημείωση Δ)		
. Πιστωτικά ιδρύματα	7 412 732	7 412 732
. Πελάτες	<u>29 109 614</u>	<u>29 109 614</u>
	36 522 346	36 522 346
- Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου μη εκταμειωθείσες ..	1 166 113	1 166 113
Εγγυήσεις (Σημείωση Δ)		
. για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους	401 626	401 626
. για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου	64 810	64 810
Διαχείριση διαθεσίμων ΕΤΑΕ	530 034	530 034
Διαχείριση διαθεσίμων του Ταμείου Εγγυήσεων	1 646 292	1 646 292
Τίτλοι ληφθέντες ως ασφάλεια για την κάλυψη ανοιγμάτων σε παράγωγα μέσα (Σημείωση Υ)	4 458 616	5 124 892

Οι σημειώσεις σε παρένθεση παραπέμπουν στις αντίστοιχες σημειώσεις του Προσαρτήματος των οικονομικών καταστάσεων

1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (Σημείωση Ι)			
α) όψεως	0	0	
β) προθεσμίας ή με προειδοποίηση	1 182 667	1 182 667	
			1 182 667
2. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους (Σημείωση Κ)			
α) χρεόγραφα και ομολογίες σε κυκλοφορία	184 019 263	184 019 263	
β) λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	898 071	898 071	
			184 917 334
3. Λοιπά στοιχεία παθητικού			
α) προεισπραχθείσες επιδοτήσεις επιτοκίου (Σημείωση Ζ)			
β) πιστωτές διάφοροι (Σημείωση Η)	289 954	289 954	
γ) λοιπές υποχρεώσεις	1 036 001	1 036 001	
δ) λογαριασμός αναπροσαρμογής συμβάσεων ανταλλαγής νομισμάτων	45 690 3 549 176	45 690 3 549 176	
			4 920 821
4. Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα (Σημείωση Θ)			4 599 543
5. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη			
Ταμείο συντάξεων προσωπικού (Σημείωση Λ)	517 205	517 205	
Πρόβλεψη για χορηγηθείσες εγγυήσεις	16 835	16 835	
			534 040
6. Κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους (Σημείωση Μ)			1 105 000
7. Κεφάλαιο			
αναληφθέν	150 000 000	100 000 000	
μη απαιτητό	- 142 500 000	- 94 000 000	
			7 500 000
8. Αποθεματικά			
α) τακτικό αποθεματικό	12 217 060	10 000 000	
β) συμπληρωματικό αποθεματικό	0	3 717 060	
γ) ειδικό συμπληρωματικό αποθεματικό	750 000	750 000	
			12 967 060
9. Πόροι διατιθέμενοι στο Μηχανισμό Διαρθρωμένης Χρηματοδότησης			250 000
10. Πόροι διατιθέμενοι για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου			1 499 091
11. Αποτελέσματα χρήσης			1 293 867
			220 769 423

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

01.01.2003

31.12.2002

Ειδικές καταθέσεις προς εξυπηρέτηση δανεισμού (Σημείωση Ρ)		284 367	284 367
Χαρτοφυλάκιο τίτλων			
. Απαιτήσεις από τίτλους		17 776	17 776
. Υποχρεώσεις από τίτλους		18 132	18 132
Ονομαστική αξία των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων και των deferred rate setting contracts (DRS) (Σημείωση Υ)		128 418 546	128 418 546
Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίων			
. Αγορά		0	0
. Πώληση		0	0
Ονομαστική αξία των υποχρεώσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων		46 633 273	46 633 273
Ονομαστική αξία των απαιτήσεων από συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων		43 084 097	43 084 097
Δάνεια που συμφωνήθηκαν αλλά δεν έχουν ακόμη υπογραφεί		889 175	889 175

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2003

Σε ευρώ

Χώρες μέλη	Αναληφθέν κεφάλαιο	Μη απαιτητό κεφάλαιο	Καταβεβλημένο κεφάλαιο στις 31.12.02	Μεταφορά από το συμπληρωματικό αποθεματικό	Καταβεβλημένο κεφάλαιο την 01.01.03
Γερμανία	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Γαλλία	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Ιταλία	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Ηνωμένο Βασίλειο	26 649 532 500	25 316 065 017	1 066 972 158	266 495 325	1 333 467 483
Ισπανία	9 795 984 000	9 307 371 252	390 652 908	97 959 840	488 612 748
Βέλγιο	7 387 065 000	7 018 606 548	294 587 802	73 870 650	368 458 452
Κάτω Χώρες	7 387 065 000	7 018 606 548	294 587 802	73 870 650	368 458 452
Σουηδία	4 900 585 500	4 655 556 231	196 023 414	49 005 855	245 029 269
Δανία	3 740 283 000	3 553 721 865	149 158 305	37 402 830	186 561 135
Αυστρία	3 666 973 500	3 483 624 843	146 678 922	36 669 735	183 348 657
Φινλανδία	2 106 816 000	2 001 475 188	84 272 652	21 068 160	105 340 812
Ελλάς	2 003 725 500	1 903 781 233	79 907 012	20 037 255	99 944 267
Πορτογαλία	1 291 287 000	1 226 879 033	51 495 097	12 912 870	64 407 967
Ιρλανδία	935 070 000	888 429 814	37 289 486	9 350 700	46 640 186
Λουξεμβούργο	187 015 500	177 687 377	7 457 968	1 870 155	9 328 123
	150 000 000 000	142 500 000 000	6 000 000 000	1 500 000 000	7 500 000 000

Κατά την ετήσια σύνοδο της 4ης Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο των Διοικητών της Τράπεζας έλαβε ομόφωνα τις ακόλουθες αποφάσεις:

(1) Το Συμβούλιο των Διοικητών της ΕΤΕπ αποφάσισε την αύξηση του αναληφθέντος κεφαλαίου της Τράπεζας από 100 δισεκατομμύρια ευρώ σε 150 δισεκατομμύρια ευρώ.

(2) Το καταβεβλημένο κεφάλαιο θα αυξηθεί από 1ης Ιανουαρίου 2003 σε 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ήτοι στο 5% του αναληφθέντος κεφαλαίου ύψους 150 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η αύξηση του καταβεβλημένου κεφαλαίου θα πραγματοποιηθεί από 1ης Ιανουαρίου 2003 μέσω της μεταφοράς 1,5 δισεκατομμυρίου ευρώ από το Συμπληρωματικό αποθεματικό της Τράπεζας.

Οικονομικές καταστάσεις του ΕΤΑΕ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

(σε ευρώ)

<i>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</i>	<i>Σημειώσεις</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ταμείο και διαθέσιμα σε τράπεζες			
Τρεχούμενοι λογαριασμοί		11 195 881	39 079 199
Προθεσμιακές καταθέσεις	3.1	15 000 000	10 000 000
		<u>26 195 881</u>	<u>49 079 199</u>
Χρεώστες		646 585	2 255 558
Τίτλοι σταθερής απόδοσης			
Commercial paper	3.2	74 862 446	52 578 086
		<u>101 704 912</u>	<u>103 912 843</u>
Πάγιο ενεργητικό	3.5		
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού	3.3	431 852 442	452 321 997
Επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών	3.4	49 305 307	48 428 308
Άυλα στοιχεία ενεργητικού		35 697	100 622
Ενσώματα και άλλα πάγια στοιχεία ενεργητικού		<u>4 904 435</u>	<u>5 068 425</u>
		<u>486 097 881</u>	<u>505 919 352</u>
Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα	3.6	14 482 767	15 202 680
		<u>602 285 560</u>	<u>625 034 875</u>
		602 285 560	625 034 875

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σημειώσεις	2002	2001
Πιστωτές	4.1	3 438 016	31 863 938
Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα	4.2	15 955 426	15 545 636
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη			
Πρόβλεψη για εγγυήσεις	4.3	25 522 421	24 311 610
Πρόβλεψη για τις συντάξεις προσωπικού	6.4	550 000	-
Άλλες προβλέψεις		1 780 033	1 444 167
		<u>27 852 454</u>	<u>25 755 777</u>
Κεφάλαιο	4.4		
Αναληφθέν		2 000 000 000	2 000 000 000
Μη απαιτητό		(1 600 000 000)	(1 600 000 000)
		<u>400 000 000</u>	<u>400 000 000</u>
Διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		12 770 142	12 770 142
Τακτικό αποθεματικό	4.5	54 613 022	39 464 505
Αποτελέσματα εις νέον	4.5	68 886 360	23 892 297
Αποτελέσματα χρήσης	4.5	18 770 140	75 742 580
		<u>602 285 560</u>	<u>625 034 875</u>
Σύνολο παθητικού			

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Εγγυήσεις για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους	5.1		
Αναληφθείσες		2 642 723 393	2 260 093 563
Μη αναληφθείσες		420 280 619	529 552 812
		<u>3 063 004 012</u>	<u>2 789 646 375</u>
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	5.3	75 512 464	51 777 298
Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων	5.4	210 683 007	130 745 377
Καταπιστευματικές δραστηριότητες	5.5	5 109 410 869	3 852 205 889
	5.6	<u>8 458 610 352</u>	<u>6 824 374 939</u>

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των ετήσιων λογαριασμών.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (σε ευρώ)

	Σημειώσεις	2002	2001
Καθαροί τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	6.1	23 837 716	24 759 424
Έσοδα από τίτλους			
Έσοδα από επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών .		1 943 526	6 332 804
Έσοδα προμηθειών	6.2	20 575 145	15 872 131
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		(403 108)	(491 187)
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης		24 780	3 897
Γενικά έξοδα διοίκησης:			
Δαπάνες προσωπικού:			
- μισθοί και ημερομίσθια	6.3	(6 682 869)	(5 691 120)
- έξοδα κοινωνικής ασφάλισης			
<i>εκ των οποίων: 338 662 ευρώ αφορούν συνταξιοδοτικές εισφορές</i>			
<i>(2001: 244 706 ευρώ).....</i>		(411 537)	(298 743)
		(7 094 406)	(5 989 863)
Λοιπά έξοδα διοίκησης		(4 216 928)	(2 277 584)
		(11 311 334)	(8 267 447)
Διαφορές προσαρμογής αξίας των ενσώματων και άυλων στοιχείων ενεργητικού		(384 189)	(377 774)
Διαφορές προσαρμογής αξίας των επενδύσεων σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών	3.4	(11 340 972)	(2 924 364)
Μεταφορά σε/από την πρόβλεψη για εγγυήσεις	4.3	(3 621 424)	20 335 096
Μεταφορά στην πρόβλεψη για τις συντάξεις προσωπικού	6.4	(550 000)	-
Έκτακτα αποτελέσματα	6.5	-	20 500 000
Αποτελέσματα χρήσης		18 770 140	75 742 580

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των ετήσιων λογαριασμών.

1 Γενικές πληροφορίες

Το ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (καλούμενο εφεξής «Ταμείο») ιδρύθηκε την 14η Ιουνίου 1994 ως διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός.

Κύρια αποστολή του Ταμείου είναι να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέσω των ακόλουθων δραστηριοτήτων, επιτυγχάνοντας παράλληλα ικανοποιητική απόδοση ιδίων κεφαλαίων:

- παροχή εγγυήσεων,
- απόκτηση, διατήρηση, διαχείριση και διάθεση συμμετοχών σε μετοχικό κεφάλαιο,
- διαχείριση ειδικών πόρων που του καταπιστεύονται από τρίτους, και
- συναφείς δραστηριότητες.

Το Ταμείο λειτουργεί ως εταιρικό σχήμα, του οποίου τα μέλη είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (καλούμενη στο εξής «ΕΤΕΠ»), η Ευρωπαϊκή Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («Επιτροπή»), και ένας αριθμός χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέλη του Ταμείου ευθύνονται για τις υποχρεώσεις του Ταμείου μόνο μέχρι το ποσό της συμμετοχής τους στο αναληφθέν κεφάλαιο που δεν έχει καταβληθεί.

Το οικονομικό έτος του Ταμείου αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στην σημείωση 4.4, η ΕΤΕΠ κατέχει πλειοψηφικό μερίδιο στο μετοχικό κεφάλαιο του Ταμείου. Κατά συνέπεια, το Ταμείο συμπεριλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΕΤΕΠ. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις διατίθενται στους ενδιαφερόμενους από τα κεντρικά γραφεία της ΕΤΕΠ, στη διεύθυνση 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg.

2 Λογιστικές αρχές και παρουσίαση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

2.1 Παρουσίαση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εφαρμόζοντας τις λογιστικές αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω.

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει το Ταμείο βασίζονται στις Οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Αν και τα συγκριτικά μεγέθη που περιέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις δεν αναμορφώθηκαν ύστερα από τις μεταβολές στις λογιστικές αρχές που αναφέρονται στις σημειώσεις 2.4 και 2.6, ο οικονομικός αντίκτυπος αυτών των μεταβολών παρουσιάζεται στις σχετικές σημειώσεις.

2.2 Αποτίμηση λογαριασμών Ξένων νομισμάτων

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ταμείου είναι εκφρασμένο σε ευρώ και όλοι οι λογαριασμοί του τηρούνται στο νόμισμα αυτό. Οι εισφορές στο μετοχικό κεφάλαιο που είχαν καταβληθεί σε εθνικά νομίσματα, μετατράπηκαν σε ευρώ με τις ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία καταβολής.

Τα μη νομισματικά στοιχεία που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος της ημέρας που έγινε η συναλλαγή (ιστορικό κόστος).

Τα νομισματικά στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα άλλα στοιχεία ενεργητικού, παθητικού και εκτός ισολογισμού που είναι εκφρασμένα σε νομίσματα διάφορα του ευρώ, καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα την ημερομηνία κλεισίματος της χρήσης.

Τα έσοδα και οι δαπάνες σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ με τις τιμές συναλλάγματος της ημέρας που έγινε η συναλλαγή.

Οι λοιπές συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομισματικών στοιχείων, καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν.

2.3 Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης

Οι ομολογίες και οι άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης που προορίζονται για χρήση σε συνεχή βάση για τις δραστηριότητες του Ταμείου και που, κανονικά, διατηρούνται μέχρι τη λήξη τους, περιλαμβάνονται στα πάγια στοιχεία ενεργητικού.

Οι ομολογίες και οι άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης κατηγοριοποιήθηκαν και αποτιμήθηκαν ως εξής:

- οι ομολογίες κυμαινόμενου επιτοκίου (floating rate notes) με διάρκεια ανώτερη του έτους υπάχθηκαν στο χαρτοφυλάκιο τίτλων που θεωρούνται «διαθέσιμοι προς πώληση» και, συνεπώς, αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της τρέχουσας τιμής τους,

- οι ομολογίες σταθερού επιτοκίου και οι ομολογίες κυμαινόμενου επιτοκίου με διάρκεια κατώτερη του έτους υπάχθηκαν στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο τίτλων που διατηρούνται έως τη λήξη τους και αποτιμώνται στην τιμή κτήσης τους.

Οι διαφορές υπέρ και υπό το άρτιο εγγράφονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης σε ισόποσες δόσεις κατά την εναπομένουσα έως τη λήξη των τίτλων περίοδο. Οι καθαρές σωρευμένες αποσβέσεις από την ημερομηνία κτήσης περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Παθητικού «Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα».

Τα λοιπά χρεόγραφα και τίτλοι σταθερής απόδοσης που έχουν αρχική διάρκεια μικρότερη του έτους, περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό και αποτιμώνται στο κόστος τους. Οι διαφορές υπέρ και υπό το άρτιο αποσβένονται επί της διάρκειας ζωής των τίτλων.

2.4 Επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών

Οι επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αντιπροσωπεύουν μετοχές και άλλους τίτλους μεταβλητής απόδοσης καθώς και συμμετοχές, που έχουν αποκτηθεί με μακροπρόθεσμη προοπτική στη συνήθη πορεία των εργασιών του Ταμείου και εμφανίζονται στον ισολογισμό στο αρχικό κόστος κτήσης τους.

Με βάση τις εκθέσεις που λαμβάνονται από τους διαχειριστές εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού, οι επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου αποτιμώνται γραμμικά προς γραμμή, στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους τους και της αποδοτέας σε αυτές καθαρής αξίας ενεργητικού, αποκλείοντας έτσι από τον υπολογισμό οποιοδήποτε αποδοτέο σε αυτές μη πραγματοποιηθέν κέρδος, που μπορεί να εμφανίζεται στο χαρτοφυλάκιο αυτό.

Η αποδοτέα στις επενδύσεις αυτές καθαρή αξία ενεργητικού (ΚΑΕ) υπολογίζεται, είτε εφαρμόζοντας το ποσοστό συμμετοχής του Ταμείου στο υποκείμενο μέσο επί της καθαρής αξίας ενεργητικού που προκύπτει από την πιο πρόσφατη έκθεση, είτε, στο βαθμό που είναι εφικτό, χρησιμοποιώντας την ακριβή αξία της μετοχής κατά την ίδια ημερομηνία, όπως αυτή κοινοποιείται από τον αντίστοιχο διαχειριστή.

Για την τελική αποτίμηση, η αποδοτέα καθαρή αξία ενεργητικού αναπροσαρμόζεται με βάση τα γεγονότα που επήλθαν μεταξύ της ημερομηνίας της διαθέσιμης ΚΑΕ και της ημερομηνίας του ισολογισμού, στο βαθμό που θεωρούνται ουσιαστικής σημασίας.

Για καλύτερη συμμόρφωση προς τις αρχές της λογιστικής αποτίμησης σε εύλογη αξία, οι επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών που υφίσταντο για λιγότερα από δύο έτη την ημερομηνία του ισολογισμού, αποτιμώνται με βάση τις ίδιες αυτές αρχές. Ωστόσο, οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που οφείλονται μόνο σε διοικητικά έξοδα αυτών των εταιρειών, δεν λαμβάνονται υπόψη. Αυτό αντιπροσωπεύει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη λογιστική πολιτική, η οποία εφαρμόζοταν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001 και βάσει της οποίας καμία αναπροσαρμογή αξίας δεν καταχωρείτο σε σχέση με επενδύσεις που υφίσταντο για λιγότερο από διετία, εκτός εάν η εταιρεία είχε εντωμεταξύ προβεί σε σημαντικές επενδυτικές δραστηριότητες.

2.5 Αποτίμηση άυλων και ενσώματων στοιχείων ενεργητικού

Τα άυλα και τα ενσώματα στοιχεία ενεργητικού αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους, αφού αφαιρεθούν οι σωρευμένες διαφορές προσαρμογής αξίας, οι οποίες υπολογίζονται ως εξής για τη σταθερή απόσβεση της αξίας αυτών των στοιχείων κατά την εκτιμώμενη διάρκεια ωφέλιμης ζωής τους:

	Ωφέλιμη Ζωή
Άυλα στοιχεία ενεργητικού:	
Λογισμικό	2 έως 5 έτη
Ενσώματα στοιχεία ενεργητικού:	
Κτίρια	30 έτη
Εγκαταστάσεις	3 έως 10 έτη
Εξοπλισμός γραφείου	3 έως 5 έτη
Εξοπλισμός πληροφορικής και οχήματα	3 έτη

2.6 Πρόβλεψη για εγγυήσεις

Η πρόβλεψη για εγγυήσεις έχει υπολογιστεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προβλέπεται στις οδηγίες σχετικά με την πολιτική του Ταμείου όσον αφορά τους πιστωτικούς κινδύνους, οι οποίες εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4 Δεκεμβρίου 2001. Σε αυτή τη βάση, οι απαιτήσεις σε όρους προβλέψεων υπολογίζονται συναλλαγή προς συναλλαγή, με βάση τον εκτιμώμενο βαθμό πιστωτικού κινδύνου.

Στην ίδια βάση, για τις πράξεις που έχουν υπογραφεί μετά την 1^η Ιανουαρίου 2002, οι προβλέψεις σχηματίζονται επί των δύο τρίτων του σταθμισμένου μέσου όρου ζωής των εγγυήσεων, για καλύτερη συμμόρφωση προς τις αρχές της λογιστικής αποτίμησης σε εύλογη αξία. Αυτό αντιπροσωπεύει μεταβολή σε σχέση με τη λογιστική πολιτική που εφαρμόζοταν για τις εγγυήσεις που είχαν υπογραφεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2001, δεδομένου ότι οι προβλέψεις για τις πράξεις αυτές εξακολουθούν να λογίζονται εξ ολοκλήρου.

2.7 Εγγυήσεις για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους

Το ποσό που καταχωρείται ως «εκδοθείσες εγγυήσεις» αντιπροσωπεύει τη συνολική ανεπιλημμένη δέσμευση, που περιλαμβάνει τόσο τα εκταμειωθέντα όσο και τα μη εκταμειωθέντα κεφάλαια των δανείων τα οποία καλύπτονται από τις εγγυήσεις αυτές, και, ενδεχομένως, την παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωμών τόκων που καλύπτονται από τις εγγυήσεις.

2.8 Καθαροί τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Οι τόκοι και τα εξομοιούμενα έσοδα καταχωρούνται prorata temporis, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.

Οι διαφορές υπέρ το άρτιο επί των τίτλων σταθερής απόδοσης που θεωρούνται πάγια στοιχεία ενεργητικού, οι οποίες αποσβένονται κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης, καθώς και οι τόκοι και τα εξομοιούμενα έσοδα που έχουν καταβληθεί, αφαιρούνται από το ακαθάριστο ποσό των εισπραχθέντων τόκων και εξομοιούμενων εσόδων.

2.9 Έσοδα προμηθειών

Οι αρχικές προμήθειες που εισπράττονται για το διακανονισμό και την έκδοση εγγυήσεων, λογιστικοποιούνται όταν αναληφθεί μια δεσμευτική υποχρέωση.

Οι εισπραχθείσες προμήθειες εγγυήσεων λογιστικοποιούνται prorata temporis κατά τη διάρκεια ζωής της εγγύησης.

3 Αναλυτική παρουσίαση λογαριασμών Ενεργητικού

3.1 Προθεσμιακές καταθέσεις

Η εναπομένουσα διάρκεια ζωής των προθεσμιακών καταθέσεων είναι αναλυτικά η εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Έως τρεις μήνες	15 000 000	10 000 000

3.2 Commercial paper

Η αγοραία αξία των τίτλων commercial paper ανερχόταν σε 72 183 089 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (2001: 52 797 700 ευρώ).

3.3 Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού

Οι τίτλοι που έχει στην κατοχή του το Ταμείο είναι όλοι εισηγμένοι σε αναγνωρισμένες κεφαλαιαγορές.

Οι ομολογίες και οι άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού, αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Τίτλοι διατηρούμενοι έως τη λήξη τους	379 114 792	428 007 727
Τίτλοι διαθέσιμοι προς πώληση	52 737 650	24 314 270
	431 852 442	452 321 997

3.5 Μεταβολές των πάγιων στοιχείων ενεργητικού (σε ευρώ)

Είδος στοιχείου	Τιμή κτήσης στην έναρξη της χρήσης	Προσθήκες	Διαθέσεις	Τιμή κτήσης στο τέλος της χρήσης	Σωρευμένες διαφορές προσαρμογής αξίας στο τέλος της χρήσης	Λογιστική αξία στο τέλος της χρήσης
Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού	452 321 997	52 410 600	(72 824 914)	431 907 683	(55 241)	431 852 442
Επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών	51 352 671	13 188 894	(751 931)	63 789 634	(14 484 327)	49 305 307
Άυλα στοιχεία ενεργητικού (λογισμικό)	330 982			330 982	(295 285)	35 697
Ενσώματα και άλλα πάγια στοιχεία ενεργητικού εκ των οποίων:	6 122 963	155 275		6 278 238	(1 373 803)	4 904 435
α) Γήπεδα και κτίρια	5 161 380			5 161 380	(848 560)	4 312 820
β) Εγκαταστάσεις	234 203	33 254		267 457	(116 371)	151 086
γ) Εξοπλισμός γραφείου	442 330	122 021		564 351	(241 422)	322 929
δ) Εξοπλισμός πληροφορικής	192 214			192 214	(87 133)	105 081
ε) Οχήματα	84 072			84 072	(80 317)	3 755
στ) Λοιπά πάγια στοιχεία ενεργητικού	8 764			8 764		8 764
Σύνολο	510 128 613	65 754 769	(73 576 845)	502 306 537	(16 208 656)	486 097 881

3.6 Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα

Τα προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Δεδουλευμένοι τόκοι από χρεόγραφα	10 621 538	10 915 316
Δεδουλευμένοι τόκοι από commercial paper	207 875	213 763
Δεδουλευμένοι τόκοι από προθεσμιακές καταθέσεις	10 963	7 929
Σωρευμένη απόσβεση διαφορών υπό το άρτιο τίτλων σταθερής απόδοσης		1 531 320
Δεδουλευμένες προμήθειες εγγυήσεων	3 642 390	2 533 840
Προπληρωθέντα έξοδα και λοιπά		512
	14 482 767	15 202 680

Οι τίτλοι με εναπομένουσα διάρκεια έως τη λήξη τους μικρότερη του έτους ανερχόταν σε 54 756 739 ευρώ (2001: 62 916 035 ευρώ).

Η αγοραία αξία των τίτλων που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού, ανέρχεται σε 445 090 007 ευρώ (2001: 453 509 860 ευρώ).

Το Ταμείο συμμετέχει ως δανειστής σε ένα Πρόγραμμα Δανεισμού Χρεογράφων (Securities Lending and Borrowing Programme) με τους οργανισμούς Euroclear και Clearstream. Στο τέλος του έτους, η αγοραία αξία των χρεογράφων που είχε δανείσει, ανερχόταν σε 5 638 772 ευρώ (2001: 4 257 802 ευρώ).

3.4 Επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών

Οι επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Καθαρό εκταμειωθέν ποσό (κόστος κτήσης)	63 789 635	51 352 671
Διαφορές προσαρμογής αξίας	(14 265 336)	(2 924 364)
Μη πραγματοποιηθείσα ζημία επί συναλλάγματος	(218 992)	428 308
Καθαρή λογιστική αξία	49 305 307	48 428 308

Οι επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αντιπροσωπεύουν συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο τους και συναφείς χρηματοδοτικές δομές.

Η μη πραγματοποιηθείσα συναλλαγματική ζημία που προήλθε από την επανεκτίμηση της αξίας των εταιρειών επιχειρηματικού κεφαλαίου με βάση τις ισοτιμίες που ίσχυαν στο κλείσιμο της χρήσης, ανέρχεται σε 218 992 (2001: μη πραγματοποιηθέν κέρδος 1 109 446 ευρώ). Σύμφωνα με την πολιτική του Ταμείου όσον αφορά τη σύσταση προβλέψεων, το ποσό αυτό περιλαμβάνεται στη συναλλαγματική ζημία της χρήσης (το μη πραγματοποιηθέν κέρδος δεν είχε καταχωρηθεί το 2001).

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 2.4, η λογιστική πολιτική όσον αφορά την αποτίμηση των επενδύσεων σε εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου τροποποιήθηκε, ώστε να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες αναπροσαρμογές αξίας των επενδύσεων που υφίστανται για λιγότερο από μία διετία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι αναπροσαρμογές αυτές ανέρχονται σε 1 640 919 ευρώ. Εάν αυτή η μέθοδος αποτίμησης είχε εφαρμοστεί το 2001, οι διαφορές αναπροσαρμογής αξίας θα είχαν αυξηθεί κατά ποσό που εκτιμάται σε 431 890 ευρώ.

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη επί των επενδύσεων αυτών, τα οποία δεν εμφανίζονται στους λογαριασμούς, σύμφωνα με τη μέθοδο αποτίμησης που περιγράφεται στη σημείωση 2.4, ανέρχονται σε 6 706 891 ευρώ (2001: 16 806 141 ευρώ).

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 2.3, οι διαφορές υπό και υπέρ το άρτιο επί των τίτλων σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού, συμψηφίζονται. Αυτό δεν ίσχυε το 2001. Εάν το 2002 δεν είχε γίνει συμψηφισμός, το σχετικό ποσό θα ήταν 2 001 284 ευρώ.

Το συνολικό ύψος των διαφορών υπό το άρτιο προς επιμερισμό επί της εναπομένουσας διάρκειας ζωής των τίτλων σταθερής απόδοσης ανερχόταν σε 3 136 606 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002 (2001: 3 957 694 ευρώ).

4 Αναλυτική παρουσίαση λογαριασμών Παθητικού

4.1 Πιστωτές

Ο λογαριασμός Πιστωτές αναλύεται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Προμηθευτές και άλλοι λογαριασμοί πληρωτέοι	3 433 813	1 686 542
Τρεχούμενος λογαριασμός	4 203	30 177 396
	<u>3 438 016</u>	<u>31 863 938</u>

Στους λογαριασμούς της προηγούμενης χρήσης περιλαμβάνονταν κεφάλαια που έχουν χορηγηθεί από την ΕΤΕπ για επιπρόσθετες επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, τις οποίες διαχειρίζεται το Ταμείο για λογαριασμό της ΕΤΕπ. Τα κεφάλαια αυτά περιλαμβάνονταν επίσης στους τρεχούμενους λογαριασμούς του Ταμείου, στη θέση «διαθέσιμα σε τράπεζες».

Το 2002, τα κεφάλαια που διαχειρίζεται το Ταμείο για λογαριασμό της ΕΤΕπ σε σχέση με δραστηριότητες επιχειρηματικού κεφαλαίου, εμφανίζονται ως στοιχείο εκτός ισολογισμού στη θέση «Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων», δεδομένου ότι για τις σχετικές πράξεις έχουν ανοιχθεί χωριστοί και αναγνωρίσιμοι λογαριασμοί.

4.2 Προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα

Τα προεισπραχθέντα έσοδα και πληρωτέα έξοδα αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Προεισπραχθέντα έσοδα από εκδοθείσες εγγυήσεις	11 421 152	10 296 926
Σωρευμένη απόσβεση διαφορών υπέρ το άρτιο τίτλων σταθερής απόδοσης	4 534 274	5 248 710
	<u>15 955 426</u>	<u>15 545 636</u>

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 2.3, οι διαφορές υπό και υπέρ το άρτιο επί των τίτλων σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτήρα πάγιων στοιχείων ενεργητικού, συμψηφίζονται. Αυτό δεν ισχύει το 2001. Εάν το 2002 δεν είχε γίνει συμψηφισμός, το σχετικό ποσό θα ήταν 6 535 557 ευρώ το 2002.

Το συνολικό ύψος των διαφορών υπέρ το άρτιο προς απόσβεση επί της εναπομένουσας διάρκειας ζωής των τίτλων ανέρχεται σε 6 948 245 ευρώ (2001: 9 029 153 ευρώ).

4.3 Πρόβλεψη για εγγυήσεις

Οι κινήσεις των προβλέψεων για ενδεχόμενες ζημιές από το χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων παρουσιάζονται κατωτέρω:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Υπόλοιπο στην αρχή της οικονομικής χρήσης	24 311 610	45 005 169
Άρση εγγυήσεων λόγω μεταφοράς του χαρτοφυλακίου ΔΕΔ		(40 000 000)
Εισφορά στην πρόβλεψη για εγγυήσεις ΜΜΕ	3 621 424	19 664 904
Χρήση πρόβλεψης	(2 410 613)	(358 463)
Υπόλοιπο στο τέλος της οικονομικής χρήσης	<u>25 522 421</u>	<u>24 311 610</u>

Το υπόλοιπο ύψους 25 522 421 ευρώ (2001: 24 311 610 ευρώ) αφορά αποκλειστικά το χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων που χορηγεί το Ταμείο με δικό του κίνδυνο υπέρ μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Ωστόσο, στο πλαίσιο του προγράμματος της Επιτροπής «Ανάπτυξη και Περιβάλλον», του οποίου το Ταμείο αναλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο, απαιτήθηκε κατά την οικονομική χρήση εισφορά 3 237 428 ευρώ στην πρόβλεψη για εγγυήσεις, και η χρήση της πρόβλεψης κατά ποσό 2 034 668 ευρώ.

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 2.6, η λογιστική πολιτική όσον αφορά την πρόβλεψη για εγγυήσεις τροποποιήθηκε, έτσι ώστε οι απαιτήσεις σε όρους προβλέψεων να επιμερίζονται επί των δύο τρίτων του σταθμισμένου μέσου όρου ζωής των εγγυήσεων. Εάν είχε εφαρμοστεί αυτή η μέθοδος αποτίμησης το 2001, η πρόβλεψη για εγγυήσεις θα είχε μειωθεί κατά 8 328 766 ευρώ.

4.4 Κεφάλαια

Το εγκεκριμένο κεφάλαιο ανέρχεται σε 2 δισεκατομμύρια ευρώ και υποδιαιρείται σε 2 000 μερίδια ονομαστικής αξίας ενός εκατομμυρίου ευρώ το καθένα.

Το αναληφθέν μετοχικό κεφάλαιο, το οποίο ανέρχεται σε 2 000 000 000 ευρώ και αντιπροσωπεύει 2 000 μερίδια, έχει κληθεί να καταβληθεί κατά το ποσό των 400 000 000 ευρώ, το οποίο αντιπροσωπεύει το 20% του αναληφθέντος μετοχικού κεφαλαίου.

Το αναληφθέν μετοχικό κεφάλαιο αναλύεται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Αναληφθέν καταβεβλημένο (20%) ..	400 000 000	400 000 000
Αναληφθέν μη κληθέν ακόμη για καταβολή (80%)	1 600 000 000	1 600 000 000
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	<u>2 000 000 000</u>	<u>2 000 000 000</u>

	2002 Αριθμός μετοχών	2001
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ...	1 215	1 215
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	600	600
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	<u>185</u>	<u>185</u>
	2 000	2 000

4.5 Τακτικό αποθεματικό και αποτελέσματα εις νέον

Το Ταμείο υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού του, να διαθέτει σε τακτικό αποθεματικό το 20% τουλάχιστον των ετήσιων καθαρών κερδών του, έως ότου το συνολικό αποθεματικό φθάσει στο 10% του αναληφθέντος κεφαλαίου του Ταμείου. Το αποθεματικό αυτό δεν είναι διανεμητέο.

Ένα ελάχιστο ποσό 3 754 028 ευρώ πρέπει να αποθεματοποιηθεί το 2003 για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002.

Οι κινήσεις του αποθεματικού και των μεταφερόμενων εις νέον αποτελεσμάτων αναλύονται ως εξής (σε ευρώ):

	Τακτικό αποθεματικό	Αποτελέσματα εις νέον	Κέρδη χρήσης
Υπόλοιπο στην αρχή της χρήσης	39 464 505	23 892 297	75 742 580 (15 600 000)
Καταβληθέντα μερίσματα Άλλες διαθέσιμες των κερδών της προηγούμενης χρήσης	15 148 517	44 994 063	(60 142 580)
Αποτελέσματα χρήσης ...			<u>18 770 140</u>
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	<u>54 613 022</u>	<u>68 886 360</u>	<u>18 770 140</u>

Η Γενική Συνέλευση των μελών, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 2002, ενέκρινε τη διανομή μερίσματος ύψους 15 600 000 ευρώ (2001: 12 498 710 ευρώ), ήτοι 7 800 ευρώ ανά μετοχή.

5 Πληροφορίες σχετικά με τα εκτός ισολογισμού στοιχεία

5.1 Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί για δάνεια, τα οποία είτε έχουν είτε δεν έχουν ακόμη εκταμειωθεί υπέρ του οφειλέτη, αναλύονται, με βάση τη χρονική διάρκεια έως τη λήξη, ως εξής:

	Ποσά εκταμειωθέντα ΕΥΡΩ	Ποσά μη εκταμειωθέντα ΕΥΡΩ	Σύνολο 2002 ΕΥΡΩ	Σύνολο 2001 ΕΥΡΩ
Έως 5 έτη	1 117 252 935	129 559 898	1 246 812 833	834 589 358
Από 5 έως 10 έτη	940 467 665	219 142 386	1 159 610 051	1 310 217 396
Από 10 έως 15 έτη	291 599 065	25 000 000	316 599 065	297 752 292
Περισσότερο από 15 έτη	293 403 728	46 578 335	339 982 063	347 087 329
	<u>2 642 723 393</u>	<u>420 280 619</u>	<u>3 063 004 012</u>	<u>2 789 646 375</u>

Στο ανωτέρω σύνολο περιλαμβάνεται ποσό 1 576 464 993 ευρώ, που αντιπροσωπεύει πράξεις εγγυοδοσίας για διευρωπαϊκά δίκτυα (ΔΕΔ) τις οποίες διαχειρίζεται με δικό της κίνδυνο η ΕΤΕπ για λογαριασμό του Ταμείου από τον Ιανουάριο 2001. Στο ανωτέρω σύνολο περιλαμβάνονται επίσης εγγυήσεις ύψους 1 181 154 329 ευρώ (2001: 1 322 531 700 ευρώ) που εκδόθηκαν υπέρ της ΕΤΕπ.

Στο ύψος των εγγυήσεων που αντιστοιχούν σε εκταμειωθέντα δάνεια (αναληφθείσες), περιλαμβάνεται ποσό 62 844 104 ευρώ (2001: 67 461 129 ευρώ), το οποίο αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία των μελλοντικών τόκων που καλύπτονται από εγγυήσεις.

5.2 Καταστατικό ανάτατο όριο των συνολικών αναλήψεων υποχρεώσεων του Ταμείου

Όσον αφορά τις πράξεις εγγυοδοσίας, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Καταστατικού του Ταμείου, οι συνολικές υποχρεώσεις του Ταμείου, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει για λογαριασμό

τρίτων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το τριπλάσιο του ποσού του αναληφθέντος κεφαλαίου του Ταμείου.

Το τρέχον ύψος του κεφαλαίου επιτρέπει ανώτατο όριο 6 000 000 000 ευρώ, ενώ το συνολικό τρέχον υπόλοιπο εγγυήσεων ανέρχεται σε 1 486 539 018 ευρώ (2001: 2 789 646 375 ευρώ).

Στο ανωτέρω υπόλοιπο εγγυήσεων δεν περιλαμβάνονται οι πράξεις εγγυοδοσίας για διευρωπαϊκά δίκτυα (ΔΕΔ) τις οποίες διαχειρίζεται με δικό της κίνδυνο η ΕΤΕπ για λογαριασμό του Ταμείου (1 576 464 993 ευρώ).

Σύμφωνα με το άρθρο 12 και σε συνδυασμό με το άρθρο 26 του Καταστατικού, το ισχύον επί του παρόντος ανώτατο όριο για τις πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου που διενεργεί το Ταμείο είναι 50% των ιδίων κεφαλαίων του. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της χρήσης 2002, το ανώτατο όριο ανέρχεται σε 273 819 332 ευρώ, ενώ οι ανειλημμένες υποχρεώσεις που συνδέονται με πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου ανέρχονται σε 162 818 519 ευρώ (2001: 126 246 832 ευρώ).

5.3 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις αντιπροσωπεύουν επενδύσεις σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, που έχουν αναληφθεί αλλά δεν έχουν ακόμη εκταμιευθεί, συνολικού ύψους 75 512 464 ευρώ (2001: 51 777 298 ευρώ).

5.4 Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων

Τα φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων στοιχεία ενεργητικού, που παρουσιάζονται κατωτέρω, αντιπροσωπεύουν καταπιστευματικούς λογαριασμούς διαχείρισης που έχουν ανοιχθεί και τηρούνται στο όνομα του Ταμείου αλλά για λογαριασμό της Επιτροπής και της ΕΤΕπ. Τα ποσά που κρατούνται σε αυτούς τους λογαριασμούς παραμένουν ιδιοκτησία της Επιτροπής και της ΕΤΕπ, έως ότου εκταμιευθούν για τους σκοπούς που έχουν καθοριστεί σε κάθε πρόγραμμα.

Στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Ανάπτυξη και Περιβάλλον», το Ταμείο παρέχει στα μεσολαβούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δωρεάν εγγύηση για τη χορήγηση δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων φιλικών προς το περιβάλλον. Ο τελικός κίνδυνος από τις εγγυήσεις καλύπτεται από το Ταμείο και η προμήθεια εγγυήσεων χρηματοδοτείται από πόρους του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο του «Μηχανισμού Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ» και του Μηχανισμού εγγυήσεων του «Πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα» (MAP) το Ταμείο είναι εξουσιοδοτημένο να εκδίδει εγγυήσεις επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Επιτροπής.

Στο πλαίσιο του μηχανισμού «EMT-Κεφάλαια εκκίνησης» και του «Μηχανισμού συμμετοχών του MAP», το Ταμείο είναι εξουσιοδοτημένο να αποκτά, διαχειρίζεται και διαθέτει επενδύσεις εκκίνησης επιχειρήσεων, επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Επιτροπής.

Η «Δράση κεφαλαίου αρχικής ώθησης» έχει σκοπό να υποστηρίξει τη μακροπρόθεσμη πρόσληψη πρόσθετων διαχειριστών επενδύσεων από τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των εξειδικευμένων στελεχών και να ενισχυθεί η ικανότητα του κλάδου επιχειρηματικού κεφαλαίου και των επώαστρων επιχειρήσεων να καλύπτουν τις ανάγκες σε κεφάλαια αρχικής ώθησης.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του με επιχειρηματικά κεφάλαια το ΕΤΑΕ διαχειρίζεται, για λογαριασμό της ΕΤΕπ, τους Ευρωπαϊκούς Μηχανισμούς για τις Τεχνολογίες (EMT) 1 και 2, που τέθηκαν σε λειτουργία το 1998.

Επιπλέον, το ΕΤΑΕ, βάσει της «Εντολής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου» που υπέγραψε με την ΕΤΕπ το 2000, ανέλαβε το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου της ΕΤΕπ, ενώ άλλες επενδύσεις χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2000» της ΕΤΕπ.

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Πιλοτικό πρόγραμμα Ανάπτυξη και Περιβάλλον	6 714 312	16 091 609
Μηχανισμός Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ	105 795 347	54 762 256
EMT - Κεφάλαια εκκίνησης (*)	43 035 289	59 891 512
Δράση κεφαλαίου αρχικής ώθησης	100 337	
MAP - Εγγυήσεις	5 868 191	
MAP - Συμμετοχές (*)	18 103 597	
Καταπιστευματικοί λογαριασμοί Επιτροπής	179 617 073	130 745 377
Καταπιστευματικοί λογαριασμοί ΕΤΕπ (**)	31 065 934	
	210 683 007	130 745 377

(*) Στα ανωτέρω ποσά δεν περιλαμβάνονται οι καθαρές επενδύσεις με επιχειρηματικά κεφάλαια, ύψους 46 704 169 για το Μηχανισμό Εκκίνησης EMT (2001: 34 466 483 ευρώ) και 860 000 ευρώ για το Μηχανισμό συμμετοχών του MAP (2001: 0 ευρώ) που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό της Επιτροπής και περιλαμβάνονται στη σημείωση 5.5. Εάν το 2001 είχε εφαρμοστεί η ίδια μέθοδος, το ποσό των διαθέσιμων που διαχειρίστηκε το Ταμείο για λογαριασμό της Επιτροπής για το Μηχανισμό Εκκίνησης EMT θα ανέρχονταν σε 25 425 029 ευρώ.

(**) Οι καταπιστευματικοί λογαριασμοί ΕΤΕπ το 2001 ανέρχονταν σε 30 098 175 ευρώ και περιλαμβάνονταν στον ισολογισμό, στη θέση «Διαθέσιμα σε τράπεζες - Τρεχούμενοι λογαριασμοί» του Ενεργητικού και στη θέση «Πιστωτές» του Παθητικού (βλ. σημείωση 4.1).

Εάν το 2001 είχε εφαρμοστεί η ίδια μέθοδος, το συνολικό ύψος των φυλασσόμενων για λογαριασμό τρίτων στοιχείων ενεργητικού θα ανέρχονταν σε 126 377 069.

5.5 Καταπιστευματικές δραστηριότητες

Το Ταμείο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του, αποκτά, διαχειρίζεται και διαθέτει συμμετοχές σε εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της ΕΤΕπ και της Επιτροπής, βάσει συμφωνιών καταπίστευσης και διαχείρισης που έχουν συναφθεί με την ΕΤΕπ («Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για τις Τεχνολογίες - EMT», «EMT 2» και «Μεταφορά, εφαρμογή και διαχείριση επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου» («Εντολή επιχειρηματικού κεφαλαίου»)) και με την Επιτροπή («EMT-Κεφάλαια εκκίνησης», «Μηχανισμός συμμετοχών του MAP» και «Δράση κεφαλαίου αρχικής ώθησης»).

Το Ταμείο είναι επίσης εξουσιοδοτημένο να εκδίδει εγγυήσεις επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της Επιτροπής, βάσει συμφωνίας καταπίστευσης και διαχείρισης που έχει συνάψει με την Επιτροπή («Μηχανισμός Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ» και «Μηχανισμός εγγυήσεων του MAP»).

Οι καταπιστευματικές πράξεις που διενεργήθηκαν βάσει των συμφωνιών καταπίστευσης και διαχείρισης, αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Εγγυήσεις υπογραφείσες για λογαριασμό της Επιτροπής:		
στο πλαίσιο του Μηχανισμού Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ		
Αναληφθείσες	1 937 501 373	1 302 384 060
Μη αναληφθείσες	588 568 708	662 955 077
στο πλαίσιο του Μηχανισμού Εγγυήσεων του MAP		
Αναληφθείσες		
Μη αναληφθείσες	295 358 333	
Επενδύσεις πραγματοποιηθείσες για λογαριασμό της Επιτροπής:		
Στο πλαίσιο του EMT - Κεφάλαια εκκίνησης (*)		
Εκταμιευθείσες (**)	62 100 589	50 106 275
Μη εκταμιευθείσες	52 956 823	55 066 686
Στο πλαίσιο του Μηχανισμού συμμετοχών του MAP		
Εκταμιευθείσες (**)	860 000	
Μη εκταμιευθείσες	8 440 000	
Επενδύσεις πραγματοποιηθείσες για λογαριασμό της ΕΤΕπ:		
Στο πλαίσιο της Εντολής επιχειρηματικού κεφαλαίου		
Εκταμιευθείσες (**)	808 774 334	629 059 524
Μη εκταμιευθείσες	1 109 821 666	916 986 370
Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για τις Τεχνολογίες (EMT)		
Εκταμιευθείσες (**)	123 312 774	106 063 926
Μη εκταμιευθείσες	121 716 270	129 583 971
	5 109 410 869	3 852 205 889

(*) Οι ανωτέρω αναφερόμενες πράξεις αποτιμώνται με τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της 31ης Δεκεμβρίου 2002. Το 2001, για το πρόγραμμα «EMT - Κεφάλαια εκκίνησης» της Επιτροπής ελήφθησαν υπόψη οι ιστορικές ισοτιμίες. Εάν το 2001 είχαν χρησιμοποιηθεί οι τρέχουσες ισοτιμίες, το εκταμιευθέν ποσό θα ανέρχονταν σε 49 833 340 ευρώ και το μη εκταμιευθέν ποσό σε 55 465 948 ευρώ.

(**) Οι ανωτέρω αναφερόμενες πράξεις αποτιμώνται στο κόστος, στις 31 Δεκεμβρίου 2002 και στις 31 Δεκεμβρίου 2001. Εάν η μέθοδος αποτίμησης που περιγράφεται στη σημείωση 2.4 είχε εφαρμοστεί για τις πράξεις αυτές το 2002 και το 2001, θα είχαν εμφανιστεί τα ακόλουθα ποσά: - για λογαριασμό της ΕΤΕπ, αναπροσαρμογή αξίας κατά 150 682 608 ευρώ (εκτιμώμενο ποσό για το 2001: 30 962 147 ευρώ), από την οποία προκύπτει καθαρή αναπροσαρμοσμένη αξία 781 404 500 ευρώ (εκτιμώμενο ποσό για το 2001: 704 161 303 ευρώ).

- για λογαριασμό της Επιτροπής, αναπροσαρμογή αξίας κατά 11 740 217 ευρώ (εκτιμώμενο ποσό για το 2001: 4 472 898 ευρώ), από την οποία προκύπτει καθαρή αναπροσαρμοσμένη αξία 51 220 372 ευρώ (εκτιμώμενο ποσό για το 2001: 45 363 377 ευρώ).

5.6 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις του ΕΤΑΕ περιλαμβανόμενες στα εκτός ισολογισμού στοιχεία

Από το σύνολο των 8 458 610 352 ευρώ (2001: 6 824 374 939 ευρώ) το Ταμείο αναλαμβάνει τον τελικό πιστωτικό κίνδυνο μόνο για τις ακόλουθες πράξεις:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Εγγυήσεις για δάνεια χορηγηθέντα από τρίτους		
Αναληφθείσες	1 172 558 275	708 852 939
Μη αναληφθείσες	313 980 743	385 579 486
Ανειλημμένες υποχρεώσεις για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου	1 486 539 018	1 094 432 425
	75 512 464	51 777 298
	1 562 051 482	1 146 209 723

6 Αναλυτικές πληροφορίες για το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης

6.1 Καθαροί τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Οι καθαροί τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Τόκοι από χρεόγραφα	24 043 112	25 405 316
Τόκοι από προθεσμιακές καταθέσεις	977 035	708 218
Δεδουλευμένες διαφορές υπό το άρτιο χρεογράφων		819 505
Τόκοι τρεχούμενων τραπεζικών λογαριασμών	207	628 186
Αποσβέσεις διαφορών υπέρ το άρτιο χρεογράφων	(1 287 799)	(2 701 123)
Καθαροί τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	105 162	(100 678)
	23 837 716	24 759 424

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 2.3, οι διαφορές υπό και υπέρ το άρτιο επί των τίτλων σταθερής απόδοσης που έχουν χαρακτηρη πάγιων στοιχείων ενεργητικού, συμψηφίζονται. Αυτό δεν ίσχυε το 2001. Εάν το 2002 δεν είχε γίνει συμψηφισμός, τα σχετικά ποσά θα ήταν: Δεδουλευμένες διαφορές υπό το άρτιο χρεογράφων: 821 789 και Αποσβέσεις διαφορών υπέρ το άρτιο χρεογράφων: 2 109 587 ευρώ.

6.2 Έσοδα προμηθειών

Τα έσοδα προμηθειών αναλύονται ως εξής:

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
Προμήθειες εγγυήσεων επί εκταμιευθέντων δανείων	6 808 298	4 519 523
Προμήθειες εγγυήσεων επί δανείων που δεν έχουν ακόμη εκταμιευθεί	159 355	134 257
Αρχικές προμήθειες για εκδοθείσες εγγυήσεις	1 031 390	958 786
Προμήθεια για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για τις Τεχνολογίες	767 855	2 291 875
Προμήθεια για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για τις Τεχνολογίες 2	1 250 000	
Προμήθεια για το Μηχανισμό Εκκίνησης EMT	1 253 390	1 400 521
Προμήθεια για το Μηχανισμό Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ	3 912 173	2 928 326
Προμήθεια για το Μηχανισμό Εγγυήσεων του MAP	250 000	
Προμήθεια για το Μηχανισμό Συμμετοχών του MAP	400 500	
Προμήθεια για την Εντολή Επιχειρηματικού Κεφαλαίου της ΕΤΕπ	4 732 188	3 607 843
Άλλες προμήθειες	9 996	31 000
	20 575 145	15 872 131

6.3 Μισθοί και ημερομίσθια

Οι μισθοί και ημερομίσθια περιλαμβάνουν έξοδα ύψους 2 723 249 ευρώ (2001: 2 162 345 ευρώ) για προσωπικό που έχει αποσπασθεί από την ΕΤΕπ.

6.4 Ταμείο συντάξεων προσωπικού

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρίασή του στις 3 Δεκεμβρίου 2002, ενέκρινε καταρχήν τη δημιουργία ενός συνταξιοδοτικού ταμείου καθορισμένων παροχών, σε αντικατάσταση του υφιστάμενου συνταξιοδοτικού καθεστώτος καθορισμένων εισφορών. Η σύσταση πρόβλεψε ύψους 550 000 ευρώ κρίθηκε επαρκής για τη δημιουργία του αρχικού συστήματος πρόνοιας.

6.5 Έκτακτα αποτελέσματα

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης οικονομικής χρήσης, δύο έκτακτα στοιχεία αύξησαν τα αποτελέσματα της χρήσης κατά 60 500 000 ευρώ: 40 000 000 ευρώ προήλθαν από την άρση της πρόβλεψης για τις πράξεις στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ) και 20 500 000 από την πώληση του χαρτοφυλακίου ΔΕΔ στην ΕΤΕπ. Εάν δεν λαμβανόταν υπόψη το έσοδο από την πώληση του χαρτοφυλακίου ΔΕΔ, ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση με τη χρήση 2002, το κέρδος της χρήσης 2001 θα ανερχόταν σε 15 242 580 ευρώ.

7 Προσωπικό

Ο αριθμός των προσώπων που απασχολούσε το Ταμείο στο τέλος της οικονομικής χρήσης (συμπεριλαμβανομένων 15 προσώπων αποσπασμένων από την ΕΤΕπ, εκ των οποίων το ένα είναι ο Γενικός Διευθυντής του Ταμείου), ήταν:

	2002	2001
Γενικός Διευθυντής	1	1
Υπάλληλοι	57	51
Σύνολο	58	52
Ετήσιος μέσος όρος	55	47

8 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

8.1 Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Εισπρακτέοι λογαριασμοί	1 284 491	1 128 833
Καταπιστευματικοί λογαριασμοί	0	30 098 175
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Πληρωτέοι λογαριασμοί	4 215 141	32 175 909
Προεισπραχθείσες προμήθειες	230 004	240 000
Καταβλημένο κεφάλαιο	243 000 000	243 000 000
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ		
Αναληφθείσες εγγυήσεις	1 179 728 051	1 265 614 119
Μη αναληφθείσες εγγυήσεις	27 937 615	56 917 581
Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων	31 065 934	0
Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου εκταμιευθείσες	932 087 108	735 123 450
Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου μη εκταμιευθείσες	1 231 537 936	1 046 570 341
ΕΞΟΔΑ		
Διαχειριστικές προμήθειες	6 760 039	5 930 718
Έκτακτα έσοδα		20 500 000
ΕΞΟΔΑ		
Μισθοί και ημερομίσθια	2 723 249	2 386 348
Δαπάνες πληροφορικής	1 450 000	452 786
Υπηρεσίες	938 918	437 851

Η λογιστική μέθοδος για τους καταπιστευματικούς λογαριασμούς τροποποιήθηκε (βλ. σημείωση 4.1).

8.2 Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

	2002 ΕΥΡΩ	2001 ΕΥΡΩ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Εισπρακτέοι λογαριασμοί	1 694 365	2 697 782
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Πληρωτέοι λογαριασμοί	25 035	0
Ετεροχρονισμένες προμήθειες	11 190 721	10 040 637
Καταβλημένο κεφάλαιο	120 000 000	120 000 000
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ		
Αναληφθείσες εγγυήσεις	1 937 501 373	1 302 384 060
Μη αναληφθείσες εγγυήσεις	883 927 041	662 955 077
Στοιχεία ενεργητικού φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων	179 617 073	130 745 377
Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου εκταμιευθείσες	62 960 589	50 106 275
Επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου μη εκταμιευθείσες	61 396 823	55 066 686
ΕΞΟΔΑ		
Διαχειριστικές προμήθειες	5 816 063	4 328 847
Εισπραχθείσες προμήθειες	3 027 344	2 685 399
ΕΞΟΔΑ		
Προμήθειες διαχείρισης διαθεσίμων	53 468	0

Η λογιστική μέθοδος όσον αφορά τα φυλασσόμενα για λογαριασμό τρίτων στοιχεία ενεργητικού τροποποιήθηκε το 2002 (βλ. σημείωση 5.4).

Η λογιστική μέθοδος όσον αφορά τις επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος «EMT-Κεφάλαια εκκίνησης» της Επιτροπής τροποποιήθηκε το 2002 (βλ. σημείωση 5.5).

Οι προμήθειες που λαμβάνονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ανάπτυξη και Περιβάλλον» προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων και των εξόδων που αναλαμβάνει το Ταμείο (βλ. σημείωση 4.3).

8.3 Άλλα συνδεδεμένα μέρη

Οι συμμετοχές που κατέχει το ΕΤΑΕ σε εταιρείες παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων δεν πρέπει να υπάγονται στα συνδεδεμένα μέρη, διότι στόχος δεν είναι η άσκηση ελέγχου στις χρηματοοικονομικές και επιχειρησιακές πολιτικές της διοίκησης της εκάστοτε εταιρείας.

9 Φορολογία

Το Ταμείο υπόκειται στις διατάξεις του Πρωτοκόλλου περί των Προνομίων και Ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το οποίο είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη περί ίδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που υπεγράφη στις 8 Απριλίου 1965. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, τα στοιχεία ενεργητικού, τα έσοδα και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου απαλλάσσονται όλων των άμεσων φόρων.

Αποτελέσματα χρήσης

Το 2002, το ΕΤΑΕ πραγματοποίησε καθαρά κέρδη 18 770 140 ευρώ, έναντι 15 242 580 ευρώ το 2001 (ποσό που αντιστοιχεί στα καθαρά κέρδη της προηγούμενης χρήσης ύστερα από την αφαίρεση δύο έκτακτων κονδυλίων εσόδων, ήτοι 40 000 000 ευρώ από την άρση της πρόβλεψης για το χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων υπέρ των διευρωπαϊκών δικτύων, και 20 500 000 ευρώ από την εκχώρηση του χαρτοφυλακίου διευρωπαϊκών δικτύων).

Τα μεικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης ανήλθαν σε 46 381 167 ευρώ, εκ των οποίων 51,4% προήλθαν από έσοδα χρηματοοικονομικών επενδύσεων, 44,4% από προμήθειες πράξεων και 4,2% από τα έσοδα πράξεων επιχειρηματικού κεφαλαίου (το 2001 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 52,7%, 33,8% και 13,5%).

Κατά την κλειόμενη χρήση μεταφέρθηκε στην πρόβλεψη για εγγυήσεις καθαρό ποσό 3 621 424 ευρώ.

Οι αναπροσαρμογές αξίας σε σχέση με τις πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου που διενεργήθηκαν από ιδίους πόρους αυξήθηκαν κατά 11 340 972 ευρώ στη διάρκεια της χρήσης, ανερχόμενες σε 14 265 336 ευρώ την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

Το 2002, τα ρευστά διαθέσιμα που διαχειρίζεται το Ταμείο βάσει της Εντολής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου της ΕΤΕπ, εγγράφηκαν σε ένα καταπιστευματικό λογαριασμό διαχείρισης και, ως εκ τούτου, δεν εμφανίζονται πλέον στον ισολογισμό. Η μεταβολή αυτή εξηγεί τη μείωση του συνόλου του ισολογισμού από 625 034 875 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2001 σε 602 285 560 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002.

Στην πλευρά του παθητικού, η πρόβλεψη για εγγυήσεις ανήλθε σε 25 522 421 ευρώ και το τακτικό αποθεματικό σε 54 613 022 ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 38,4% σε σχέση με το 2001.

Οι υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού αυξήθηκαν κατά 23,9%, από 6 824 374 939 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2001, σε 8 458 610 352 ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Από το υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης 2002, το 62,9% αφορούσε καταπιστευματικές δραστηριότητες και το λοιπό, κυρίως, πράξεις εγγυοδοσίας από ιδίους πόρους.

Έκθεση εξωτερικών ελεγκτών

Προς την Ελεγκτική Επιτροπή
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
43, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Λουξεμβούργο

Κατόπιν του διορισμού μας από την Ελεγκτική Επιτροπή, ελέγξαμε τις συνημμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Οι οικονομικές αυτές καταστάσεις καταρτίστηκαν με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η δική μας ευθύνη είναι να εκφέρουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων, βασιζόμενοι στον έλεγχο που διενεργήσαμε.

Ο έλεγχός μας έγινε σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Αυτά τα Πρότυπα απαιτούν να σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε εκείνες τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνουμε κατάλληλες προκειμένου να εξασφαλιστεί, μέσα σε λογικά πλαίσια, ότι οι οικονομικές καταστάσεις δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα ή παραλείψεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη δειγματοληπτική εξέταση δικαιολογητικών και στοιχείων που υποστηρίζουν τα κονδύλια και τις πληροφορίες που περιέχονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση των λογιστικών αρχών που χρησιμοποιήθηκαν, και των σημαντικών εκτιμήσεων της Διοίκησης, καθώς και μια εκτίμηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι ο έλεγχός μας παρέχει μία λογική βάση για την έκφραση της γνώμης μας.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν ακριβοδίκαια, σύμφωνα με τις Οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, την οικονομική κατάσταση του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών του για τη χρήση που έληξε την ίδια ημερομηνία.

Pricewaterhouse Coopers S. à r.l.
Réviseur d'Entreprises
Εκπροσωπούμενη από τους

Pierre Krier

Didier Mouget

Λουξεμβούργο, 21 Φεβρουαρίου 2003

Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Η Ελεγκτική Επιτροπή που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού,

- ενεργώντας σύμφωνα με τα συνήθη πρότυπα του επαγγέλματος των ορκωτών ελεγκτών,
- αφού μελέτησε τα λογιστικά βιβλία και τα έγγραφα που έκρινε απαραίτητο να εξετάσει κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της,
- αφού εξέτασε την έκθεση που συνέταξε η Pricewaterhouse Coopers, S. à r.l. Réviseur d'entreprises, στις 21 Φεβρουαρίου 2003,

έχοντας υπόψη τα άρθρα 17, 18 και 19 του Εσωτερικού Κανονισμού,

βεβαιώνει:

- ότι οι εργασίες του Ταμείου διεξήχθησαν σύμφωνα με τους τύπους και τις διαδικασίες που προβλέπουν το Καταστατικό, ο Εσωτερικός Κανονισμός και οι οδηγίες που εκδίδει, κατά διαστήματα, το Διοικητικό Συμβούλιο,
- ότι ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης του Ταμείου απεικονίζουν ακριβοδίκαια, τόσο στο ενεργητικό όσο και στο παθητικό, την οικονομική κατάσταση του Ταμείου καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών του κατά την εξεταζόμενη οικονομική χρήση.

Λουξεμβούργο, 21 Φεβρουαρίου 2003

Sylvain SIMONETTI

Μιχαήλ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Henk KROEZE

Έλεγχος και αξιολόγηση

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Ως ανεξάρτητο καταστατικό όργανο, το οποίο λογοδοτεί απευθείας στο Συμβούλιο των Διοικητών, η Ελεγκτική Επιτροπή επαληθεύει ότι οι εργασίες της Τράπεζας διεξήχθησαν σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το καταστατικό της και τον εσωτερικό κανονισμό της, και ελέγχει την κανονικότητα των βιβλίων της Τράπεζας. Το Συμβούλιο των Διοικητών λαμβάνει υπόψη την έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής και τα πορίσματά της, καθώς και τις Δηλώσεις της Ελεγκτικής Επιτροπής (σχετικά με τις ενοποιημένες και τις μη ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις), πριν εγκρίνει την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Ελεγκτική Επιτροπή συνεδριάζει κάθε μήνα για να συντονίζει τις εργασίες της και τις εργασίες των εξωτερικών και εσωτερικών ελεγκτών, και πραγματοποιεί επίσης τακτικές συσκέψεις με τα μέλη της Διευθύνουσας Επιτροπής και τους κύριους υπευθύνους των υπηρεσιών της Τράπεζας.

Το 2002, υπό τη στενή εποπτεία της Ελεγκτικής Επιτροπής και σύμφωνα με τις «βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές», η Τράπεζα εξακολούθησε να ενισχύει τις ελεγκτικές δομές της ενσωματώνοντας όλο και περισσότερο, στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου της, τη μέθοδο και τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (ΤΔΔ - Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών), που περιέχονται στο «Πλαίσιο για τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στα τραπεζικά ιδρύματα» («Framework for Internal Control Systems in Banking Organisations»).

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ - Οι ανεξάρτητοι εξωτερικοί ελεγκτές λογοδοτούν απευθείας στην Ελεγκτική Επιτροπή, την οποία ενημερώνουν, κάθε χρόνο, σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών τους και το συντονισμό των δραστηριοτήτων τους με τις δραστηριότητες του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας. Το 1997 η Ελεγκτική Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεων με τη Διευθύνουσα Επιτροπή της Τράπεζας, ανέθεσε το έργο του εξωτερικού ελέγχου στην εταιρεία Ernst & Young. Η σύμβαση ανανεώθηκε για περίοδο τριών ετών από το 2002.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - Ο Εσωτερικός Έλεγχος, εξυπηρετώντας τις ελεγκτικές ανάγκες σε όλα τα επίπεδα διοίκησης του Ομίλου ΕΤΕπ και λειτουργώντας με τα εχέγγυα ανεξαρτησίας και επαγγελματικών προδιαγραφών που του παρέχει ο καταστατικός του χάρτης - ο οποίος αναθεωρήθηκε το 2001 - εξετάζει και αξιολογεί την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών συστημάτων ελέγχου και τις ακολουθούμενες διαδικασίες. Έχει, επίσης, αναλάβει την εφαρμογή ενός πλαισίου εσωτερικού ελέγχου, με βάση τις οδηγίες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών. Στο πλαίσιο αυτό, ο Εσωτερικός Έλεγχος αναλύει και υποβάλλει σε δοκιμές τους ελέγχους που διενεργούνται στους κύριους τομείς τραπεζικών εργασιών, τεχνολογίας των πληροφοριών και διοίκησης της Τράπεζας, κατά τη διάρκεια ενός κύκλου 2 έως 5 ετών. Στο πλαίσιο των εσωτερικών διαδικασιών για την καταπολέμηση της απάτης, ο Προϊστάμενος του Εσωτερικού Ελέγχου έχει την εξουσιοδότηση να διεξάγει έρευνες. Η Τράπεζα μπορεί επίσης, ανάλογα με τις ανάγκες της έρευνας, να προσφεύγει σε εξωτερική βοήθεια ή εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ-ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (ΔΕΠ) ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΓΟΡΑΣ - Το Τμήμα «Χρηματοπιστωτική πολιτική, διαχείριση ενεργητικού-παθητικού και διαχείριση των κινδύνων αγοράς», που υπάγεται στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, έχει την κύρια ευθύνη για τη διαχείριση ενεργητικού-παθητικού μέσω της κατανομής των οικονομικών πόρων και της εφαρμογής στρατηγικών επενδυτικών κανόνων. Η δραστηριότητα αυτή περιλαμβάνει τη μέτρηση της οικονομικής συνεισφοράς καθεμιάς από τις διαφορετικές δραστηριότητες της Τράπεζας. Το εν λόγω Τμήμα είναι, βεβαίως, επίσης υπεύθυνο για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των κινδύνων αγοράς στις θέσεις ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας καθώς και για τη μέτρηση των επιδόσεων των χαρτοφυλακίων διαθεσίμων. Ο εντοπισμός, η μέτρηση, η διαχείριση των κινδύνων και η υποβολή των σχετικών αναφορών πραγματοποιούνται σύμφωνα με μία δομημένη διαδικασία, που έχει εγκριθεί από τη Διευθύνουσα Επιτροπή της Τράπεζας. Οι κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για την παρακολούθηση και τον περιορισμό των κινδύνων καταγράφονται σε οδηγίες.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), η οποία συντίθεται από μέλη διαφόρων Διευθύνσεων της Τράπεζας που συνεδριάζουν μία φορά κάθε μήνα, είναι επίσης υπεύθυνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΤΕπ όσον αφορά τη ΔΕΠ, και για την επικύρωση των αναφορών που υποβάλλονται.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - Αυτή η ανεξάρτητη Υπηρεσία, η οποία δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των μέτρων ενίσχυσης των οικονομικών ελέγχων στο εσωτερικό της Τράπεζας, είναι υπεύθυνη για τη γενική λογιστική και την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας. Ο Οικονομικός Έλεγχος καλείται επίσης να εκφράσει δεύτερη γνώμη σχετικά με ορισμένες πτυχές των χρημα-οοικονομικών πολιτικών της Τράπεζας και της εφαρμογής τους. Οι επιθεωρήσεις που διενεργεί ο Οικονομικός έλεγχος καλύπτουν όλες τις δραστηριότητες της Τράπεζας, των οποίων οι ροές έχουν σημαντική επίδραση στην οικονομική της θέση, όπως π.χ. οι πιστωτικοί κίνδυνοι, οι μετρήσεις επιδόσεων, τα συστήματα πληροφόρησης και διαχείρισης, ο διοικητικός προϋπολογισμός, η διαχείριση ενεργητικού-παθητικού και οι κίνδυνοι αγοράς.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ - Η πολιτική της Τράπεζας όσον αφορά τους πιστωτικούς κινδύνους έχει κωδικοποιηθεί σε ένα σύνολο οδηγιών, που καθορίζουν τους τύπους πιστωτικού κινδύνου οι οποίοι είναι αποδεκτοί από την Τράπεζα. Οι κατευθυντήριοι αυτοί άξονες καθορίζουν επίπεδα πιστωτικής ποιότητας, τόσο για τους δανειολήπτες και τους εγγυητές στις χρηματοδοτικές πράξεις, όσο και για τις συναλλαγές που έχουν σχέση με τη διαχείριση διαθεσίμων και με παράγωγα προϊόντα. Πρόσφατα, τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ισχύουν για τις χρηματοδοτήσεις στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης επεκτάθηκαν και στις χρηματοδοτήσεις στις υπό ένταξη χώρες. Στις οδηγίες περιγράφονται επίσης λεπτομερώς οι ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι χρηματοδοτικές συμβάσεις, σε όρους βασικών νομικών ρητρών και άλλων συμβατικών διατάξεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι η Τράπεζα έχει τουλάχιστον ίση μεταχείριση με τους λοιπούς προνομιούχους δανειστές, και ότι θα έχει άμεση πρόσβαση σε εξασφαλίσεις, εάν χρειαστεί. Επιπλέον, μέσω ενός συστήματος ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο και ανά τομέα, επιτρέπεται η επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού διασποράς στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων της Τράπεζας. Το σύστημα ορίων της Τράπεζας είναι εμπνευσμένο από τους κλασσικούς κανόνες προληπτικής εποπτείας, που θέτουν οι κύριες τραπεζικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το βαθμό συγκέντρωσης των χαρτοφυλακίων και τα «μεγάλα ανοίγματα», αν και η Τράπεζα, όπως απαιτεί το καταστατικό της, εφαρμόζει γενικά αυστηρότερη πολιτική από ό,τι οι εμπορικές τράπεζες, όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων.

Οι κατευθυντήριοι άξονες αναπροσαρμόζονται περιοδικά, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις των επιχειρησιακών δεδομένων και με τα νέα καθήκοντα που αναθέτουν στην Τράπεζα οι μέτοχοί της. Οι πιο πρόσφατες τροποποιήσεις έγιναν το Δεκέμβριο 2002 και είχαν σκοπό να ενισχύσουν την ικανότητα της Τράπεζας να διαχειρίζεται τα δανειοδοτικά της ανοίγματα σε ένα διαρκώς πιο ασταθές και σύνθετο πιστωτικό περιβάλλον.

Η ΕΤΕπ, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα βέλτιστη πρακτική στον τραπεζικό τομέα και για λόγους εναρμόνισης προς τη μέθοδο εσωτερικής βαθμολόγησης που συνιστάται από τη «Βασιλεία II», έχει θεσπίσει για τις δανειοδοτικές τις πράξεις ένα εσωτερικό σύστημα «βαθμολόγησης των δανείων» (με βάση τη μέθοδο της «αναμενόμενης ζημίας»). Η βαθμολόγηση αυτή αποτελεί πλέον σημαντικό μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης των δανείων και της παρακολούθησης των πιστωτικών κινδύνων, είναι ένα από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των γενικών ετήσιων προβλέψεων, και χρησιμεύει ως αναφορά για την «τιμολόγηση» του πιστωτικού κινδύνου ανάλογα με τη συμμετοχή του δανείου στις γενικές προβλέψεις. Επιπλέον, η χρήση ενός πρόσφατα εγκατεστημένου πακέτου λογισμικού για τις πιστώσεις, παρέχει μία εποπτεία των πιστωτικών ανοιγμάτων σε κλίμακα χαρτοφυλακίου, στην οποία απεικονίζονται πλήρως τα φαινόμενα συγκέντρωσης και αλληλεπίδρασης που προκαλούνται στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας από το γεγονός ότι διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα εξαρτώνται από τους ίδιους παράγοντες κινδύνου. Παρέχοντας μία θέα των

πιστωτικών κινδύνων σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, το νέο αυτό εργαλείο συμπληρώνει την προσέγγιση «συναλλαγή προς συναλλαγή» που προσφέρει το σύστημα βαθμολόγησης των δανείων. Για ορισμένα δάνεια προς εταιρείες, και κατά περίπτωση, το νέο αυτό εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιείται, υπό κατάλληλες συνθήκες, για τον ποσοτικό προσδιορισμό μίας πρόσθετης προσαύξησης της τιμής του δανείου, με σκοπό την αντιστάθμιση των κινδύνων λόγω φαινομένων συγκέντρωσης στο χαρτοφυλάκιο, ενώ παράλληλα λειτουργεί ως κίνητρο για την επιδίωξη μεγαλύτερης διασποράς των πιστώσεων.

Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων επιτρέπει καλύτερη εκτίμηση των πιστωτικών κινδύνων και μεγαλύτερη πειθαρχία στη διαχείρισή τους. Η Τράπεζα άρχισε επίσης να εφαρμόζει διαχείριση των πιστωτικών κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους των πράξεων εγγυοδοσίας υπέρ μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που διενεργεί η θυγατρική της, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ - Η Υπηρεσία «Αξιολόγηση των Χρηματοδοτήσεων» είναι επιφορτισμένη με τις δραστηριότητες ex-post αξιολόγησης και με το συντονισμό των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης της Τράπεζας. Διασφαλίζει τη διαφάνεια έναντι των διοικούντων οργάνων της Τράπεζας και των ενδιαφερόμενων μερών εκτός Τράπεζας, προβαίνοντας, ύστερα από την ολοκλήρωση των έργων που έχει χρηματοδοτήσει η ΕΤΕπ, σε αξιολογήσεις κατά θέμα, κατά τομέα ή κατά περιφέρεια (ή χώρα) και δημοσιεύοντας τα πορίσματα στον ιστοχώρο της Τράπεζας. Με το έργο που επιτελεί, η Υπηρεσία αυτή επιτρέπει στους εξωτερικούς παρατηρητές να εξοικειωθούν με τις δραστηριότητες της ΕΤΕπ και ενθαρρύνει την Τράπεζα να αντλεί διδάγματα από την εμπειρία της.

Το 2002, η Υπηρεσία Αξιολόγησης ολοκλήρωσε και δημοσίευσε εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με την τρέχουσα πολιτική της Τράπεζας όσον αφορά τα συνολικά δάνεια υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και με τις χρηματοδοτήσεις της για έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Οι ανωτέρω αναφερόμενοι έλεγχοι απορρέουν από το Καταστατικό της Τράπεζας ή άλλες εσωτερικές οργανωτικές διατάξεις. Ως κοινοτικό όργανο και, ταυτόχρονα, χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, η Τράπεζα συνεργάζεται με άλλους, ανεξάρτητους ελεγκτικούς φορείς, στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα ελέγχου βάσει της Συνθήκης ή άλλων κανονιστικών διατάξεων.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ - Σύμφωνα με το άρθρο 248 της Συνθήκης ΕΚ, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει καθήκον να ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Κοινότητας. Τα πορίσματα των ελέγχων του δημοσιεύονται (www.eca.eu.int). Βάσει της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 248 παράγραφος 3 και η οποία καθορίζει τους όρους ελέγχου, από το Ελεγκτικό Συνέδριο, της χρήσης των κοινοτικών πόρων που διαχειρίζεται η ΕΤΕπ κατόπιν εντολής, η Τράπεζα εξακολούθησε το 2002 να παρέχει στο Ελεγκτικό Συνέδριο όλες τις πληροφορίες που ζήτησε το όργανο αυτό.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ (OLAF) - Η πολιτική της Τράπεζας όσον αφορά τη διερεύνηση περιπτώσεων όπου υπάρχουν υποψίες απάτης ή δωροδοκίας, προβλέπει στενή συνεργασία με την OLAF. Το 2002 δεν υπεβλήθη κανένας φάκελος ούτε ελήφθη αίτημα για πληροφορίες εκ μέρους της OLAF.

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ - Σύμφωνα με το άρθρο 195 της Συνθήκης, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής διεξάγει έρευνες σε περιπτώσεις καταγγελιών για κακή διοίκηση κατά των κοινοτικών οργάνων και οργανισμών. Η Συνθήκη παρέχει στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή πλήρη ανεξαρτησία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Οι απαντήσεις της Τράπεζας στα αιτήματα για πληροφορίες ή γνώμες, στο πλαίσιο είτε καταγγελίας εκ μέρους πολίτη είτε έρευνας που διεξάγει ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής με δική του πρωτοβουλία, έχουν σκοπό να αποδείξουν ότι η Τράπεζα τηρεί τους κανόνες που είναι δεσμευτικοί γι' αυτήν. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής δημοσιεύει τα αποτελέσματα των ερευνών του (www.euro-ombudsman.eu.int). Το 2002, η Τράπεζα απάντησε σε αιτήματα για πληροφορίες, που προηγούνταν αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, σχετικά με τρεις καταγγελίες.

Διευθύνσεις του Ομίλου ΕΤΕπ

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
Τηλ. (+352) 43 79-1
Φαξ (+352) 43 77 04

Internet: www.eib.org

E-mail: info@eib.org

Υπηρεσία διοργανικών υποθέσεων

Γραφείο Βρυξελλών

Rue de la Loi 227
B-1040 Bruxelles
Τηλ. (+32-2) 235 00 70
Φαξ (+32-2) 230 58 27

Υπηρεσία χορηγήσεων στην

Ιταλία, Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα

Via Sardegna 38
I-00187 Roma
Τηλ. (+39) 06 47 19-1
Φαξ (+39) 06 42 87 34 38

Γραφείο Αθηνών

Λεωφόρος Κηφισίας 364 &
Δελφών 1
GR-152 33 Χαλάνδρι / Αθήνα
Τηλ. (+30) 21 06 82 45 17
Φαξ (+30) 21 06 82 45 20

Γραφείο Βερολίνου

Lennéstraße 11
D-10785 Berlin
Τηλ. (+49-30) 59 00 47 90
Φαξ (+49-30) 59 00 47 99

Γραφείο Λισσαβώνας

Avenida da Liberdade, 144-156, 8º
P-1250-146 Lisboa
Τηλ. (+351) 213 42 89 89
Φαξ (+351) 213 47 04 87

Γραφείο Λονδίνου

2 Royal Exchange Buildings
London EC3V 3LF
Ηνωμένο Βασίλειο
Τηλ. (+44) 20 73 75 96 60
Φαξ (+44) 20 73 75 96 99

Γραφείο Μαδρίτης

Calle José Ortega y Gasset, 29
E-28006 Madrid
Τηλ. (+34) 914 31 13 40
Φαξ (+34) 914 31 13 83

Γραφείο Καΐρου

6 Boulous Hannah Street
Dokki, Giza (Cairo)
Αίγυπτος
Τηλ. (+20-2) 762 00 77

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

43, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Luxembourg
Τηλ. (+352) 42 66 88-1
Φαξ (+352) 42 66 88-200

Internet: www.eif.org

E-mail: info@eif.org

ISSN 1725-3438

